

UPUTSTVO O NAČINU VOĐENJA MATIČNIH KNJIGA FEDERACIJE BiH

("Službene novine FBiH", br. 51/2013, 55/2013, 82/2013 i 6/2015)

I - OPĆE ODREDBE

1. Ovim uputstvom propisuje se: nadležnost za vođenje matičnih knjiga, određivanje područja za vođenje matičnih knjiga, osnovna pravila o načinu upisa podataka u matične knjige, upis podataka u matične knjige, način upisa činjenica u matične knjige na osnovu isprava inozemnog organa, način vođenja i čuvanja matičnih knjiga, način izdavanja izvoda i uvjerenja iz matičnih knjiga, način uvida u matične knjige i korištenje podataka iz matičnih knjiga, postupak obnavljanja matičnih knjiga, način vođenja postupka i sastavljanja zapisnika o nađenom lešu i utvrđivanju smrti nepoznatog lica, što se provodi u skladu sa Zakonom o matičnim knjigama ("Službene novine Federacije BiH", br. 37/12 i 80/14 - u daljnjem tekstu: Zakon) u Federaciji Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Federacija).

2. Poslovi vođenja matičnih knjiga prema odredbama Zakona obuhvataju upis podataka u matične knjige i to: matičnu knjigu rođenih, matičnu knjigu državljana, matičnu knjigu vjenčanih i matičnu knjigu umrlih, ispravljavanje grešaka i podataka u matičnim knjigama, naknadni upis podataka u matične knjige, vođenje i ažuriranje matičnog registra, izdavanje izvoda i uvjerenja iz matičnih knjiga, čuvanje i zaštita matičnih knjiga i druga pitanja koja se odnose na vođenje i čuvanje matičnih knjiga i matičnog registra utvrđena Zakonom i ovim uputstvom.

3. Upis podataka u matične knjige vrši se u rubrike matičnih knjiga utvrđene Pravilnikom o obrascima matičnih knjiga i drugim aktima iz matičnih knjiga ("Službene novine Federacije BiH", br.: 86/12, 25/13, 36/13 i 45/13), a to su:

- za matičnu knjigu rođenih – Obrazac broj 1,

- za matičnu knjigu državljana – Obrazac broj 2, Obrazac broj 2A i Obrazac broj 2B,

- za matičnu knjigu vjenčanih - Obrazac broj 3,

- za matične knjige umrlih - Obrazac broj 4.

Upis državljanstva Bosne i Hercegovine i državljanstva Federacije u matičnu knjigu rođenih, kao i upis državljanstva Federacije u matične knjige državljana (Obrazac broj 2, Obrazac broj 2A i Obrazac broj 2 B) vrši se u skladu s odredbama Pravilnika o postupku sticanja i prestanka državljanstva Federacije Bosne i Hercegovine, promjeni entitetskog državljanstva i naknadnom upisu u matičnu knjigu rođenih ("Službene novine Federacije BiH", broj 108/12 - u daljnjem tekstu: Pravilnik o državljanstvu) i člana 20. Zakona, s tim da se u matičnu knjigu rođenih u istu rubriku upisuje državljanstvo BiH i Federacije BiH.

4. Upis činjenica i podataka u matične knjige matičar vrši tako što za svaku matičnu knjigu istovremeno mora primijeniti odgovarajuće odredbe Zakona i odgovarajuće odredbe ovog uputstva koje se odnose na knjige (obrasce) utvrđene u tački 3. ovog uputstva i druge podzakonske propise

donesene na osnovu Zakona, s obzirom na to da se odredbe Zakona i Uputstva i drugi propisi međusobno dopunjuju i tako na jedinstven i potpun način daju objašnjenje o načinu upisa za svako pitanje koje se odnosi na matične knjige, s tim da se sve radnje propisane ovim uputstvom moraju izvoditi prema pravilima Zakona o upravnom postupku ("Službene novine Federacije BiH", br. 2/98 i 48/99).

Upis činjenica i podataka u matične knjige prema odredbama stava 1. ove tačke vrši se na zahtjev lica iz tačke 151. ovog uputstva (ovlašteno lice), na način i pod uvjetima koji su utvrđeni Zakonom i odredbama ovog uputstva. Ovo se odnosi na sve upise (osnovni upis, naknadni upis - ispravke podataka poslije zaključenog osnovnog upisa i u drugim slučajevima predviđenim ovim uputstvom), pri čemu se postupa i po odredbi člana 2. stav 3. Zakona.

II - NADLEŽNOST ORGANA U VOĐENJU MATIČNIH KNJIGA

1) Općinska i gradska služba za upravu nadležna za matične knjige

5. U skladu s odredbom člana 7. Zakona, poslove vođenja matičnih knjiga vrši općinska, odnosno gradska služba za upravu određene za obavljanje tih poslova (u daljnjem tekstu: služba za matične knjige općine i grada), a neposredno vođenje matičnih knjiga vrše matičari predviđeni u članu 9. Zakona.

Služba za upravu iz stava 1. ove tačke organizira i obavlja sve poslove u oblasti matičnih knjiga koji su Zakonom, ovim uputstvom i drugim podzakonskim propisima donesenim na osnovu Zakona i drugim propisima stavljeni u nadležnost službe, što se odnosi na poslove iz tačke 2. ovog uputstva, kao i sve poslove koji se odnose na ispravku i naknadni upis podataka i činjenica za sve matične knjige, te u tom cilju odlučuje i donosi odgovarajuća rješenja i druge akte o svim pitanjima upisa koja se rješavaju u okviru naknadnog upisa, osim naknadnog upisa za pitanja iz tačke 8. ovog uputstva koja su u nadležnosti kantonalnog ministarstva unutrašnjih poslova (u daljnjem tekstu: kantonalno ministarstvo) i pitanja iz tačke 9. ovog uputstva koja su u nadležnosti organa starateljstva.

Rukovodilac službe za upravu iz stava 1. ove tačke odgovoran je za pravilno, blagovremeno i zakonito obavljanje svih poslova u oblasti matičnih knjiga i u tom cilju dužan je preduzimati odgovarajuće mjere i aktivnosti da svi matičari na jednoobrazan način primjenjuju propise koji se odnose na matične knjige, te voditi računa i preduzimati mjere da svi matičari iz službe za upravu redovno pohađaju stručnu obuku i osposobljavanje iz oblasti matičnih knjiga koju organiziraju organi iz člana 11. Zakona, a u skladu sa Pravilnikom o sadržaju stručne obuke i osposobljavanja matičara za vođenje matičnih knjiga ("Službene novine Federacije BiH", br: 68/12 i 59/13) i osigurati uvjete da svi matičari polože poseban stručni ispit za matičare, u skladu sa Pravilnikom o postupku polaganja i sadržaju posebnog stručnog ispita za matičare ("Službene novine Federacije BiH", br: 68/12, 83/14 i 101/14).

Rukovodilac službe iz stava 1. ove tačke odgovoran je za vođenje upravnog postupka i donošenje odgovarajućeg rješenja u svim pitanjima u kojima se, prema Zakonu i ovom uputstvu, utvrđuju određene činjenice ili podaci donošenjem rješenja, kao i za provođenje rješenja i drugih akata Federalnog ministarstva unutrašnjih poslova - Federalnog ministarstva unutarnjih poslova (u daljnjem tekstu: Federalno ministarstvo) koji se odnose na upis podataka u matične knjige iz oblasti matičnih knjiga, državljanstva i ličnog imena u okviru osnovnog i naknadnog upisa kako je utvrđeno u članu 72. Zakona.

Odgovornost rukovodioca matične službe općine i grada za obavljanje poslova iz st. 3 i 4. ove tačke odnosi se na odgovornost za prekršaje utvrđene Zakonom i disciplinsku odgovornost prema propisima o disciplinskoj odgovornosti državnih službenika u organima uprave.

6. Matičar je obavezan i odgovoran da, prilikom upisa svake činjenice i podataka u matične knjige, provjeri da li u matičnoj knjizi za isto lice postoje različiti podaci u odnosu na iste činjenice, a obavezno mora provjeriti da li ima razlike u imenu i prezimenu i datumu i mjestu rođenja lica ili postoje razlike između podataka iz matične knjige i podataka u identifikacionim dokumentima, te da tako spriječi postojanje različitih podataka u matičnim knjigama u tim činjenicama.

U ostvarivanju cilja iz stava 1. ove tačke matičar je dužan preduzeti mjere da stranka vrši upis podataka u prijave za upis iz tačke 16. stav 4. ovog uputstva u njegovom prisustvu i prema njegovim uputama, kako bi u te prijave bili upisani pravi i tačni podaci i činjenice.

Ako se utvrdi da postoje razlike u tim činjenicama, matičar je dužan objasniti stranci da se te razlike moraju otkloniti i da joj da upute (objašnjenja) o postupku koji se mora provesti bez odgađanja za otklanjanje tih razlika.

Ovaj postupak matičar mora provoditi i u slučaju kada je sravnjivanjem podataka iz tačke 30. ovog uputstva utvrdio da postoje različiti podaci o istom licu za iste činjenice upisane u matične knjige.

Za vršenje poslova iz svoje nadležnosti svaki matičar mora imati sve propise (zakone i podzakonske propise) koji se odnose na matične knjige, lično ime i državljanstvo, što obuhvata i međunarodne konvencije koje se odnose na matične knjige i državljanstvo, i matičar bez tih propisa ne može obavljati te poslove.

Odgovornost matičara za obavljanje poslova iz st. 1. do 5. ove tačke, a državnog službenika iz tačke 7. ovog uputstva, odnosi se na prekršajnu odgovornost utvrđenu Zakonom i disciplinsku odgovornost prema propisima o disciplinskoj odgovornosti državnih službenika i namještenika u organima uprave. Tu odgovornost imaju i službena lica u organima starateljstva za obavljanje poslova iz tačke 9. ovog uputstva.

7. Općinski načelnik, odnosno gradonačelnik svojim rješenjem određuje državnog službenika (diplomirani pravnik) koji će voditi prvostepeni upravni postupak za sva pitanja koja su prema Zakonu u nadležnosti službe za matične knjige općine i grada.

2) Nadležnost kantonalnog ministarstva

8. Nadležnost kantonalnog ministarstva za pitanja koja se odnose na matične knjige utvrđena je u sljedećim odredbama Zakona i drugih zakona, što se odnosi na sljedeća pitanja:

- sva pitanja u vezi s određivanjem, poništenjem i zamjenom JMB, što je utvrđeno u Zakonu o jedinstvenom matičnom broju ("Službeni glasnik BiH", br.: 32/01, 63/08 i 103/11), i podzakonskim propisima donesenim na osnovu tog zakona;

- pitanja koja se odnose na slučajevne promjene imena ili prezimena ili cijelog imena i prezimena uspisanog u matičnu knjigu rođenih, uključujući i slučajevne promjene jednog ili više slova u imenu i prezimenu (za djecu i odrasle), što se vrši u skladu s odredbama Zakona o ličnom imenu ("Službene novine Federacije BiH", broj 7/12);

- samo određena pitanja koja se odnose na državljanstvo, a koja su Zakonom o državljanstvu Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", br. 43/01, 29/09 i 65/11) i Pravilnikom o državljanstvu stavljena u nadležnost kantonalnog ministarstva;
- pitanja iz člana 14. stav 2. Zakona koja se odnose na dijete mrtvo rođeno van zdravstvene ustanove;
- sastavljanje zapisnika o nađenom djetetu (Član 18. stav 3. Zakona);
- odlučivanje o promjeni prezimena u slučaju iz člana 25. stav 5. Zakona;
- sastavljanje zapisnika o nalasku leša lica čiji identitet nije utvrđen (Član 28. stav 4. Zakona);
- pitanja iz člana 32. Zakona (rješavanje određenih pitanja koja se odnose na umrlo lice koje je imalo ličnu kartu);
- promjena spola i utvrđivanje identiteta (imena tog lica), kako je utvrđeno u članu 44. Zakona;
- pitanja iz člana 48. Zakona kada raspolaze ili donosi akt koji sadrži podatke koji se upisuju u odgovarajuću matičnu knjigu;
- pitanja utvrđena u članu 50a. Zakona (donošenje rješenja za lica kojima su lična imena različito upisana u matičnim knjigama i identifikacionim dokumentima (lična karta, pasoš i dr.) što se rješava prema tački 54. ovog uputstva);
- pitanja utvrđena u članu 56. Zakona (donošenje rješenja za slučaj kada inozemna isprava u imenu i prezimenu ne sadrži slova koja postoje u službenim jezicima i pismima Federacije, a stranka traži da se upišu ta slova) što se vrši prema Zakonu o ličnom imenu;
- čuvanje drugog primjerka matičnih knjiga (Član 58. stav 1. Zakona);
- korištenje podataka iz matičnih knjiga i matičnog registra (Član 68. st.: 1., 2. i 4. Zakona);
- vršenje inspeksijskog nadzora prema članu 72. stav 2. Zakona i Pravilnika o sadržaju, načinu i postupku vršenja inspeksijskog nadzora u oblasti matičnih knjiga ("Službene novine Federacije BiH", broj 63/12 i 101/13 - u daljnjem tekstu: Pravilnik o inspekciji) i
- pokretanje prekršajnog postupka za pitanja iz svoje nadležnosti (Član 76. Zakona).
- sva pitanja koja se odnose na utvrđivanje prebivališta i boravišta građana prema Zakonu o prebivalištu i boravištu državljana Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", br. 32/01 i 56/08).

3) Nadležnost organa starateljstva

9. Nadležnost organa starateljstva (centri za socijalni rad) za pitanja koja se odnose na matične knjige utvrđena je u sljedećim odredbama Zakona, a što se odnosi na sljedeća pitanja:

- dostavljanje akata matičaru za činjenice koje se odnose na promjene u porodičnim stanjima, za koje je nadležan organ starateljstva (Član 12. stav 1. tačka 3) Zakona) i određivanje staratelja za upis djeteta u matičnu knjigu rođenih (Član 12. stav 2. Zakona);

- određivanje imena djetetu kada roditelji to ne učine u roku od 30 dana od dana njegovog rođenja (Član 16. stav 3. Zakona), kao i u slučaju utvrđenom u odgovarajućim odredbama Zakona o ličnom imenu, što se vrši donošenjem rješenja;
- upis djeteta u matičnu knjigu rođenih nepoznatih roditelja (Član 18. st. 2. i 3. Zakona);
- upis usvojenja u matične knjige (Član 19. Zakona);
- dostavljanje podataka matičaru o tome da određeno lice nije upisano u matičnu knjigu ili da licu nije određeno ni upisano ime u knjigu rođenih (Član 43. Zakona). Ovdje se radi o slučaju kada organ starateljstva u obavljanju svojih poslova sazna za te činjenice;
- dostavljanje akata matičaru za naknadni upis. Ovo se odnosi na slučaj kada organ starateljstva donese rješenje ili drugi akt koji sadrži određene podatke koji se upisuju u matične knjige (Član 48. Zakona);
- slučaj kada se socijalno ugroženim licima i nacionalnim manjinama određuje posebni staratelj za naknadni upis tih lica u matičnu knjigu rođenih i matičnu knjigu umrlih, što predstavlja stručnu pomoć tim licima pri upisu u te knjige (Član 52. stav 3. Zakona);
- ovlaštenje da mogu za svoje službene potrebe koristiti podatke iz matičnih knjiga i matičnog registra (Član 68. Zakona). To ovlaštenje se primjenjuje prema uvjetima koji su utvrđeni u toj zakonskoj odredbi i ovim uputstvom;
- davanje podataka o činjenicama koje se odnose na matične knjige kada se vrši obnavljanje matičnih knjiga. To se odnosi na podatke kojima raspolaže organ starateljstva (Član 70. stav 3. Zakona i tač. 177. do 194. ovog uputstva);
- obaveza da u rješenju koje donose o pitanjima iz Zakona utvrde pravo stranke na izjavljivanje žalbe Federalnom ministarstvu iz tačke 10. ovog uputstva (Član 71. Zakona);
- obavezu postupanja po odredbama člana 72. st. 1. do 3. Zakona.
- dozvolu vršenja inspeksijskog nadzora koji vrše kantonalno ministarstvo i Federalno ministarstvo i obavezu postupanja prema rješenju inspektora (Član 72. st. 4. do 7. Zakona i Pravilnik o sadržaju, načinu i postupku vršenja inspeksijskog nadzora u oblasti matičnih knjiga ("Službene novine Federacije BiH", broj 63/12).

4) Nadležnost Federalnog ministarstva unutrašnjih poslova

10. Nadležnost Federalnog ministarstva odnosi se na punu odgovornost za organiziranje i vođenje matičnih knjiga u Federaciji i osiguravanje jedinstvene i pravilne primjene zakona i podzakonskih propisa, te u tom pogledu ima posebna ovlaštenja koja su utvrđena u sljedećim odredbama Zakona i to:

- da provodi polaganje stručnog ispita za sve matičare u Federaciji (Član 10. stav 2. Zakona);
- da donosi godišnji plan i program redovne stručne obuke matičara i realizira taj plan i program (Član 11. stav 3. Zakona);

- da priprema sve propise iz oblasti matičnih knjiga (opća nadležnost utvrđena Zakonom o unutrašnjim poslovima Federacije BiH);
- da daje pravna objašnjenja na sve upite koje dobije u vezi sa primjenom propisa iz oblasti matičnih knjiga od građana, organa uprave i drugih institucija (opća nadležnost utvrđena u Zakonu iz prethodne alineje);
- da organizira Centralni matični registar i da pruža stručnu pomoć općinama i gradu u vođenju matičnog registra i njihovom uvezivanju sa Centralnim registrom (Član 33. stav 2. Zakona i Pravilnik o organizaciji i funkcionisanju jedinstvene strukture elektronske baze podataka matičnog registra u oblasti matičnih knjiga ("Službene novine Federacije BiH", broj 33/14), koji se donosi na osnovu člana 79. stav 1. tačka 3) Zakona);
- da rješava žalbe koje se izjave na prvostepena rješenja koja donose službe za matične knjige općine i grada, kantonalna ministarstva i organa starateljstva (Član 71. Zakona);
- da vrši upravni nadzor nad primjenom propisa iz oblasti matičnih knjiga u svim službama za matične knjige općine i grada, kantonalnim ministarstavima i organima starateljstva u Federaciji (Član 72. stav 1. Zakona). Ovo ovlaštenje primjenjuje se u skladu sa odgovarajućim odredbama Zakona o organizaciji organa uprave u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj 35/05) koje se odnose na upravni nadzor;
- da vrši inspekcijски nadzor iz svoje nadležnosti (Član 72. st. 5. do 7. Zakona i Pravilnik o inspekciji) i
- da pokreće prekršajni postupak za pitanja iz svoje nadležnosti (Član 76. Zakona).

5. Nadležnost organa Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine

11. U skladu s odredbom člana 7. Zakona o matičnim knjigama Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik Brčko Distrikta BiH", broj 2/10), knjige državljana Federacije za lica koja su stanovnici Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Brčko Distrikt), a stekla su državljanstvo Federacije promjenom entitetskog državljanstva i knjige državljana Republike Srpske vode se kao jedinstvene knjige, po matičnom području kojem pripada naseljeno mjesto u kojem državljanin BiH i entiteta ima prijavljeno prebivalište, a vodi ih nadležni organ Brčko Distrikta. Ovdje se radi o vođenju matične knjige državljana Federacije za lica koja imaju prebivalište u Brčko Distriktu (Član 22. stav 2. tačka 2) Zakona.

III - ODREĐIVANJE PODRUČJA ZA VOĐENJE MATIČNIH KNJIGA

12. U skladu s odredbom člana 8. stav 2. Zakona, općinsko, odnosno gradsko vijeće dužno je svojom odlukom odrediti matična područja i njihova sjedišta na području općine, odnosno grada, s tim da se ova odluka mora donijeti i u slučaju kada cijelo područje općine ili grada predstavlja samo jedno matično područje.

Ako općinsko ili gradsko vijeće, u skladu sa članom 8. st. 2. ili 5. Zakona, izvrši promjene matičnog područja, u tom slučaju matičar dotadašnjeg matičnog područja dužan je zaključene matične knjige za naseljena mjesta koja su pripala drugom matičnom području predati matičaru tog matičnog područja, a nezaključene matične knjige voditi do kraja kalendarske godine i po njihovom zaključenju matičar ih predaje novom nadležnom matičaru kojem je pripalo to područje.

Primopredaja matičnih knjiga iz stava 2. ove tačke između matičara dotadašnjeg i matičara novog područja vrši se sastavljanjem zapisnika, prema Zakonu o upravnom postupku, koji potpisuju matičar koji predaje i matičar koji prima matične knjige. Zapisnik se sastavlja u dva primjerka, koji se čuvaju u matičnim uredima koji su izvršili primopredaju matičnih knjiga.

Ako općinsko, odnosno gradsko vijeće nije donijelo odluku o granicama naseljenih mjesta na području općine i grada, pa se zbog toga u matične knjige ne mogu pravilno upisivati nazivi naseljenih mjesta koja pripadaju matičnom području, u tom slučaju rukovodilac matične službe općine i grada je dužan podnijeti zahtjev općinskom načelniku, odnosno gradonačelniku da se donese ta odluka. Kada se donese ta odluka, matična služba općine i grada po službenoj dužnosti ili po zahtjevu stranke donosi rješenje o upisu utvrđenih naseljenih mjesta u matične knjige na koje se odnose ta naseljena mjesta.

13. Ako se donese zakon ili drugi propis kojim je izvršena promjena područja između susjednih općina ili grada, u tom slučaju podjela matičnih knjiga između tih područja vrši se tako što će za matično područje s manjim dijelom stanovništva dodatašnjeg područja dotadašnji matičar prepisati upise koji se odnose na sva lica koja pripadaju tom (drugom) području i ovjereni prijepis dostaviti novom nadležnom matičaru, a sam će nastaviti da vodi matične knjige za dio područja koji je ostao u njegovoj nadležnosti.

Prepisivanje upisa i predaja matičnih knjiga iz stava 1. ove tačke vrši se na kraju kalendarske godine, po zaključenju tih knjiga, a ranije zaključene matične knjige za odnosno područje ne predaju se novom matičaru, osim ako se zainteresirane općine ili grad drugačije sporazumiju, o čemu odlučuju načelnici tih općina i gradonačelnik.

Primopredaja matičnih knjiga iz stava 1. ove tačke vrši se sastavljanjem zapisnika, što se vrši prema tački 12. stav 3. ovog uputstva.

13a. Obavljanje poslova iz tač. 12. i 13. ovog uputstva organizuju rukovodioci službi za matične knjige općine i grada na koje se odnose izvršene promjene matičnih područja za vođenje matičnih knjiga i oni su odgovorni za pravilno i blagovremeno obavljanje tih poslova.

IV - OSNOVNA PRAVILA O NAČINU UPISA PODATAKA U MATIČNE KNJIGE

14. Prilikom upisa podataka u matične knjige iz tačke 2. ovog uputstva, matičar je dužan obavezno postupiti prema osnovnim pravilima koja su utvrđena u odredbama tač. 15. do 45. ovog uputstva, koja su obavezna za upis podataka u sve matične knjige, s tim da se istovremeno mora postupati i na način utvrđen u odredbama tač. 71. do 138a. ovog uputstva i odgovarajućim odredbama čl. 12. do 32. i čl. 38. do 56. Zakona, jer sve te odredbe skupa daju potpuno objašnjenje za to kako treba postupati u konkretnim pitanjima.

15. Upis podataka i činjenica u matične knjige sastoji se od osnovnog upisa i naknadnog upisa kako je utvrđeno u članu 39a. Zakona.

a) Osnovni upis za sve matične knjige obuhvata prvi upis podataka i činjenica koji se vrši u predviđene rubrike matičnih knjiga i to: podatke o rođenju djeteta u matičnu knjigu rođenih, podatke o entitetskom državljanstvu u matičnu knjigu državljana i matičnu knjigu rođenih, podatke o sklapanju braka u matičnu knjigu vjenčanih i podatke o smrti lica u matičnu knjigu umrlih i završava se s rubrikom "Napomena".

Osnovni upis obavezno obuhvata sljedeće radnje: prijem prijave za upis, a za upis rođenja djeteta treba još i prijava rođenja djeteta, utvrđivanje nadležnosti, upis rednog broja, utvrđivanje činjenica putem odgovarajućih dokaza koje treba upisati u matičnu knjigu, upis podataka u predviđene rubrike matične knjige, obavezno upoznavanje stranke o upisanim podacima, potpis stranaka i drugih lica ako je predviđeno, sravnjivanje upisanih podataka sa dokazima na osnovu kojih su podaci upisani u matičnu knjigu i s istim podacima koji su upisani u ostale matične knjige za to lice, upis podataka u rubriku "Napomena" i zaključivanje osnovnog upisa.

Upis podataka u matičnu knjigu u okviru osnovnog upisa prema stavu 2. ove tačke može se vršiti samo uz obavezno prisustvo ovlaštenog lica (stranke) i počinje popunom odgovarajućeg obrasca prijave za upis iz tačke 16. stav 4. ovog uputstva, koju stranka popunjava prema uputama matičara, a nakon toga se pristupa upisu podataka u rubrike osnovnog upisa koje su predviđene za matičnu knjigu u koju se vrši upis i postupa prema tački 16. ovog uputstva.

Upis podataka u okviru osnovnog upisa vrši se u roku od osam dana od dana podnošenja (popune) prijave za upis prema stavu 3. ove tačke, kako je utvrđeno u članu 40. Zakona, a postupa se prema tački 22. stav 2. ovog uputstva.

Kad se zaključi osnovni upis, više se u rubrike osnovnog upisa ne mogu upisivati nikakvi podaci niti činjenice, pa ni u slučaju ako je neka rubrika ostala prazna (nije upisan podatak), već se svi novi podaci upisuju u rubriku "Naknadni upisi i zabilješke" prema odredbi podtačke b) ove tačke, jer spadaju u naknadni upis.

b) Naknadni upis u matične knjige vrši se poslije zaključenja osnovnog upisa koji obuhvata i ispravljanje podataka poslije zaključenja tog upisa, a provodi se u skladu s odredbama člana 42. do 51. Zakona, odredbama tač. 49. do 57. (ispravljanje podataka) i odredbama tač. 58. do 65a. ovog uputstva (naknadni upis), te se upisuje u rubriku "Naknadni upisi i zabilješke" u svakoj matičnoj knjizi.

a) Podnošenje prijave za upis činjenica u matične knjige

16. Upis podataka u matične knjige vrši se onda kada matičar primi prijavu za upis činjenica u matičnu knjigu (u daljnjem tekstu: prijava za upis) koju podnosi stranka (ovlašteno lice) ili kada primi akt nadležnog organa (rješenja, presude, uvjerenja itd.), radi upisa određene činjenice u matičnu knjigu, kako je utvrđeno u članu 39. Zakona, s tim što je za upis rođenja djeteta potrebna i prijava rođenja djeteta, a za upis smrti potrebna je i potvrda o smrti.

Ukoliko matičar poštom primi pismeni zahtjev stranke za upis određenih činjenica u matičnu knjigu uz koju su priloženi i odgovarajući dokazi, matičar uzima taj zahtjev u postupak i vrši upis u odgovarajuću matičnu knjigu, ako se na osnovu tog zahtjeva i dokaza jasno vidi koje činjenice treba upisati u matičnu knjigu. Ako matičar utvrdi da se upis ne može izvršiti na osnovu tog zahtjeva i priloženih dokaza, dužan je o tome pismeno upoznati stranku ili je pozvati u matični ured radi utvrđivanja potrebnih činjenica i upisa tih činjenica u matičnu knjigu.

Upis se uvijek odnosi samo na podatke koji su sadržani u prijavi za upis, odnosno u aktu nadležnog organa iz stava 1. ove tačke, kako je utvrđeno u članu 39. Zakona, s tim da se mogu upisati samo oni podaci i činjenice koji su zakonom i drugim propisima predviđeni za upis u odgovarajuću matičnu knjigu, a obavezno se upisuju podaci utvrđeni u čl.: 12., 22., 23. i 26. Zakona.

Prijava za upis podnosi se na Obrascu broj 14 ili Obrascu broj 14-1, ili na Obrascu broj 14A ili Obrascu broj 14B ili Obrascu broj 14C, koji su utvrđeni u Pravilniku iz tačke 3. ovog uputstva,

zavisno od toga na koju se vrstu upisa odnosi. Te prijave štampa i osigurava služba za upravu iz tačke 5. ovog uputstva i daje licu (stranka) da ih popuni kada dođe da prijavi upis određenih činjenica u odgovarajuću matičnu knjigu. Te prijave stranka popunjava kod matičara prema njegovim uputstvima. Ove prijave za upis koriste se samo za upis činjenica u matičnu knjigu i nisu namijenjene za izdavanje izvoda i uvjerenja iz matičnih knjiga. Prijava se čuva u spisu predmeta koji se odnosi na upis, jer predstavlja dokaz za upisane činjenice u matičnu knjigu i dokaz o licu koje je podnijelo prijavu (tačka 41. ovog uputstva).

Ako je upis podataka u matičnu knjigu izvršen na osnovu zahtjeva koji je matičar primio poštom, pa stranka nije prisutna ili nije imala punomoćnika, u tom slučaju u rubriku "Napomena", odnosno u rubriku "Naknadni upisi i zabilješke" upisuje se zabilješka da je činjenica upisana na osnovu zahtjeva stranke koji je primljen poštom i da stranka niti njen punomoćnik nisu bili prisutni upisu.

Nakon izvršenog upisa stranku treba pismeno upoznati o činjenicama koje su upisane u matičnu knjigu na osnovu njenog zahtjeva i priloženih dokaza.

Odredba stava 5. ove tačke odnosi se samo na stranke koje zahtjev za upis u matičnu knjigu dostavljaju iz inozemstva ili Republike Srpske ili Brčko Distrikta BiH.

b) Prijava rođenja djeteta

17. Za upis rođenja djeteta u matičnu knjigu rođenih obavezno se koristi prijava rođenja djeteta na Obrascu broj 1 ili Obrascu broj 2, koji su utvrđeni u Pravilniku o obrascima prijave rođenja djeteta i potvrde o smrti ("Službene novine Federacije BiH", broj 68/12 i 83/2014).

Te prijave popunjava matičar na način utvrđen u tom pravilniku. Kada se izvrši popuna prijave prema tom pravilniku, pristupa se upisu rođenja djeteta u matičnu knjigu rođenih. Upis djeteta u matičnu knjigu rođenih može se vršiti samo na osnovu tih obrazaca, jer su jedino ti obrasci dozvoljeni i obavezni, pa se druge vrste prijave ne mogu koristiti.

c) Mjesna nadležnost za upis podataka u matične knjige

18. U svim slučajevima kada matičar zaprimi prijavu za upis određenih činjenica u matičnu knjigu ili prijavu o rođenju djeteta ili potvrdu o smrti lica ili akt državnog organa ili druge institucije (rješenje, sudska odluka, zapisnik i sl.) koji se odnosi na upis određene činjenice u matičnu knjigu, dužan je, prije upisa podataka u matičnu knjigu, utvrditi da li je mjesno nadležan za upis te činjenice u matičnu knjigu.

Mjesna nadležnost utvrđuje se na osnovu odredbi Zakona ili ovog uputstva u kojima je regulirano pitanje koje je predmet upisa u matičnu knjigu. Naprimjer:

a) za upis činjenice rođenja djeteta u matičnu knjigu rođenih nadležnost matičara rješava se prema članu 13. Zakona;

b) za upis djeteta nepoznatih roditelja u matičnu knjigu rođenih nadležnost matičara rješava se prema članu 18. stav 1. Zakona;

c) za upis državljanstva u matičnu knjigu rođenih nadležnost matičara rješava se prema članu 13. Zakona kada se državljanstvo stiče porijeklom, nadležnost se određuje prema članu 18. Zakona kada se državljanstvo stiče rođenjem na teritoriji Federacije i prema članu 20. stav 1. Zakona i

d) vođenje postupka i donošenje rješenja u postupku identifikacije lica mjesna nadležnost kantonalnog ministarstva se određuje prema članu 50a. stav 4. Zakona itd.

Ako matičar utvrdi da nije nadležan za upis činjenice u matičnu knjigu za koju je podnesena prijava za upis ili zaprimljen akt državnog organa ili druge institucije, u tom slučaju dužan je stranku uputiti matičaru koji je nadležan za upis te činjenice u odgovarajuću matičnu knjigu, odnosno obavezno treba postupiti prema odredbama člana 65. Zakona o upravnom postupku.

č) Način upisa u rubrike matičnih knjiga

19. Za upisivanje podataka u matične knjige upotrebljava se crno mastilo otporno na uticaj vlage i svjetlosti.

Upisani podaci u rubrikama matičnih knjiga moraju biti uredno ispisani, čitljivi i jasni, ne smiju se precrtavati, brisati ili ispravljati preko teksta, s tim da se precrtavanje upisa ili pojedinih podataka može vršiti samo u slučajevima koji su predviđeni ovim uputstvom.

Ispravljanje grešaka prije zaključenja osnovnog upisa matičar obavlja u rubrici "Napomena", a ispravljanje podataka poslije zaključenja osnovnog upisa vrši se upisom odgovarajuće zabilješke u rubriku "Naknadni upisi i zabilješke", što se provodi na način utvrđen u tački 37. za rubriku "Napomena", odnosno u tački 38. za rubriku "Naknadni upisi i zabilješke".

Ako tokom upisa činjenica u matičnu knjigu u okviru osnovnog upisa ne postoje dokazi za određene činjenice, te rubrike ostaju prazne, a u rubrici "Napomena" upisuju se činjenice koje nisu upisane u odgovarajuće rubrike, s tim da će se te činjenice upisati u okviru naknadnog upisa kada budu utvrđene u rubriku "Naknadni upisi i zabilješke" kako je utvrđeno u tački 15. podtačka a) stav 5. ovog uputstva.

ć) Redni (tekući) broj upisa

20. Svaki upis u matičnu knjigu (rođenje, sklapanje braka i smrt) imaju svoj redni (tekući) broj koji se upisuje prilikom osnovnog upisa. Redni broj upisa ne smije se unaprijed upisati.

Redni broj se piše arapskim brojevima, s tim što upis u svaku matičnu knjigu počinje od početka kalendarske godine rednim brojem 1., 2. i tako redom bez prekida do kraja kalendarske godine kada se vrši zaključivanje matične knjige, pa upis u narednoj godini ponovo počinje rednim brojem 1., 2. i tako redom, posebno za svaku kalendarsku godinu.

d) Zaključivanje matičnih knjiga

21. Na kraju kalendarske godine treba zaključiti matičnu knjigu po isteku 31. decembra. Zaključivanje se vrši na posljednjoj stranici matične knjige koja je namijenjena za zaključivanje matične knjige. U predviđene rubrike upisuju se sljedeći podaci: kalendarska godina na koju se zaključenje odnosi, zatim se upiše prvi i posljednji redni broj upisan od 1. januara do 31. decembra i datum zaključivanja. Nakon toga zaključivanje knjige potpisuju matičar i rukovodilac službe za matične knjige na označenim mjestima.

Kada se završi zaključivanje knjige, iza posljednje stranice na kojoj je upisan posljednji upis koji je zaključen potrebno je upisati kalendarsku godinu koja slijedi na prvoj sljedećoj čistoj stranici i početi upis rednim brojem 1., 2. i tako bez prekida do 31. decembra, kada se knjiga ponovo zaključuje.

Ako se matična knjiga u cjelini potroši u toku godine, prije 31. decembra, u tom slučaju tu knjigu treba zaključiti na način utvrđen u stavu 1. ove tačke, a zatim uzeti novu matičnu knjigu za nastavak upisa, pri čemu početak upisa treba početi sa rednim brojem koji slijedi iz zaključene predhodne knjige te kalendarske godine.

dž) Redoslijed upisa i rok upisa

22. Upisi u matičnu knjigu vrše se, u pravilu, redoslijedom prijema prijave za upis, odnosno redoslijedom kojim su stigli akti od nadležnih organa na osnovu kojih se vrše upisi u matičnu knjigu, kako je utvrđeno u članu 39. Zakona i tački 16. ovog uputstva.

Upisi se vrše odmah po prijemu prijave za upis ili drugog akta iz člana 39. Zakona i završavaju u roku utvrđenom u članu 40. stav 1. Zakona. Ako se posumnja u istinitost podataka koji su navedeni u prijavi za upis ili ako matičar ocijeni da postoje drugi razlozi za sumnju u istinitost tih podataka, u tom slučaju prije upisa tih podataka u matičnu knjigu treba postupiti prema članu 40. stav 2. Zakona, pa nakon okončanja tog postupka utvrđenu činjenicu upisati u odgovarajuću rubriku matične knjige u koju ta činjenica treba biti upisana.

đ) Upis datuma u matične knjige

23. Kada se upisuju datumi rođenja, sklapanja braka i smrti lica, kao i datumi za druge činjenice, to se vrši na način da se dani upisuju arapskim brojem i u zagradi slovima, mjesec samo slovima, a godina arapskim brojevima.

Sati se računaju i ispisuju brojevima od 00 do 24, a minute od 00 do 60.

e) Utvrđivanje činjenica iz ranijih matičnih knjiga

24. Ako u matičnim knjigama koje su vođene do početka primjene Zakona o državnim matičnim knjigama ("Službeni list FNRJ", broj 29/46) ili na obrascima propisanim Opštim uputstvom za sastav i vođenje matičnih knjiga ("Službeni list FNRJ", broj 29/46, i "Službeni list SFRJ", broj 42/68) nisu upisani dan, mjesec i godina rođenja, odnosno dan ili mjesec ili godina sklapanja braka ili smrti lica, te činjenice utvrđuju se na zahtjev stranke provođenjem upravnog postupka u okviru naknadnog upisa u kojem se trebaju utvrditi te činjenice i donijeti odgovarajuće rješenje, što vrši služba za matične knjige iz tačke 5. ovog uputstva, pri čemu se koriste odgovarajući dokazi iz tačke 25. ovog uputstva. Na osnovu tog rješenja matičar upisuje te činjenice u matičnu knjigu tako što u rubriku "Naknadni upisi i zabilješke" treba upisati sljedeću zabilješku: "Dan, mjesec i godina rođenja (dan ili mjesec ili godina rođenja)... upisani na osnovu rješenja... (naziv i sjedište organa, broj i datum rješenja)".

f) Dokazna sredstva za činjenice koje se upisuju u matične knjige

25. Za utvrđivanje činjenica koje se upisuju u matične knjige koje su predviđene u rubrikama obrasca svake matične knjige, koriste se kao dokazi: izvodi iz matičnih knjiga, uvjerenja iz matičnih knjiga, druge javne isprave, akti nadležnih organa (rješenja, presude i drugi akti), lične karte, pasoši i drugi lični dokumenti, kao i vjerske knjige, u zavisnosti od toga koje se činjenice utvrđuju radi upisa u odgovarajuću matičnu knjigu.

Lična karta i pasoš koriste se u svim slučajevima kada se u matičnu knjigu upisuju podaci koje sadrži lična karta, odnosno pasoš i za te podatke nije potrebno pribavljati druge dokaze, osim ako se

posumnja u tačnost podataka koje sadrže te isprave, što se mora utvrditi drugim dokaznim sredstvima.

Ako se na osnovu javnih isprava iz stava 1. ove tačke ne mogu utvrditi određene činjenice ili podaci (nema isprava i sl.), u tom slučaju se za utvrđivanje tih činjenica koriste dokazi predviđeni u Zakonu o upravnom postupku.

Izuzetno, za lica koja pripadaju romskoj manjini i koja nemaju isprave iz stava 1. ove tačke upis podataka i činjenica u matičnu knjigu može se vršiti na osnovu podataka sadržanih u ispravi koju izdaje registrirano udruženje Roma.

Ukoliko se određena činjenica ne može utvrditi na osnovu dokaza iz st. 1, 3. i 4. ove tačke, u tim slučajevima kao dokaz te činjenice može poslužiti i javna isprava za koju je istekao rok važenja ako sadrži fotografiju tog lica.

Za lica iz člana 85. ovog uputstva koriste se dokumenti utvrđeni u toj odredbi Uputstva.

Svi ti dokazi koriste se prilikom osnovnog i naknadnog upisa i prilikom ispravljanja podataka poslije zaključenog osnovnog upisa.

Kada je Zakonom ili ovim uputstvom ili drugim propisom iz oblasti matičnih knjiga, državljanstva i ličnog imena predviđeno da je za određeno pitanje potrebna izjava stranke, u tom slučaju izjava se mora dati na zapisnik prema Zakonu o upravnom postupku i tako data izjava predstavlja dokaz za donošenje rješenja ili utvrđivanja neke činjenice, radi upisa te činjenice u matičnu knjigu koja se odnosi na izjavu stranke i samo tako data izjava može se uzeti u odgovarajuću obzir, kao dokaz za tu činjenicu.

Službena zabilješka sastavljena na način utvrđen ovim uputstvom služi kao dokaz za činjenice sadržane u zabilješci.

g) Pribavljanje dokaza po službenoj dužnosti

26. Pribavljanje dokaza po službenoj dužnosti radi upisa činjenica u odgovarajuću matičnu knjigu vrši matičar samo za podatke iz matičnih knjiga koje on vodi i sve druge matične knjige sa područja općine i grada koje vode drugi matičari. O tim podacima i činjenicama matičar sastavlja službenu zabilješku na posebnom listu u koju upisuje: naziv matične službe, lične podatke stranke na koju se podaci odnose, utvrđene podatke, naziv matične knjige, godinu i redni broj upisa pod kojim je podatak zaveden, datum sastavljanja zabilješke i potpis matičara. Službena zabilješka predstavlja dokaz o upisanoj činjenici i odlaže se u spis upisa (predmeta).

Kada se radi o dokazima za činjenice koje su upisane u matične knjige koje vode matičari sa područja drugih općina ili grada, a stranka nije od tih matičnih službi pribavila izvod ili uvjerenje o činjenicama koje treba upisati u matičnu knjigu, u tom slučaju dokaz o tim činjenicama po službenoj dužnosti pribavlja matičar koji treba te činjenice da upiše u matičnu knjigu.

Pribavljanje dokaza po službenoj dužnosti prema st. 1. i 2. ove tačke vrši se putem matičnog registra općine i grada za sve matične knjige sa područja iste općine i grada, a za podatke iz matičnih knjiga iz stava 2. ove tačke (druge općine i grada) potrebni dokazi se pribavljaju putem Centralnog matičnog registra iz Federalnog ministarstva za sve podatke koji se nalaze u tom registru. Ovaj registar se koristi na način utvrđen u Pravilniku iz tačke 10. alineja 6. ovog uputstva.

Za podatke i činjenice koje se pribavljaju prema stavu 3. ove tačke matičar ili drugo službeno lice sastavlja službenu zabilješku na način utvrđen u stavu 1. ove tačke i ta zabilješka predstavlja dokaz o tim činjenicama, s tim što se stranka mora upoznati o utvrđenim činjenicama kako bi potvrdila ili osporila njihovu tačnost, što se vrši usmeno ako je stranka prisutna, a pismeno kada stranka nije prisutna.

Izuzetno od odredbe stava 1. ove tačke, kada se podnosi prijava za sklapanje braka, stranka je dužna uz zahtjev priložiti izvod iz matične knjige rođenih, kako je utvrđeno u članu 17. Porodičnog zakona Federacije Bosne i Hercegovine.

h) Upis mjesta rođenja, sklapanja braka ili smrti

27. U matične knjige kao mjesto rođenja, sklapanja braka ili smrti lica, odnosno prebivališta i boravišta, mogu se upisati samo ona naseljena mjesta koja su kao takva utvrđena zakonom. Ovdje se radi o Zakonu o utvrđivanju naseljenih mjesta i o izmjenama u nazivima naseljenih mjesta u određenim općinama – prečišćeni tekst ("Službeni list SRBiH", br.: 24/86, 33/90 i 32/91, i "Službene novine Federacije BiH", br.: 14/04, 59/05, 68/05, 81/11 i 25/12).

Nazivi mjesta u stranim državama i nazivi stranih država koji su upisani u ispravi inozemnog organa upisuju se u skladu sa pravilima jezika i pisama koji su u službenoj upotrebi u Federaciji, a u zagradi se ti nazivi mogu upisati u izvornom obliku.

Ako je u matičnu knjigu naziv naseljenog mjesta upisan sa dva ili više različitih naziva ili je pogrešno upisan naziv naseljenog mjesta, u tom slučaju matična služba općine i grada može po službenoj dužnosti donositi rješenje o ispravci naziva tog mjesta prema nazivu utvrđenom u zakonu iz stava 1. ove tačke, s obzirom na to da se naziv naseljenog mjesta utvrđuje zakonom. To rješenje sadrži naziv naseljenog mjesta koje će se upisati u matičnu knjigu, naziv mjesta koje se poništava (ako je upisano u matičnoj knjizi), ime i prezime lica za koja se vrši promjena naziva naseljenog mjesta i matična knjiga u kojoj se vrši ta ispravka. Na osnovu tog rješenja vrši se upis važećeg naziva naseljenog mjesta kao i naziv naseljenog mjesta koje se poništava i upisuje se u rubriku "Naknadni upisi i zabilješke".

Ako je zakonom promijenjen naziv naseljenog mjesta koji je upisan u matičnu knjigu, u tom slučaju matična služba općine i grada može po službenoj dužnosti donijeti jedno rješenje za određivanje važećeg naziva naseljenog mjesta rođenja za sva lica koja pripadaju tom naseljenom mjestu, ako ocijeni da se na taj način može riješiti to pitanje, što je u skladu s odredbom člana 210. Zakona o upravnom postupku. Rješenje mora da sadrži: naziv naseljenog mjesta koje će se upisati u matičnu knjigu, naziv mjesta koje se poništava (ako je upisano u matičnoj knjizi), naziv matične knjige na koju se odnosi, lične podatke svakog lica, što obuhvata: lično ime, ime jednog roditelja, datum rođenja, redni broj upisa u matičnoj knjizi i godina upisa, a u obrazloženju rješenja navesti zakon kojim je izvršena promjena naziva naseljenog mjesta. Na osnovu tog rješenja upis važećeg naziva naseljenog mjesta se upisuje u rubriku "Naknadni upisi i zabilješke" posebno za svako lice koje je upisano u rješenje. Taj postupak važi i za slučaj ako je zakonom ukinut naziv naseljenog mjesta.

Ispravka naziva naseljenog mjesta prema st. 3. i 4. ove tačke može se vršiti i na zahtjev stranke.

i) Upis ličnih podataka

28. Za upis ličnih podataka roditelja novorođenog djeteta, ličnih podataka bračnih partnera i njihovih roditelja i ličnih podataka za umrlo lice u matične knjige koriste se podaci iz matičnih knjiga, matičnog registra ili drugih javnih isprava (lična karta, pasoš itd.) tih lica, što zavisi od toga

na koje se podatke odnosi prijava za upis, prijava za sklapanje braka, prijava o rođenju djeteta i potvrda o smrti.

Za upis ličnih podataka roditelja novorođenog djeteta u matičnu knjigu rođenih koriste se podaci upisani u prijavi rođenja djeteta i u prijavi za upis u matičnu knjigu (Obrazac broj 14). Ako u tim prijavama nema podataka o roditeljima djeteta (za majku i oca djeteta ili samo majku ili samo oca djeteta), u tom slučaju upis ličnih podataka o roditeljima djeteta vrši se prema odredbama tačke 83. ovog uputstva.

Za lica iz tačke 85. ovog uputstva koriste se dokumenti predviđeni u toj odredbi Uputstva.

j) Upis podataka o državljanstvu

29. Podaci o državljanstvu upisuju se u matičnu knjigu rođenih i u matičnu knjigu državljana, što se vrši na sljedeći način:

a) u matičnu knjigu rođenih upisuju se podaci o državljanstvu Bosne i Hercegovine i državljanstvu Federacije za lica koja državljanstvo stiču porijeklom, rođenjem na teritoriji Federacije i usvojenjem, bez donošenja rješenja (Član 37. stav 2. Zakona o državljanstvu Federacije), a za lica koja državljanstvo Federacije stiču prema članu 28. st. 2. i 3. i članu 40. stav 3. tog zakona, upis se vrši na osnovu rješenja koje donosi Federalno ministarstvo;

b) državljanstvo Federacije za lica iz člana 22. Zakona upisuje se u matičnu knjigu državljana Federacije (Obrazac broj 2, Obrazac broj 2A i Obrazac broj 2B), a upis se vrši na način utvrđen u tač. 93. do 99. ovog uputstva;

c) naknadni upis državljanstva Bosne i Hercegovine i državljanstva Federacije u matičnu knjigu rođenih, odnosno u matičnu knjigu državljana vrši se na osnovu pravosnažnog rješenja koje donose organi utvrđeni u Pravilniku o postupku sticanja i prestanka državljanstva Federacije Bosne i Hercegovine, promjeni entitetskog državljanstva i naknadnom upisu u matičnu knjigu rođenih ("Službene novine Federacije BiH", broj 108/12), a za rješenja koja donosi Ministarstvo civilnih poslova Bosne i Hercegovine upis se vrši na način predviđen za ta rješenja (za prestanak državljanstva).

k) Svrnjivanje podataka za isto lice u svim matičnim knjigama

30. Kada matičar izvrši upis podataka u matičnu knjigu, ima obavezu da odmah izvrši svrnjivanje upisanih podataka s istim podacima koji su upisani u sve matične knjige za to lice. Svrnjivanje se uvijek vrši prije zaključenja osnovnog upisa, kao i u slučaju upisa podataka u okviru naknadnog upisa ili ispravke podataka (tač. 49. do 57.). Svrnjivanje podataka o državljanstvu BiH vrši se prema matičnoj knjizi rođenih, odnosno prema knjizi državljana za lica koja su upisana u tu knjigu po ranijim propisima u kojima je upisano državljanstvo BiH tog lica, a za državljanstvo Federacije svrnjivanje se vrši prema matičnim knjigama iz člana 21. Zakona, za lica upisana u te knjige.

Cilj svrnjivanja je da se utvrdi da li su isti podaci za isto lice u svim matičnim knjigama upisani na isti način ili nisu, s tim da polazište za svrnjivanje upisa uvijek mora biti matična knjiga rođenih za podatke upisane u toj knjizi, što se posebno odnosi na ime i prezime lica i njegov datum i mjesto rođenja (ovdje važi princip da se kasniji upis svrnjuje sa ranijim upisom), a za činjenice koje se odnose na sklapanje braka (dan, mjesec, godina sklapanja braka, mjesto sklapanja braka, izjava o prezimenu bračnog partnera, ko je zaključio brak, podaci o svjedocima, punomoćniku, tumaču, prevodiocu i matičaru), a za podatke koji se odnose na smrt lica (dan, mjesec, godina, vrijeme,

mjesto smrti i podaci o prijavitelju smrti) sravnjivanje se vrši prema matičnoj knjizi vjenčanih, odnosno matičnoj knjizi umrlih.

Ako sravnjivanje podataka prije zaključenja osnovnog upisa pokaže da određeni podaci nisu pravilno upisani (postoje greške), matičar vrši ispravku tih podataka u skladu sa članom 46. Zakona i odredbama tač. 46. do 48. ovog uputstva.

Ako sravnjivanje podataka koje se vrši poslije zaključenja osnovnog upisa (naknadni upis ili ispravka) pokaže da postoje razlike u istim podacima u pojedinim matičnim knjigama, u tom slučaju se ispravka tih podataka vrši u skladu sa članom 47. Zakona (donošenjem rješenja). U rješenju se utvrđuje podatak koji je pravilan i koji treba upisati u odgovarajuću matičnu knjigu, kao i podaci koji nisu pravilni i koji se rješenjem poništavaju. U tom slučaju prilikom ispravljanja podataka treba postupati na način utvrđen u tač. 49. do 56a. ovog uputstva.

Matičar pokreće postupak radi ispravljanja podataka, prema stavu 4. ove tačke, u svim slučajevima kada sravnjivanjem utvrdi da postoje različiti podaci za istu činjenicu i da se zbog toga mora odrediti tačan podatak koji će se upisati u matične knjige u kojima postoje razlike u odnosu na tu činjenicu, osim za pitanja iz tač. 8. i 9. ovog uputstva koji se provodi na osnovu rješenja koja donose organi utvrđeni u tim tačkama Uputstva.

1) Upis činjenice nacionalnosti

31. Činjenica nacionalnosti može se upisati ili se neće upisati u matičnu knjigu rođenih samo na pismeni zahtjev za upis ili neupis, koji mogu podnijeti roditelji djeteta ili staratelj koji je određen za upis djeteta u matičnu knjigu rođenih od nadležnog organa starateljstva, kako je utvrđeno u članu 12. stav 2. Zakona.

Prilikom upisa rođenja djeteta u matičnu knjigu rođenih matičar je dužan roditelja djeteta, odnosno staratelja za upis djeteta u matičnu knjigu rođenih upoznati o pravu da može upisati nacionalnost djeteta ili neće upisati nacionalnost, kako je utvrđeno u članu 12. stav 2. Zakona.

Ako se nacionalnost upisuje u okviru osnovnog upisa, u tom slučaju se u prijavi za upis rođenja djeteta (Obrazac broj 14) u rubriku predviđenu za nacionalnost upisuje nacionalnost koju odredi roditelj ili staratelj, a ako nije određena nacionalnost, u tu rubriku se upisuju riječi da se nije odredila nacionalnost, s tim što u rubrici "Napomena" treba upisati zabilješku da roditelji, odnosno staratelj nisu upisali nacionalnost djeteta. Ako se nacionalnost djeteta određuje ili mijenja poslije zaključenog osnovnog upisa, u tom slučaju nacionalnost djeteta se određuje ili mijenja na pismeni zahtjev roditelja ili staratelja, s tim što se izjava o određivanju ili promjeni nacionalnosti uzima na zapisnik, a nakon toga se donosi rješenje o određivanju ili promjeni nacionalnosti koja se upisuje u matičnu knjigu rođenih djeteta u rubriku "Naknadni upisi i zabilješke". Izjava treba da sadrži lične podatke roditelja, odnosno staratelja, lično ime djeteta za koje se određuje ili mijenja nacionalnost, nacionalnost koju treba upisati i mjesto i datum davanja izjave na zapisnik.

Roditelji djeteta, odnosno staratelj iz stava 1. ove tačke, mogu tražiti upis nacionalnosti djeteta naknadno sve do njegovog punoljetstva, što se vrši kod matičara koji vodi matičnu knjigu rođenih u koju je upisano to dijete, a provodi se prema stavu 3. ove tačke.

Lice koje je punoljetno, a kojem u matičnoj knjizi rođenih nije upisana nacionalnost, može tražiti upis te činjenice kod matičara koji vodi matičnu knjigu rođenih u koju je upisano to lice, što se može vršiti samo na lični pismeni zahtjev tog lica (prijava za upis) i za podnošenje tog zahtjeva nije

utvrđen rok. To lice ima pravo da traži promjenu ili poništenje upisa nacionalnosti, s tim što je dužno navesti razloge za tu promjenu.

Izjava o nacionalnosti iz stava 5. ove tačke može se dati pismeno i lično potpisana ili data na zapisnik, u skladu sa Zakonom o upravnom postupku, kod matičara koji vodi matičnu knjigu rođenih za to lice. U oba slučaja upisuje se puno lično ime podnosioca izjave, koja mora sadržavati: ime oca, datum rođenja, JMB, adresu stanovanja, datum davanja izjave i nacionalnost koju treba upisati, a stranka se potpisuje punim imenom i prezimenom.

Na osnovu zahtjeva iz stava 5. i izjave iz stava 6. ove tačke, matična služba općine i grada donosi rješenje o utvrđenoj nacionalnosti i na osnovu tog rješenja nacionalnost se upisuje u matičnu knjigu rođenih tog lica u rubriku "Naknadni upisi i zabilješke", što se vrši na način utvrđen u tački 38. ovog uputstva.

nj) Upis JMB

32. Jedinostveni matični broj (JMB) građana upisuje se u matičnu knjigu rođenih na osnovu akta nadležnog kantonalnog ministarstva koje je, u skladu sa Zakonom o jedinstvenom matičnom broju, ovlašteno da određuje, poništava i vrši zamjenu JMB u okviru svoje nadležnosti. JMB treba da imaju sva lica određena tim zakonom, s tim da se upis JMB u matičnu knjigu rođenih za lica kojim je JMB upisan u ličnu kartu može izvršiti na osnovu lične karte, kako je utvrđeno u članu 20. Zakona o jedinstvenom matičnom broju.

Svako dijete upisano u matičnu knjigu rođenih treba imati određen JMB i upisan u knjigu rođenih, nezavisno od toga da li njegovi roditelji imaju određen JMB ili nemaju, osim lica koja po zakonu iz stava 1. ove tačke nemaju pravo na određivanje JMB.

JMB se upisuje u matičnu knjigu vjenčanih i matičnu knjigu umrlih na osnovu podataka iz matične knjige rođenih ili lične karte ili pasoša, ako ti dokumenti sadrže JMB, a ukoliko ti dokumenti ne sadrže JMB, matičar upućuje stranku nadležnom kantonalnom ministarstvu da pokrene postupak za određivanje JMB i kada taj organ odredi JMB, on se upisuje u matičnu knjigu rođenih, osim za lica koja prema zakonu iz stava 1. ove tačke nemaju pravo na određivanje JMB. Upis JMB-a iz lične karte u matičnu knjigu vrši se bez donošenja rješenja, a u rubrici "Naknadni upisi i zabilješke" upisuje se zabilješka da je JMB upisan iz lične karte.

U slučaju sumnje u istinitost JMB koji je upisan u matičnu knjigu ili za isto lice postoje određena dva ili više različitih JMB-a, matičar je dužan o tome pismeno upoznati nadležno kantonalno ministarstvo radi rješavanja tog pitanja ili uputiti stranku da kod tog ministarstva pokrene postupak u vezi s tim pitanjem.

m) Utvrđivanje identiteta lica

33. Ako matičar ne poznaje lice koje traži da se izvrši upis ili druga radnja u vezi s izvršenjem upisa u matičnu knjigu ili lice koje u postupku učestvuje kao svjedok, punomoćnik ili slično, utvrdit će njegov identitet uvidom u njegovu ličnu kartu ili pasoš ili drugu javnu ispravu ili posredstvom prisutnih službenih lica ili drugih svjedoka, a za lica iz tačke 85. ovog uputstva koriste se dokumenti predviđeni u toj odredbi Uputstva.

n) Obaveza upoznavanja lica o izvršenom upisu

34. Obaveza upoznavanja lica o izvršenom upisu podataka u matičnu knjigu, koja je utvrđena u članu 41. Zakona, odnosi se samo na osnovni upis i izvršava se tako što je matičar dužan u prisustvu stranke naglas pročitati sve činjenice koje je upisao u matičnu knjigu, a onda u rubriku "Napomena" upisati zabilješku koja glasi: "Upis je pročitao stranci i nije bilo primjedbi" ili "Upis je strankama i svjedocima pročitao i nije bilo primjedbi" i datum upisa, a ako stranka nije prisutna upisu, u tom slučaju stranku treba obavezno pismenim putem upoznati o izvršenom upisu činjenica. Upoznavanje stranke o izvršenom upisu ima za cilj da se utvrdi jesu li upisani podaci i činjenice tačni, a ako nisu, da se izvrše potrebne ispravke tih podataka.

Izuzetno, stranka se može upoznati i o upisanim činjenicama u drugim slučajevima ako matičar ocijeni da je to potrebno.

n) Potpis stranaka i drugih lica

35. Potpis stranaka, matičara, svjedoka, punomoćnika, tumača i drugih predviđenih lica stavlja se u rubrikama matične knjige koje su predviđene za potpis tih lica.

Ako je stranka ili svjedok nepismen, potpisuje se otiskom kažiprsta desne ruke i pored tog otiska matičar upisuje njegovo lično ime. Ako lice nema kažiprst desne ruke, uzima se otisak palca, odnosno sljedećeg prsta desne ruke koji ima, a ako nema desnu ruku, uzima se otisak kažiprsta lijeve ruke, odnosno otisak drugog prsta istim redom kao na desnoj ruci s tim da potpis mora biti čitak sa punim imenom i prezimenom tog lica.

Ukoliko nije uzet otisak kažiprsta desne ruke, matičar je dužan naznačiti kojeg prsta i koje ruke je uzео otisak, a ako stranka ili svjedok nema obje ruke, odnosno nema prstiju ni na jednoj ruci, to se konstatira na mjestu predviđenom za potpis tih lica.

Ako lice iz stava 1. ove tačke odbije da potpiše upis, matičar je dužan to konstatirati u rubrici "Napomena".

o) Zaključenje osnovnog upisa

36. Osnovni upis u matičnoj knjizi zaključuje se onda kada su upisane sve činjenice koje spadaju u osnovni upis i sve zabilješke u rubriku "Napomena", kako je utvrđeno u tački 15. podtačka a) ovog uputstva. Zaključenje osnovnog upisa vrši se tako što se u rubrici "Napomena" povuče pomoćna linija od završetka teksta do kraja započetog reda, a preostali dio rubrike se poništava povlačenjem kose linije iz donjeg lijevog u gornji desni ugao rubrike.

Iza podvučene linije upisuju se sljedeći podaci "Osnovni upis" koje su poznate (utvrđene) u vrijeme izvršenja osnovnog upisa, zaključen dana _____ (arapskim brojevima)", a matičar se potpisuje punim imenom i prezimenom.

Osnovni upis u matičnoj knjizi rođenih ne može se zaključiti dok se, pored upisa podataka o djetetu iz Prijave rođenja djeteta, ne upiše lično ime djeteta (ime i prezime) u tu matičnu knjigu. Treba nastojati da se i JMB odredi i upiše u okviru osnovnog upisa, pri čemu je matičar dužan preduzeti sve potrebne mjere i radnje, a ukoliko se to ne može izvršiti u propisanom roku, u tom slučaju JMB se upisuje u okviru naknadnog upisa u rubriku "Naknadni upisi i zabilješke".

p) Korištenje rubrike "Napomena"

37. Rubrika "Napomena" koristi se za upis određenih podataka koji se odnose na osnovni upis. Naprimjer, upis zabilješke da je licu pročitana izvršeni upis u matičnu knjigu ili zabilješke o izvršenoj ispravci greške prije zaključenja upisa i dr.

U rubriku "Napomena" upisuje se razlog, odnosno osnov za upis određene činjenice u određenu rubriku matične knjige. Svaka zabilješka obilježava se arapskim brojem, počev od broja 1., 2. i tako redom, zavisno od toga koliko zabilješki bude upisano u toku provođenja osnovnog upisa. Zabilješke u rubrici "Napomena" upisuju se tako da budu jasne i pregledne i da se prostor rubrike koristi tako da se mogu upisati sve potrebne zabilješke.

r) Korištenje rubrike "Naknadni upisi i zabilješke"

38. Sve promjene koje se odnose na činjenice upisane u matične knjige koje nastanu ili postanu poznate nakon zaključenog osnovnog upisa upisuju se u rubriku "Naknadni upisi i zabilješke". Upis nove činjenice koja je nastala ili je izmijenjena, a koja se odnosi na neku činjenicu sadržanu u osnovnom upisu, vrši se tako što se prvo upiše nova činjenica koja je nastala ili koja je izmijenjena, a zatim se navodi organ i naziv akta, broj i datum akta na osnovu kojeg je nastala nova činjenica. Naprimjer: "Brak između bračnih partnera prestao je na osnovu pravosnažne presude o razvodu braka Općinskog suda u Sarajevu, broj _____ od _____ godine. Datum upisa i potpis matičara."

Svaki upis u rubrici "Naknadni upisi i zabilješke" treba biti obilježen arapskim brojem, počev od broja 1., 2., 3... i tako redom, zavisno od toga koliko upisa bude izvršeno u toku korištenja matične knjige.

Upisivanje naknadnih upisa ili zabilješki vrši se tako što se vodi računa o prostoru koji treba ostati za kasnije (naredne) upise ili zabilješke, s tim da upisi budu jasni, čitki i moraju činiti posebnu cjelinu u odnosu na ostale naknadne upise, što se osigurava odgovarajućim slobodnim prostorom između svakog upisa.

Na isti način postupaju se prilikom upisa svih vrsta izmjena činjenica koje se izvrše poslije zaključenog osnovnog upisa u matičnim knjigama. Ovaj način upisa izmjena poslije osnovnog upisa važi za sve matične knjige iz člana 2. Zakona i odredbe tačke 3. ovog uputstva i vrši se u rubrici "Naknadni upisi i zabilješke".

39. Ako je rubrika "Naknadni upisi i zabilješke" ispunjena, a potrebno je unijeti novu zabilješku ili izvršiti naknadni upis, matičar će upotrijebiti dodatni listić. Dodatni listić mora biti od papira istog kvaliteta, a naljepljuje se na vanjsku ivicu rubrike "Naknadni upisi i zabilješke". Pri tome se mora strogo voditi računa da se ne ošteti tekst koji je već upisan u tu rubriku. Na dodatnom listiću označava se redni broj osnovnog upisa i listić se ovjerava pečatom i potpisom matičara. Otišak pečata treba zahvatiti listić matične knjige.

Na kraju svakog upisa u rubriku "Naknadni upisi i zabilješke" matičar je dužan upisati datum upisa i potpisati se.

s) Pravosnažnost rješenja i sudskih odluka

40. Kada se upis u matične knjige vrši na osnovu rješenja ili sudske odluke, matičar je dužan prije upisa utvrditi da li su ti akti pravosnažni ili nisu, pa tek kada utvrdi da su ti akti pravosnažni, tada vrši upis podataka iz tog rješenja, odnosno sudske odluke u odgovarajuću rubriku matične knjige na koju se odnose podaci iz tih akata. Pravosnažnost je važna jer se od tog momenta podaci

sadržani u rješenju ili odluci suda ne mogu mijenjati, što je bitno za podatke koji se upisuju u matične knjige. Pravosnažnost ovih akata važi i za osnovni i za naknadni upis.

Pravosnažnost rješenja donesenih u upravnom postupku utvrđuje se prema članu 13. Zakona o upravnom postupku, pravosnažnost presuda donesenih u parničnom postupku utvrđuje se prema članu 196. Zakona o parničnom postupku ("Službene novine Federacije BiH", br.: 53/03, 73/05 i 19/06), dok se pravosnažnost rješenja suda koja se donose u vanparničnom postupku utvrđuje u skladu sa Zakonom o vanparničnom postupku ("Službene novine Federacije BiH", br. 2/98 i 39/04), a pravosnažnost rješenja koja se donose prema Porodičnom zakonu Federacije BiH utvrđuje prema odgovarajućim odredbama tog zakona.

Pravosnažnost utvrđuje organ uprave koji je donio prvostepeno rješenje, a pravosnažnost presude i rješenja koja donosi sud utvrđuju sudovi koji su donijeli te odluke, o čemu se na presudi, odnosno rješenju stavlja klauzula pravosnažnosti.

Odredbe o pravosnažnosti rješenja ne odnose se na rješenja Ministarstva civilnih poslova Bosne i Hercegovine o prestanku državljanstva i rješenja Federalnog ministarstva koja se odnose na izbor ili promjenu entitetskog državljanstva za lica sa prebivalištem u Brčko Distriktu. U ovim slučajevima upis državljanstva vrši se odmah po prijemu rješenja, ako za pojedine slučajeve nije drugačije određeno (Član 34. st. 3. i 4. Zakona o državljanstvu Federacije).

40a. Izjava stranke kojom se odriče prava na žalbu protiv prvostepenog rješenja ili zaključka organa iz člana 71. stav 1. Zakona, koja se daje prema stavu 3. tog člana, treba da sadrži: ime i prezime stranke, adresu prebivališta ili boravišta, JMB, naziv organa koji je donio rješenje ili zaključak i broj i datum tog akta, kao i datum prijema tog akta, izjavu da se odriče prava na žalbu, datum podnošenja izjave i potpis sa punim imenom i prezimenom. Izjavu tog sadržaja stranka može dati na zapisnik kod organa koji je donio prvostepeno rješenje ili zaključak ili u posebnom pismenom podnesku, koji se dostavlja prvostepenom organu.

Prvostepeno rješenje ili zaključak na koje je podnesena izjava o odricanju prava na žalbu, prema stavu 1. ove tačke, postaje pravosnažno na dan kada je organ koji je donio to rješenje ili zaključak primio izjavu o odricanju prava na žalbu datu na zapisnik ili u pismenom podnesku.

Taj organ je dužan na zapisnik o davanju izjave o odricanju prava na žalbu, odnosno na posebnom podnesku stranke upisati datum pravosnažnosti rješenja ili zaključka i ovjeriti svojim potpisom (puno ime i prezime), s tim da se ta klauzula pravosnažnosti treba upisati i na prvoj stranici rješenja, odnosno zaključka u gornjem desnom uglu.

Ako stranka odustaje od već podnesene žalbe prema članu 71. stav 4. Zakona, u tom slučaju mora podnijeti pismeni zahtjev za odustanak od žalbe. Taj zahtjev treba da sadrži podatke predviđene u stavu (1) ove tačke, a podnosi se prvostepenom organu koji je donio rješenje ili zaključak protiv kojeg se podnosi zahtjev za odustanak od žalbe.

Pravosnažnost tog rješenja ili zaključka utvrđuje se prema stavu 2. ove tačke. Ako je zahtjev za odustanak od žalbe podnesen poslije dostavljanja spisa predmeta Federalnom ministarstvu na rješavanje, u tom slučaju prvostepeni organ je dužan odmah po prijemu tog zahtjeva pismenim aktom obavijestiti Federalno ministarstvo o odustanku stranke od žalbe i zatražiti vraćanje spisa predmeta. To ministarstvo će donijeti zaključak o obustavi postupka i cijeli spis predmeta vratiti prvostepenom organu na daljnji postupak.

š) Formiranje spisa za upis

41. Za svako lice upisano u matičnu knjigu formira se spis upisa koji sadrži prijavu za upis i svu dokumentaciju koja je služila za upis podataka u okviru osnovnog upisa i u okviru naknadnih upisa i koji se čuva trajno, kako je utvrđeno u članu 62. Zakona. Ovaj spis se formira i vodi u skladu sa propisom o kancelarijskom poslovanju u organima uprave i čuva u skladu sa propisima o arhivskom poslovanju organa uprave u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Spis za upis posebno se formira za upise činjenica u matične knjige, a posebno spis za upis državljanstva u matičnu knjigu rođenih i matičnu knjigu državljana s obzirom na to da se u ovim slučajevima radi o dva posebna postupka koja se vode i rješavaju prema dvije vrste posebnih propisa (upis u matične knjige po propisima o matičnim knjigama, a državljanstvo po propisima o državljanstvu BiH i državljanstvu FBiH).

Jedan spis upisa formira se u slučaju kada se radi o naknadnom upisu u matičnu knjigu rođenih uz konstataciju činjenice državljanstva BiH po Uputstvu o naknadnom upisu u MKR koji su stekli državljanstvo R BiH u skladu sa Zakonom o državljanstvu Republike BiH ("Službeni glasnik BiH", br. 27/00 i 57/09) i za upis u matičnu knjigu rođenih uz konstataciju državljanstva BiH i FBiH na osnovu rješenja o sticanju državljanstva BiH i FBiH koja donosi Federalno ministarstvo. Taj spis sadrži dopis i rješenje Federalnog ministarstva. Ovo se odnosi i na slučaj upisa državljanstva Federacije u matičnu knjigu državljana iz člana 21. Zakona na osnovu rješenja kantonalnog ministarstva o promjeni entitetskog državljanstva.

t) Poništavanje preskočene jedne ili više stranica

42. Ako matičar greškom preskoči jednu ili više stranica matične knjige, te stranice treba precrtati dvjema unakrsnim linijama, a u rubrici "Napomena" na svakoj preskočenoj stranici upisati sljedeću zabilješku:

"Ovu greškom preskočenu stranu poništavam", datum i potpis matičara.

u) Poništavanje upisa u matičnim knjigama

43. Poništenje upisa izvršenog u matičnu knjigu u okviru osnovnog i naknadnog upisa može se vršiti na zahtjev stranke samo ako se utvrdi da je zahtjev stranke opravdan, što se utvrđuje u provedenom upravnom postupku.

Poništenje upisa iz stava 1. ove tačke vrši se na osnovu rješenja o poništenju upisa, koje donosi općinska/gradske služba za matične knjige na osnovu zahtjeva stranke, a kada rješenje postane pravosnažno, upis u matičnoj knjizi poništava se na način utvrđen u tački 45. stav 1. ovog uputstva.

44. Ako se utvrdi da je upis u matičnu knjigu izvršen od nenadležnog organa ili bez prijave (zahtjeva) stranke ili bez rješenja o naknadnom upisu ili bez potrebnih dokaza u spisu ili ako je upis izvršen na osnovu rješenja koje je poništeno ili oglaseno ništavnim od nadležnog organa, u tom slučaju inspektor će rješenjem poništiti taj upis i naložiti službi za matične knjige općine i grada iz tačke 5. ovog uputstva da izvrši obnovu tog upisa. Primjerak rješenja obavezno se mora dostaviti licu na koje se poništeni upis odnosi.

Ako inspektor za matične knjige utvrdi da su nepravilnosti iz stava 1. ove tačke učinjene prema propisima koji su važili do dana stupanja na snagu Zakona (12. 5. 2012. godine), u tim slučajevima inspektor će rješenjem poništiti taj upis i službi za matične knjige općine i grada naložiti obnovu tog upisa. Obnova upisa vrši se provođenjem upravnog postupka i donošenjem odgovarajućeg rješenja.

Činjenično stanje utvrđuje se putem dokaza iz tačke 25. ovog uputstva. U upravnom postupku obavezno se mora osigurati učešće lica za koje se vrši obnova upisa ili njegov srodnik iz tačke 151. ovog uputstva, ako je to lice umrlo. Obnova upisa iz stava 2. ove tačke vrši se prema propisima koji su važili u vrijeme izvršenog upisa u matičnu knjigu u kojoj se vrši obnova.

Rješenje o obnovi upisa mora sadržavati sve podatke koji se upisuju u odgovarajuću matičnu knjigu na koju se rješenje odnosi.

Kada to rješenje postane pravosnažno, matičar upisuje podatke u rubrike matične knjige predviđene za osnovni upis, s tim da se u rubriku "Napomena" upisuju broj i datum rješenja na osnovu kojeg je izvršena obnova upisa.

44a. Ako inspektor utvrdi da su u matičnu knjigu pogrešno ili bez zakonskog osnova ili od strane nenadležnog organa upisane određene pojedinačne činjenice ili podaci, što se odnosi i na nezakonito upisanu činjenicu državljanstva u matičnu knjigu rođenih, inspektor će postupiti na sljedeći način:

a) Svojim rješenjem će poništiti upisanu činjenicu ili podatak kada utvrdi da se činjenica ili podatak ne treba ponovo upisivati u matičnu knjigu putem ispravke ili naknadnog upisa, jer je prestala njihova važnost (npr. prestalo državljanstvo i sl.). To rješenje se dostavlja matičnoj službi općine i grada koja će poništenu činjenicu ili podatak upisati u odgovarajuću matičnu knjigu na koju se odnosi u rubriku "Naknadni upisi i zabilješke", a rješenje inspektora odložiti u spis upisa, s tim da se primjerak rješenja inspektora treba dostaviti i stranci na koju se odnosi, ako je poznata njena adresa.

b) Ako je utvrđeno da je određena činjenica ili podatak upisan nepravilno ili bez zakonskog osnova, a koju treba upisati u matičnu knjigu u skladu sa važećim propisima, inspektor će svojim rješenjem utvrditi postojanje nepravilnosti u odnosu na tu činjenicu ili podatak i naložiti matičnoj službi općine i grada da provede postupak ispravke ili naknadnog upisa radi otklanjanja utvrđene nepravilnosti i rješenje dostaviti toj matičnoj službi. Matična služba općine i grada je dužna postupiti po rješenju inspektora, provesti postupak ispravke ako se radi o slučajevima iz člana 47. Zakona, odnosno postupak naknadnog upisa ako se radi o slučajevima iz člana 42. Zakona, i donijeti odgovarajuće rješenje. Tim rješenjem treba poništiti činjenicu ili podatak koji je nepravilno ili bez zakonskog osnova upisan u matičnu knjigu koje su navedene u rješenju inspektora, a onda u istom rješenju utvrditi činjenicu ili podatak koji treba upisati u matičnu knjigu lica na koje se upis odnosi.

Upis tih činjenica i podataka u matičnu knjigu treba izvršiti u rubriku "Naknadni upisi i zabilješke", na način da se prvo upiše zabilješka za činjenicu ili podatak koji su poništeni, a onda zabilješku za činjenicu ili podatak koji su pravilno utvrđeni u donesenom rješenju.

U postupku iz stava 1. podtačka b) ove tačke mora se osigurati učešće stranke, a ako to nije moguće, u tom slučaju stranci treba obavezno dostaviti primjerak rješenja inspektora i rješenje koje je donijela matična služba, a u rubrici "Naknadni upisi i zabilješke" treba upisati zabilješku da je rješenje doneseno bez učešća stranke i razlog njenog odsustva.

45. Poništavanje osnovnog upisa iz tač. 43 i 44. ovog uputstva matičar vrši precrtavanjem tog upisa dvjema unakrsnim linijama, a u rubriku "Naknadni upisi i zabilješke" stavlja zabilješku: "Upis pod rednim brojem _____ poništen na osnovu rješenja (naziv organa koji je donio rješenje, broj _____ od _____ godine), datum i potpis matičara".

45a. Pogrešno započeti i prekinuti naknadni upis u rubrici "Naknadni upisi i zabilješke" matičar sam poništava tako što tekst koji se poništava precrtava kosom linijom, a ispod tog teksta upiše zabilješku: "Ovaj pogrešno započeti naknadni upis poništavam", datum upisa i potpis matičara.

V - ISPRAVKA GREŠAKA PRIJE ZAKLJUČENJA OSNOVNOG UPISA

46. Greške predviđene u članu 46. Zakona matičar sam ispravlja tako što u rubriku "Napomena" unosi odgovarajuću zabilješku u kojoj se navodi šta se, zašto, kako i zbog čega ispravlja, te stavlja potpis matičara.

47. Ispravka pogrešno upisanog podatka vrši se tako što se taj podatak treba staviti u zagradu i precrtati jednom linijom, a zatim na slobodnom prostoru iste rubrike upisati pravi podatak, a kod pogrešno upisanog rednog broja upisa vrši se tako što se pogrešno upisani broj stavlja u zagradu, a ispravan broj upisuje na slobodnom prostoru iste rubrike. Ispravka tog broja ne smatra se ispravkom upisa u matičnu knjigu i matičar ih sam treba izvršiti, a u rubriku "Napomena" treba upisati odgovarajuću zabilješku prema tački 46. ovog uputstva.

48. Ako se prilikom upisa podataka u matičnu knjigu pogrešno unesu podaci u veći broj rubrika tako da se ne može izvršiti ispravka, matičar će sve rubrike tog upisa dijagonalno precrtati i o tome unijeti zabilješku u rubriku "Napomena" (npr. pogrešno upisani podaci), a onda izvršiti novi upis svih podataka u sljedeće rubrike pod istim rednim brojem.

VI - ISPRAVKA PODATAKA POSLIJE ZAKLJUČENJA OSNOVNOG UPISA

49. Ispravljanje podataka u matičnoj knjizi poslije zaključenog osnovnog upisa vrši se samo na osnovu rješenja koje se donosi na način utvrđen u članu 47. Zakona i odredbama tač. 50. do 56a. ovog uputstva. Ova zakonska odredba odnosi se na ispravke svake činjenice u svim matičnim knjigama koje su upisane u matične knjige do podnošenja zahtjeva stranke za ispravku podataka, a provodi se pod uvjetima koji su utvrđeni u tački 50. ovog uputstva putem upravnog postupka.

Ispravka podataka vrši se u rubrici "Naknadni upisi i zabilješke" tako što se upisuje: "Ispravljeno..... (navodi se šta se i kako ispravlja) na osnovu rješenja..... (broj i datum rješenja)".

50. Ispravka podataka u matičnim knjigama prema tački 49. ovog uputstva je onda kada se utvrdi da u matičnim knjigama postoji neki od slučajeva utvrđenih u članu 47. stav 1. Zakona, pa je potrebno utvrditi koji je podatak pravilan i koji treba biti važeći i upisan u matičnu knjigu, a da se ostali podaci koji nisu pravilni ponište (npr. datum rođenja ili mjesto rođenja ili lično ime i sl.).

U tom slučaju stranka je dužna podnijeti zahtjev za ispravku podataka u matičnoj knjizi i u zahtjevu navesti koji je podatak ispravan i koji treba biti važeći, a predložiti ostale podatke koje treba poništiti. Za utvrđivanje tih činjenica koriste se odgovarajući dokazi utvrđeni u tački 25. ovog uputstva.

Ispravka podataka iz stava 1. ove tačke vrši se na osnovu rješenja ili sudske odluke koji budu doneseni prema članu 47. stav 2. Zakona, a matična služba općine i grada utvrđivanje činjenica vrši u skladu s odredbama stava 2. ove tačke i odredbama člana 47. stav 3. Zakona. U rješenju se određuje podatak koji je važeći i navode podaci koji se poništavaju. Nakon donošenja tog rješenja matičar upisuje tu ispravku u matične knjige u kojima postoje podaci utvrđeni u tom rješenju u rubriku "Naknadni upisi i zabilješke".

51. Kada stranka traži da se lično ime upisano u matičnu knjigu državljana, matičnu knjigu vjenčanih i matičnu knjigu umrlih izmijeni tako da bude istovjetno imenu koje je upisano u matičnu knjigu rođenih za to lice, u tom slučaju se radi o ispravci odnosno usklađivanju ličnog imena u tim knjigama sa ličnim imenom koje je upisano u matičnu knjigu rođenih. Ovaj postupak vodi i rješenje donosi općinska i gradska služba nadležna za matične knjige. Na osnovu tog rješenja matičar vrši upis imena i prezimena u rubriku "Naknadni upisi i zabilješke" u svakoj matičnoj knjizi na koju se utvrđeno lično ime odnosi.

Ako se zahtjev stranke odnosi na usklađivanje ličnog imena u identifikacionim dokumentima sa ličnim imenom iz matične knjige rođenih, usklađivanje se vrši tako što je stranka dužna kod nadležnog organa izvaditi novi identifikacioni dokument (lična karta, pasoš i dr.) koji će sadržavati lično ime upisano u matičnoj knjizi rođenih tog lica.

52. Kada se zahtjev stranke odnosi na ispravku imena i prezimena koje je upisano u matičnu knjigu rođenih, ta ispravka smatra se promjenom i rješava se u postupku utvrđivanja identiteta prema odredbama tačke 54. ovog uputstva.

Odredba stava 1. ove tačke primjenjuje se i u slučaju kada je lično ime (ime ili prezime) upisano u matičnu knjigu rođenih tako da neka slova nisu razumljiva ili kvake za pojedina slova nisu jasne (kao što je a ili e ili č ili ć ili druga slova), pa nije jasno kako glasi pravo ime ili prezime tog lica. U tom slučaju se na zahtjev stranke utvrđuje pravo ime ili prezime. Stranka u svom zahtjevu treba da navede ime ili prezime koje treba biti važeće i priložiti dokaze koji potvrđuju to ime ili prezime (lična karta, pasoš, diploma i druge javne isprave). Zahtjev se podnosi nadležnom kantonalnom ministarstvu koji postupa prema odredbi tačke 54. ovog uputstva.

Kada doneseno rješenje postane pravosnažno, ono se dostavlja matičaru koji vodi matičnu knjigu rođenih tog lica i utvrđeno ime ili prezime upisuje u rubriku "Naknadni upisi i zabilješke", kao i u druge matične knjige tog lica u kojima ime ili prezime nije istovjetno imenu ili prezimenu utvrđeno u donesenom rješenju.

53. Utvrđivanje ličnog imena prema članu 50. stav 1. Zakona vrši se rješenjem koje donosi nadležna služba za matične knjige općine i grada na osnovu podataka iz vjerske matične knjige iz koje je izvršen prijepis ličnog imena i iz identifikacionih dokumenata tog lica. Podatak o ličnom imenu u vjerskoj knjizi utvrđuje se na osnovu službene zabilješke koja se sastavlja po službenoj dužnosti ili pribavljanje uvjerenja iz vjerske knjige. U rješenju treba utvrditi da je važeće lično ime koje je sadržano u identifikacionim dokumentima (ličnoj karti, pasošu i sl.), kako je utvrđeno u članu 50. stav 1. Zakona, s tim da u tim dokumentima mora biti isto lično ime. Na osnovu tog rješenja matičar vrši upis ličnog imena u matičnu knjigu rođenih u rubriku "Naknadni upisi i zabilješke" koje je sadržano u identifikacionim dokumentima lica na koje se ime odnosi.

54. Odredbe člana 50. st. 3. i 4. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o matičnim knjigama ("Službene novine Federacije BiH", broj 80/14) primjenjuju se u okviru odredbi člana 50a. tog zakona i odredaba ove tačke kao jedinstvena cjelina, jer se odnose na isto pitanje.

Za utvrđivanje činjenica iz odredbe člana 50a. stav 1. Zakona vodi se jedinstveni upravni postupak i donosi jedno rješenje, s tim što se mora prvo utvrditi identitet lica, a nakon toga se utvrđuje lično ime tog lica koje će biti važeće i koje će biti upisano u matičnu knjigu rođenih, a ostala lična imena moraju biti poništena.

Utvrđivanje činjenica iz stava 2. ove tačke vrši se na pismeni zahtjev stranke koji se rješava na način utvrđen u odredbi člana 50a. stav 2. Zakona. Stranka je dužna u svom zahtjevu navesti lično ime

koje treba biti važeće i lična imena koja treba poništiti kao nevažeća i navesti konkretne razloge za te podatke. Zahtjev se podnosi kantonalnom ministarstvu koji se utvrđuje prema članu 50a. stav 4. Zakona.

Nakon provedenog upravnog postupka i utvrđenog činjeničnog stanja donosi se rješenje koje u dispozitivu treba da sadrži sljedeće podatke: lične podatke o identitetu lica, lično ime koje je važeće i koje će se upisati u matičnu knjigu rođenih, lična imena koja se poništavaju kao nevažeća i obavezu za matičara da utvrđeno lično ime upiše u matičnu knjigu rođenih i sve ostale matične knjige tog lica u kojima nije istovjetno ličnom imenu koje je utvrđeno u tom rješenju.

Odredba člana 50a. stava 1. Zakona primjenjuje se i na umrlo lice kako je utvrđeno u stavu 3. te zakonske odredbe. Zahtjev za utvrđivanje identiteta umrlog lica i ličnog imena tog lica mogu podnijeti srodnici umrlog lica iz člana 64. stav 1. Zakona i lica iz odredbe tačke 151. ovog uputstva. U zahtjevu se mora navesti lično ime umrlog lica koje treba biti važeće i lična imena koja su nevažeća i koja treba poništiti, kao i razloge za utvrđivanje identiteta i ličnog imena umrlog lica, a posebno se moraju navesti nasljednopravni ili drugi na zakonu zasnovani pravni interesi srodnika koja su vezana za lično ime umrlog lica i priložiti ili predložiti odgovarajuće dokaze kojima se mogu utvrditi te činjenice.

U obzir se uzimaju nasljednja prava koja se ostvaruju putem sudskog postupka ili upravnog postupka kod nadležnih organa uprave ili drugih organa, kao što su prava iz PIO/MIO, radnog odnosa i druga prava o kojima odlučuju ti organi i pravna lica. Taj zahtjev se podnosi kantonalnom ministarstvu čija se mjesna nadležnost za umrlo lice određuje prema članu 50a. stav 4. Zakona.

Zahtjev iz stava 5. ove tačke rješava se i rješenje donosi na način utvrđen u st. 2. do 5. ove tačke.

U postupku rješavanja zahtjeva iz st. 3. i 5. ove tačke koriste se odgovarajući dokazi iz tačke 25. ovog uputstva i drugi dokazi koji mogu potvrditi činjenicu koja se utvrđuje.

Kada doneseno rješenje kantonalnog ministarstva iz st. 4. i 6. ove tačke postane pravosnažno, onda matičar utvrđeno važeće lično ime, kao i poništena lična imena upisuje u matičnu knjigu rođenih i druge matične knjige tog lica u rubriku "Naknadni upisi i zabilješke".

U rješavanju zahtjeva iz ove tačke ne primjenjuje se Zakon o ličnom imenu.

55. Ako se utvrdi da je određeni podatak upisan u matičnu knjigu na osnovu pravosnažne sudske odluke (prestanak braka i dr.) ili pravosnažnog rješenja nadležnog državnog organa (MUP-a ili drugog nadležnog organa), pa je prilikom prijepisa napravljena greška, jer podatak nije pravilno prepisan, u tom slučaju ispravku tog podatka (činjenice) u matičnoj knjizi vrši služba za matične knjige iz tačke 5. ovog uputstva. Ispravka se vrši neposredno na osnovu sudske odluke, odnosno rješenja državnog organa na osnovu kojih je izvršen pogrešan prijepis i nije potrebno donositi posebno rješenje radi ispravljanja te činjenice ili podatka. Prijepis podataka mora se izvršiti dosljedno onako kako piše u sudskoj odluci ili rješenju, bez ikakvih izmjena. Ispravka se upisuje u rubriku "Naknadi upisi i zabilješke", koja sadrži ispravljeni podatak i naziv akta državnog organa, broj i datum na osnovu kojeg je ispravka izvršena.

Odredba stava 1. ove tačke primjenjuje se i u slučaju pogrešnog prepisa JMB-a na osnovu uvjerenja ili drugog akta kojim je kantonalno ministarstvo odredilo JMB stranke, pri čemu se ispravka pogrešno upisanog broja u matičnoj knjizi rođenih vrši neposredno na osnovu tog uvjerenja, odnosno drugog akta, bez donošenja posebnog rješenja.

56. Ako se utvrdi da su podaci u matičnoj knjizi upisani na osnovu prijepisa iz vjerskih knjiga prema ranijim propisima, pa postoji greška u prijepisu pojedinačnog podatka, a stranka smatra da je pravilan podatak upisan u vjerskoj knjizi, u tom slučaju ispravku tog podatka na zahtjev stranke vrši služba za matične knjige iz tačke 5. ovog uputstva. Ovo se odnosi na sve matične knjige u kojima su izvršeni upisi na osnovu prijepisa podataka iz vjerskih knjiga.

Ispravka tog podatka vrši se tako što po službenoj dužnosti treba sastaviti službenu zabilješku o podatku koji sadrži vjerska knjiga, s tim da podatak treba dosljedno prepisati bez ikakvih izmjena, označiti vjersku knjigu i godinu na koju se odnosi i upisati datum sastavljanja zabilješke te se treba potpisati lice koje je sastavilo službenu zabilješku ili na osnovu uvjerenja izdatog na osnovu vjerske knjige. Na osnovu tog uvjerenja ili zabilješke koja predstavlja dokaz za ispravku podatka (činjenice) u matičnoj knjizi, služba za matične knjige općine i grada donose rješenje u kojem treba upisati podatak koji je prepisan iz vjerske knjige. Kada rješenje postane pravosnažno, matičar treba izvršiti ispravku tog podatka u matičnoj knjizi na koju se odnosi, a što se upisuje u rubriku "Naknadni upisi i zabilješke".

Kada se u slučajevima iz stava 1. ove tačke utvrdi da u vjerskoj knjizi nije posebno upisano prezime djeteta, već samo prezime roditelja, u tom slučaju kao prezime djeteta uzima se upisano prezime oca, ako to stranka traži i ako se utvrdi da ništa nije sporno. Ovo predstavlja ispravku prezimena u matičnoj knjizi rođenih djeteta, što se upisuje u rubriku "Naknadni upisi i zabilješke". Postupak se vodi prema stavu 2. ove tačke.

Odredbe st. 1. i 2. ove tačke primjenjuju se i na pogrešne prepise podataka iz matičnih knjiga iz kojih je izvršen prepis.

56a. Ako se utvrdi da je prezime bračnog partnera koje je uzeto prilikom sklapanja braka pogrešno preneseno u matičnu knjigu rođenih iz odgovarajuće rubrike matične knjige vjenčanih, u tom slučaju, po zahtjevu stranke, ispravka tog prezimena u matičnoj knjizi rođenih vrši se rješenjem koje donosi nadležna služba za matične knjige općine i grada prema podacima iz matične knjige vjenčanih. Ispravka prezimena u matičnoj knjizi rođenih utvrđena u tom rješenju upisuje se u rubriku "Naknadni upisi i zabilješke", koja sadrži uzeto prezime, broj i datum tog rješenja.

Ako se utvrdi da u matičnu knjigu rođenih bračnih partnera nije upisano prezime uzeto prilikom sklapanja braka prema prezimenu upisanom u matičnoj knjizi vjenčanih, u tom slučaju matična služba iz stava 1. ovog člana, po zahtjevu stranke, donosi rješenje koje sadrži prezime upisano u matičnu knjigu vjenčanih bračnih partnera. Prezime utvrđeno u tom rješenju upisuje se u matičnu knjigu rođenih bračnih partnera u rubriku "Naknadni upisi i zabilješke", koja sadrži uzeto prezime, broj i datum tog rješenja.

57. Ako se zahtjev stranke odnosi na prijepis više podataka iz vjerske knjige na osnovu koje je izvršen pogrešan prijepis u matičnoj knjizi, u tom slučaju radi se o obnovi cijelog upisa, pa se zahtjev rješava prema tački 194. ovog uputstva.

VII - NAKNADNI UPISI U MATIČNE KNJIGE

1. Naknadni upis poslije zaključenja osnovnog upisa

58. Naknadni upis vrši se poslije zaključenja osnovnog upisa u matičnim knjigama, kako je utvrđeno u članu 42. Zakona, a provodi prema odredbama tač. 58. do 70. ovog uputstva. Ovaj upis odnosi se na upis svih lica koja nisu upisana u matičnu knjigu rođenih i druge matične knjige (bez obzira na razloge neizvršavanja upisa), sve činjenice i podatke koji se prema Zakonu upisuju u matičnu

knjigu rođenih, državljana, vjenčanih i umrlih, a nisu upisani ili kada je odlukom nadležnog organa došlo do određenih promjena u činjenicama i podacima koji su upisani u tim matičnim knjigama, ili se radi o upisu podataka iz člana 12. stav 1. tačka 3), člana 23. tačka 3) i člana 26. tačka 3) Zakona koji su utvrđeni aktom nadležnog organa, kao i u slučajevima kada stranka svojim zahtjevom traži promjenu određenog podatka ili činjenice upisane u matičnu knjigu u okviru osnovnog upisa.

Naknadni upis vrši se i u slučajevima koji su utvrđeni u čl.: 42., 43. i 44. i čl. 47. do 51. Zakona.

Naknadni upisi činjenice državljanstva za lice iz stava 1. ove tačke koje se stiče porijeklom, rođenjem na teritoriji Federacije i usvojenjem vrši se na način utvrđen u Pravilniku iz tačke 29. podtačka c) ovog uputstva.

59. Naknadni upis podataka i činjenica u matične knjige iz tačke 58. ovog uputstva može se vršiti samo na osnovu rješenja koja se donose u upravnom postupku. Ta rješenja donose sljedeći organi:

a) kantonalno ministarstvo donosi rješenja za pitanja koja su utvrđena u tački 8. ovog uputstva,

b) općinska i gradska služba nadležna za matične knjige iz tačke 5. ovog uputstva donose rješenja za sve činjenice i podatke koji nisu u nadležnosti kantonalnog ministarstva iz tačke 8. ovog uputstva i u nadležnosti organa starateljstva iz tačke 9. ovog uputstva.

60. U postupku utvrđivanja činjenica iz tačke 58. ovog uputstva koriste se sve vrste dokaza navedene u tački 25. ovog uputstva, a na osnovu kojih se mogu utvrditi činjenice i podaci koji su predmet postupka, o čemu odlučuje državni službenik koji vodi upravni postupak, s tim što se lično ime lica određuje prema članu 16. Zakona.

U dispozitivu donesenog rješenja upisuju se sve činjenice i podaci koje treba upisati u matičnu knjigu, u okviru naknadnog upisa, a koji su utvrđeni u provedenom upravnom postupku, a posebno činjenice i podaci koji prestaju važiti.

Kada to rješenje postane pravosnažno, tada matičar vrši upis podataka iz tog rješenja u odgovarajuću matičnu knjigu na koju se utvrđena činjenica i podaci odnose u rubriku "Naknadni upisi i zabilješke".

U slučajevima kada se rješenje o naknadnom upisu odnosi na upis lica koje se prvi put upisuje u matičnu knjigu, ti podaci upisuju se u rubrike matične knjige koje se odnose na osnovni upis, a u rubriku "Napomena" upisuje se zabilješka o rješenju na osnovu kojeg je izvršen osnovni upis.

Rukovodilac službe za upravu iz tačke 5. ovog uputstva dužan je preduzeti sve mjere kako bi u matičnoj knjizi rođenih bila upisana sva lica iz člana 42. st. 4. i 5. Zakona i kako bi se na taj način izvršila ta zakonska obaveza (da svako lice bude upisano u matičnu knjigu rođenih), kao i sve činjenice predviđene u čl. 43. i 44. i čl. 47. do 51. Zakona.

61. Naknadni upis činjenica u matične knjige koje su utvrđene u pravosnažnim sudskim odlukama i pravosnažnim rješenjima organa uprave i drugih organa donesenih u okviru nadležnosti tih organa koje u skladu sa članom 48. Zakona neposredno matičaru dostave organi uprave ili drugi organi (sud) koji su donijeli te akte, vrši se neposredno na osnovu tih akata, po službenoj dužnosti, bez podnošenja zahtjeva stranke i bez donošenja posebnog rješenja službe za matične knjige općine i grada. Upis tih činjenica vrši se u rubriku "Naknadni upisi i zabilješke", a sudska odluka, odnosno rješenje odlaže se u spis predmeta (spis upisa).

Matičar je dužan upoznati stranku o podacima koji su upisani u odgovarajuću matičnu knjigu na osnovu akata iz stava 1. ove tačke. Upoznavanje se može izvršiti neposredno pozivom stranci da dođe u matičnu službu ili pismeno, a ako nije poznata adresa stranke, upoznavanje te stranke treba izvršiti kada ona bude dostupna matičnoj službi, a u rubrici "Naknadni upisi i zabilješke" upisuje se zabilješka o načinu izvršenog upoznavanja stranke.

Odredba stava 2. ove tačke primjenjuje se i za upoznavanje stranke o naknadnom upisu promjene određene činjenice u matičnu knjigu koja se izvrši prema članu 42. stav 6. Zakona.

62. Naknadni upis za umrlo lice vrši se kada se utvrdi da to lice nije upisano u matičnu knjigu rođenih, kako je utvrđeno u članu 42. stav 5. Zakona. U tom slučaju, na zahtjev člana porodičnog domaćinstva umrlog lica iz tačke 151. ovog uputstva, pokreće se postupak radi utvrđivanja činjenica za umrlo lice koje se upisuju u matičnu knjigu rođenih za to lice i njegove roditelje. Potrebne činjenice utvrđuju se na osnovu identifikacionih dokumenata umrlog lica (lična karta, pasoš, radna knjižica, evidencija PIO-MIO, vozačka i saobraćajna dozvola i drugi dokumenti), kao i drugi dokazi predviđeni Zakonom o upravnom postupku (saslušanje svjedoka, izjava stranke i dr.), koji mogu poslužiti za utvrđivanje određenih činjenica ili podataka, odnosno dokazi utvrđeni u tački 25. ovog uputstva.

Ovaj postupak vodi i rješenje donosi služba za upravu iz tačke 5. ovog uputstva. U rješenju se navode sve činjenice koje se upisuju u matičnu knjigu rođenih i matičnu knjigu umrlih koje su utvrđene u provedenom postupku. Doneseno rješenje predstavlja osnov za upis podataka o umrlom licu u matičnu knjigu rođenih i matičnu knjigu umrlih.

Postupak iz st. 1. i 2. ove tačke provodi se i u slučajevima kada na zahtjev stranke treba izvršiti određenu ispravku podataka za umrlo lice u slučaju da je isti podatak različito upisan u matičnim knjigama ili matičnim knjigama i identifikacionim dokumentima, a stranka dokaže da se ispravka podatka odnosi na ostvarivanje određenog prava po osnovu umrlog lica.

Ako se zahtjev stranke odnosi na izmjenu ličnog imena umrlog lica koje je upisano u njegovoj matičnoj knjizi rođenih, prema uvjetima iz stava 3. ove tačke, taj zahtjev rješava kantonalno ministarstvo prema općini i gradu u kojoj je umrlo lice imalo posljednje prebivalište u Federaciji, a ako se ne može utvrditi to prebivalište, onda se nadležnost određuje prema općini i gradu koji vode matičnu knjigu rođenih za umrlo lice, a postupak se vodi i rješenje donosi prema tački 54. ovog uputstva.

63. Podaci u matičnim knjigama predstavljaju promjenu i rješavaju se u okviru naknadnog upisa ako se odnose na sljedeća pitanja:

- lično ime, spol i državljanstvo u matičnoj knjizi rođenih;
- promjena entitetskog državljanstva u matičnoj knjizi državljana;
- prestanak braka u matičnoj knjizi vjenčanih;
- smrt i datum smrti u matičnoj knjizi umrlih.

Drugi podaci koji su sadržani u matičnim knjigama mijenjaju se putem ispravke ili dopune podatka koji nije upisan u matičnu knjigu, što se provodi na način utvrđen u odredbama tač. 49. do 57. ovog uputstva.

64. Promjena ličnog imena ili samo imena ili samo prezimena ili promjena samo pojedinih slova u ličnom imenu ili samo u imenu ili samo u prezimenu vrši se u skladu sa Zakonom o ličnom imenu.

Zahtjev za promjenu ličnog imena upisanog u matičnu knjigu rođenih stranka podnosi prema uvjetima koji su utvrđeni u Zakonu o ličnom imenu.

Ovaj postupak vodi i rješenje donosi nadležno kantonalno ministarstvo u skladu sa Zakonom o ličnom imenu.

Kada matičar primi doneseno pravosnažno rješenje, dužan je, po službenoj dužnosti, u svim matičnim knjigama upisati lično ime utvrđeno u tom rješenju, što se vrši u rubriku "Naknadni upisi i zabilješke" u svim matičnim knjigama u kojima su upisani podaci o imenu tog lica, te o izvršenom upisu obavezno pismeno upoznati lice u čijoj je matičnoj knjizi upisan taj podatak, ako stranka nije prisutna prilikom upisa.

65. Prezime koje su bračni partneri uzeli prilikom sklapanja braka za korištenje u pravnom prometu mora biti upisano u matičnu knjigu rođenih bračnog partnera koji je promijenio prezime. Upis tog prezimena vrši se po službenoj dužnosti odmah, a najkasnije u roku od osam dana od dana sklapanja braka. Upis se vrši na osnovu izvoda ili uvjerenja iz matične knjige vjenčanih. To prezime upisuje se u rubriku "Naknadni upisi i zabilješke" matične knjige rođenih tog bračnog partnera.

65a. Kada općinska i gradska služba za matične knjige, na zahtjev stranke, donese rješenje o promjeni datuma rođenja lica u matičnoj knjizi rođenih, dužna je primjerak tog rješenja, kada postane pravosnažno, po službenoj dužnosti, dostaviti nadležnom kantonalnom ministarstvu radi određivanja novog ili promjene jedinstvenog matičnog broja prema novom datumu rođenja tog lica utvrđeno u rješenju.

2. Postupak upisa promjene spola u matičnu knjigu rođenih

66. Upis činjenice promjene spola u matičnu knjigu rođenih, koja je predviđena u članu 44. Zakona, vrši se na osnovu pravosnažnog rješenja koje donosi nadležno kantonalno ministarstvo. Postupak se pokreće po zahtjevu stranke.

Pri rješavanju tog zahtjeva to ministarstvo mora utvrditi dvije činjenice i to: prvo, promjenu spola, a onda lično ime tog lica koje u zahtjevu navede to lice. Za utvrđivanje tih činjenica, pored obavezne medicinske dokumentacije koja se odnosi na promjenu spola, koriste se prema potrebi i drugi dokazi predviđeni Zakonom o upravnom postupku, o čemu odlučuje to ministarstvo. U donesenom rješenju mora se posebno navesti spol, a posebno lično ime tog lica koje bude određeno u skladu sa Zakonom o ličnom imenu.

3. Postupak rješavanja višestrukog upisa u matičnim knjigama

67. Ako matičar utvrdi da je određeno lice upisano u istu matičnu knjigu iste općine ili grada dva ili više puta, dužan je o tome odmah pismeno upoznati rukovodioca službe iz tačke 5. ovog uputstva i predložiti poništenje naknadnih upisa na način utvrđen u članu 51. stav 1. Zakona. U zahtjevu se navode upisi koji postoje, naziv matičnih knjiga u kojima se pojavljuje više upisa, vrijeme nastanka upisa i koji se od više upisa smatra prvim upisom.

68. Rukovodilac službe iz tačke 5. ovog uputstva dužan je, u skladu sa Zakonom o upravnom postupku, osigurati provođenje upravnog postupka, utvrđivanje činjeničnog stanja i donošenje rješenja. U rješenju se određuju upisi koje treba poništiti (svi kasniji upisi) i određuje upis koji ostaje

važeci (ostaje prvi upis), s tim da u rješenju treba odrediti i podatke koji nedostaju i koji se mogu ažurirati podacima iz upisa koji se poništavaju, a koji se odnose na podatke kojima se stranka služila u pravnom prometu (npr. datum rođenja i sl.) i koji su upisani u drugim evidencijama i ispravama (lična karta, pasoš, evidencija o JMB i dr.) ako se utvrdi da je to potrebno sa stanovišta legitimnog interesa tog lica i da nije u suprotnosti sa drugim zakonima i javnim interesom.

Ako se utvrdi da je višestruki upis izvršio nenadležni organ, u tom slučaju taj upis mora se poništiti, nezavisno od toga da li je prvi ili kasniji, i podaci o tom upisu moraju se dostaviti nadležnom matičaru radi upisa u odgovarajuću matičnu knjigu.

Na osnovu rješenja iz stava 1. ove tačke matičar će izvršiti poništenje naknadnih upisa tako što će sa dvije unakrsne linije precrtati sve rubrike osnovnog upisa, a u rubriku "Naknadni upisi i zabilješke" upisati sljedeće: "Rješenjem..... (naziv organa koji je donio rješenje), broj..... od..... godine, upisi, broj_____, poništavaju se, a ostaje važeci samo upis koji se vodi pod rednim brojem.....(naziv matične knjige), datum upisa i potpis matičara".

Na isti način postupaju se za sve upise koji su rješenjem poništeni.

69. Ukoliko matičar dođe do saznanja da je isto lice upisano u iste matične knjige u dvije ili više općina ili gradova u kojima je to lice upisano poslije prvog upisa, dužan je o tome odmah pismeno upoznat rukovodioca službe za upravu iz tačke 5. ovog uputstva onih općina ili gradova u kojima je to lice upisano u matične knjige poslije prvog upisa i predložiti poništenje tih upisa na način kako je regulirano u članu 51. stav 2. Zakona. U zahtjevu se navodi postojanje prvog upisa, naziv matične knjige i vrijeme upisa.

Kada rukovodilac službe za matične knjige općine ili grada dobije zahtjev za poništenje upisa, dužan je preduzeti potrebne mjere za utvrđivanje da li je isto lice upisano u matične knjige poslije prvog upisa i nakon toga postupiti na način utvrđen u tački 68. stav 1. ovog uputstva i donijeti odgovarajuće rješenje.

Na osnovu rješenja iz stava 2. ove tačke, matičar će u matične knjige u kojima je izvršen upis poslije prvog upisa postupiti na način propisan u tački 68. stav 2. ovog uputstva.

70. Ako matičar dođe do saznanja da je isto lice upisano u iste matične knjige u Republici Srpskoj i Federaciji, u tom slučaju rukovodilac službe za matične knjige iz tačke 5. ovog uputstva treba se pismeno obratiti nadležnom organu za matične knjige Republike Srpske kod kojeg se vode matične knjige za to lice radi dogovora o uklanjanju dva upisa koja postoje.

Pri uklanjanju duplog upisa iz stava 1. ove tačke, u pravilu, treba ostati prvi upis, a drugi upis poništiti. Poništenje se vrši rješenjem koje treba donijeti služba za matične knjige kod koje je izvršen upis koji treba poništiti, ako se drugačije ne dogovore rukovodilac službe za matične knjige iz Federacije i rukovodilac nadležnog organa za matične knjige iz Republike Srpske.

U rješenju iz stava 2. ove tačke može se izvršiti ažuriranje podataka, podacima iz upisa koji se poništava, a koji nedostaju u upisu koji ostaje važeci.

VIII - UPIS PODATAKA U MATIČNE KNJIGE

1. Matična knjiga rođenih

71. U matičnu knjigu rođenih upisuju se podaci utvrđeni u članu 12. Zakona, a upis se vrši na način propisan u čl. 13. do 20. Zakona i odredbama tač. 72. do 92. ovog uputstva.

a) Upis podataka o rođenju djeteta

72. Podaci o rođenju djeteta utvrđeni u članu 12. stav 1. tačka 1) Zakona upisuju se u matičnu knjigu rođenih na osnovu prijave rođenja djeteta iz člana 13. Zakona koja se podnosi na obrascu utvrđenom u Pravilniku o obrascu prijave rođenja djeteta i potvrde o smrti ("Službene novine Federacije BiH", br. 68/12 i 83/2014).

Upis rođenja djeteta u matičnu knjigu rođenih vrši se na osnovu Prijave rođenja djeteta (Obrazac broj 1 ili Obrazac broj 2) i Prijave za upis rođenja djeteta u matičnu knjigu (Obrazac broj 14) koje se popunjavaju na način utvrđen u tački 16. stav 4. i tački 17. ovog uputstva. Upis podataka u matičnu knjigu rođenih vrši matičar matičnog područja čija se nadležnost utvrđuje prema članu 13., a za nađeno dijete prema članu 18. stav 1. Zakona. Pod saobraćajnim sredstvom u kojem se dijete rodilo podrazumijeva se svako prijevozno sredstvo (automobil, avion, voz, brod i drugo prijevozno sredstvo) koje služi za prijevoz ljudi kopnom, morem, jezerom, rijekom i zrakom. Tačnost ličnih podataka majke djeteta i njeno prebivalište, koje je upisala zdravstvena ustanova u prijavu rođenja djeteta, matičar treba da utvrdi u postupku upisa podataka u prijavu za upis rođenja djeteta u matičnu knjigu rođenih na osnovu akta nadležnog organa o prebivalištu, a lično ime majke na osnovu podataka iz njene matične knjige rođenih i, prema potrebi, drugih dokaza iz tačke 25. ovog uputstva.

Podatke koji se odnose na lične podatke roditelja djeteta stranka upisuje u prijavu za upis (Obrazac broj 14) na osnovu ličnih dokumenata te podataka iz matičnih knjiga i drugih dokaza koji se odnose na te podatke, što se vrši uz učešće i upute matičara, s tim da se upisuje i lično ime djeteta ako su roditelji do tog momenta odredili lično ime djeteta, a nacionalnost djeteta se upisuje prema tački 31. ovog uputstva.

Ako prilikom prijavljivanja rođenja djeteta matičaru za upis u matičnu knjigu rođenih nije bilo određeno lično ime ili prezime ili ime djeteta, odgovarajuća rubrika predviđena za te činjenice popunjava se kada ime ili ime i prezime djeteta bude određeno na način predviđen u članu 16. Zakona.

Ako ovlašteno lice ne prijavi činjenicu rođenja djeteta u roku od 30 dana od dana njegovog rođenja, nakon isteka tog roka upis činjenice rođenja djeteta vrši se na osnovu rješenja koje donosi organ uprave iz tačke 5. ovog uputstva, kako je predviđeno u članu 49. Zakona.

73. Ako ovlašteno lice koje je prijavilo rođenje djeteta odbije da potpiše upis u matičnu knjigu rođenih, matičar će u rubriku "Napomena" upisati zabilješku: "Upis odbio/la da potpiše... (ime i prezime tog lica)..... (navode se razlozi zbog kojih upis nije potpisan)".

74. *(brisano)*

75. Određivanje ličnog imena djeteta radi upisa u matičnu knjigu rođenih vrši se prema članu 16. Zakona i odredbama st. 2. i 3. ove tačke i mora biti određeno i upisano u okviru osnovnog upisa u matičnu knjigu rođenih kako je utvrđeno u tački 36. stav 3. ovog uputstva.

Ako roditelji djeteta nisu odredili i prijavili ime djeteta u roku od 30 dana od dana njegovog rođenja, u tom slučaju matičar postupa prema članu 16. stav 3. Zakona. U tom slučaju je matičar dužan, odmah po isteku roka, pismenim aktom u vidu zahtjeva obavijestiti nadležni organ starateljstva da

roditelji nisu prijavili ime djeteta u zakonskom roku radi upisa u matičnu knjigu rođenih i zatražiti da taj organ odredi ime djeteta. Zahtjev (obavještenje) sadrži podatke o djetetu (datum i mjesto rođenja, spol, adresu na kojoj se dijete nalazi, lične podatke o roditeljima djeteta i njihovu adresu), a ako su roditelji nepoznati, onda treba dati podatke o nekom od lica iz člana 15. stav 2. Zakona, s tim da se upisuju podaci kojima matičar raspolaže, a uz taj akt se ne prilažu nikakvi dokazi. Kada organ starateljstva po službenoj dužnosti primi zahtjev (obavještenje) matičara, dužan je odmah, u skladu sa odgovarajućim odredbama Zakona o ličnom imenu koje se odnose na organ starateljstva, pokrenuti postupak radi određivanja ličnog imena tom djetetu, kako je utvrđeno u članu 16. stav 3. Zakona.

U tom postupku organ starateljstva obavezno uzima na zapisnik izjave roditelja djeteta o okolnostima određivanja ličnog imena djeteta. Ako se iz bilo kojih razloga ne može uzeti izjava oba roditelja (neće da daju izjavu, nepoznati, umrli i sl.), u tom slučaju organ starateljstva uzima izjavu od samo jednog roditelja djeteta, a ako nema ni tog roditelja ili on neće da učestvuje u postupku, uzima se izjava od nekih od srodnika djeteta iz člana 15. stav 2. Zakona, ako postoje ti srodnici. Na osnovu provedenog postupka i utvrđenog činjeničnog stanja i podataka koji su navedeni u aktu matičara iz stava 2. ove tačke, izjava roditelja i drugih izvedenih dokaza, organ starateljstva donosi rješenje o određivanju ličnog imena djeteta. Ako se lično ime djeteta ne može odrediti na osnovu izjave roditelja ili srodnika, u tom slučaju lično ime djeteta samostalno određuje organ starateljstva.

Doneseno rješenje organ starateljstva dostavlja roditeljima djeteta ako su učestvovali u postupku, a kada to rješenje postane pravosnažno, dostavlja se matičaru koji je podnio zahtjev (obavještenje) za određivanje ličnog imena djeteta koji je dužan izvršiti upis utvrđenog ličnog imena djeteta u matičnu knjigu rođenih u rubrike predviđene za osnovni upis, a u rubrici "Napomena" upisati zabilješku o rješenju organa starateljstva kojim je određeno lično ime djeteta.

Kada matičar obavijesti organ starateljstva da roditelji djeteta nisu odredili lično ime djeteta, u tom slučaju zaključenje osnovnog upisa u matičnoj knjizi rođenih za to dijete vrši se nakon dobivanja rješenja organa starateljstva kojim je određeno lično ime djeteta i upisivanja tog imena u matičnu knjigu rođenih.

Određivanje imena djeteta prema stavu 2. ove tačke vrši organ starateljstva u mjestu prebivališta roditelja (majke) ili boravišta, a ako roditelji nemaju prebivalište ili boravište ili su roditelji nepoznati, u tom slučaju nadležan je organ starateljstva u mjestu rođenja djeteta, odnosno u mjestu u kojem je dijete nađeno.

76. Ako je pokrenut postupak za promjenu ličnog imena maloljetnom djetetu u skladu sa odgovarajućom odredbom Zakona o ličnom imenu koja se odnosi na promjenu ličnog imena djeteta, a dijete ima više od 10 godina, u tom slučaju je matičar dužan uzeti izjavu djeteta na zapisnik da pristaje ili ne pristaje na promjenu svog ličnog imena. Izjava se uzima u prisustvu roditelja djeteta ako oni zahtijevaju promjenu imena, odnosno u prisustvu usvojitelja djeteta ako oni zahtijevaju promjenu imena djeteta, a ako promjenu imena djeteta zahtijeva staratelj, izjava djeteta se uzima u prisustvu staratelja, s tim što se u tom slučaju mora pribaviti i pismena saglasnost nadležnog organa starateljstva. U zapisniku se moraju upisati lični podaci roditelja, odnosno usvojitelja i staratelja koji su prisustvovali uzimanju izjave od djeteta i ta lica se potpisuju na zapisnik. Taj zapisnik dostavlja se nadležnom kantonalnom ministarstvu na rješavanje i donošenja rješenja o promjeni ličnog imena djeteta koje se traži.

77. Ako majka rodi dvoje ili više djece odjednom, svako dijete treba upisati posebno u matičnu knjigu rođenih po redu rođenja. U rubriku "Napomena" upisuje se zabilješka da su djeca blizanci i

kod svakog se navodi redni broj pod kojim je upisan njegov blizanac: npr. "blizanac brat ili sestra upisan-a pod rednim brojem.....".

Ako se ne može ustanoviti red rođenja blizanaca, u rubriku "Napomena" upisuje se zabilješka "red rođenja blizanaca se nije mogao ustanoviti".

78. Rođenje mrtvog djeteta upisuje se u matičnu knjigu rođenih sa podacima koji su predviđeni za živo rođeno dijete (koji su sadržani u prijavi rođenja djeteta), a lično ime se unosi na lični zahtjev roditelja (ovlaštenog lica). U rubriku "Napomena" upisuje se zabilješka "dijete je mrtvo rođeno".

Za dijete iz stava 1. ove tačke, kao i novorođeno dijete koje umre dok se nalazi u zdravstvenoj ustanovi (porodilištu), upis u matičnu knjigu rođenih i matičnu knjigu umrlih tog djeteta vrši matična služba općine i grada prema mjestu u kojem je dijete rođeno.

79. Spol djeteta upisuje se u rubriku matične knjige rođenih predviđenu za tu činjenicu sa velikim slovom "M" za muško i "Ž" za žensko.

Pri promjeni spola u rubrici "Naknadni upisi i zabilješke" upisuju se ime i spol djeteta, naziv kantonalnog ministarstva koje je donijelo rješenje o tom pitanju te broj i datum rješenja kojim su utvrđeni spol i ime tog lica.

80. Ako su oba roditelja djeteta nepoznata, upis djeteta u matičnu knjigu rođenih vrši se na način predviđen u članu 18. Zakona, a u rubriku "Napomena" upisuje se zabilješka: "Upis rođenja djeteta izvršen na osnovu rješenja..... (naziv i sjedište organa starateljstva, broj i datum rješenja)".

81. Ako se djetetu određuje novo lično ime u skladu sa odgovarajućim odredbama Zakona o ličnom imenu, u tom slučaju postupak određivanja ličnog imena provodi se u skladu sa tim zakonom.

Upis ličnog imena djeteta u matičnu knjigu rođenih u tom slučaju vrši matičar na osnovu rješenja nadležnog organa određenog Zakonom o ličnom imenu, a u rubriku "Naknadni upisi i zabilješke" upisuje se sljedeća zabilješka: "Na osnovu akta nadležnog organa, broj, datum i godina, određeno je novo lično ime koje glasi.....".

b) Upis podataka o roditeljima djeteta

82. Podaci o roditeljima djeteta utvrđeni u članu 12. stav 1. tačka 2) Zakona upisuju se u odgovarajuće rubrike matične knjige rođenih na osnovu podataka koje sadrži prijava o rođenju djeteta i prijava za upis, s tim da se obavezno koriste i podaci iz matične knjige rođenih, matične knjige državljana i matične knjige vjenčanih koje matičar pribavlja po službenoj dužnosti na način utvrđen u tački 26. ovog uputstva, a prema potrebi može se koristiti i lična karta ili pasoš za podatke sadržane u tim dokumentima i na taj način vrši sravnjivanje podataka kako bi bili upisani pravi podaci o roditeljima djeteta. Te činjenice utvrđuju se tokom provođenja postupka upisa djeteta u matičnu knjigu rođenih.

83. Podaci o ocu djeteta upisuju se na osnovu izvoda iz matične knjige vjenčanih. U tom slučaju otac djeteta određuje se prema odredbi člana 54. stav 1. Porodičnog zakona Federacije Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH", broj 35/05 - u daljnjem tekstu: Porodični zakon).

Ako se očinstvo ili materinstvo ne može utvrditi prema članu 53. i članu 54. stav 1. Porodičnog zakona, priznanje materinstva i očinstva iz člana 12. stav 1. tačka 3) Zakona vrši se priznanjem roditelja putem priznanja očinstva ili materinstva ili sudskom odlukom. Očinstvo i materinstvo

priznaje se pred matičarom, organom starateljstva, sudom ili notarom ili u testamentu, a vrši se prema proceduri utvrđenoj odgovarajućim odredbama čl. 56. do 71. Porodičnog zakona, koje se odnose na priznavanje očinstva, odnosno koje se odnose na priznavanje materinstva.

Priznanje očinstva i materinstva koje je izvršeno pred organom starateljstva, sudom ili notarom ili u testamentu, u skladu s odredbama čl. 56. do 71. Porodičnog zakona, upisuje se u matičnu knjigu rođenih djeteta na osnovu akata tih organa kojima je utvrđeno priznanje očinstva ili materinstva. Ako je matičar te akte primio prije zaključivanja osnovnog upisa lično ime oca, odnosno majke djeteta upisuje se u odgovarajuće rubrike osnovnog upisa, a u rubrici "Napomena" navodi se naziv organa koji je utvrdio priznanje očinstva ili materinstva, naziv, broj i datum tog akta, a ako je matičar te akte primio poslije zaključenog osnovnog upisa, upis priznanja očinstva i materinstva vrši se u rubricu "Naknadni upisi i zabilješke".

Ako se priznanje očinstva i materinstva vrši pred nadležnim matičarom u skladu s odgovarajućim odredbama čl. 56. do 71. Porodičnog zakona, koje se odnose na priznanje pred matičarom, u tom slučaju nakon provedenog postupka i utvrđenih činjenica predviđenih u tim zakonskim odredbama za priznavanje materinstva (zapisnik o priznanju materinstva i dokazi iz člana 60. Porodičnog zakona), a za priznanje očinstva (zapisnik o priznavanju očinstva i odgovarajući dokazi iz čl. 62. do 65. Porodičnog zakona), matična služba općine i grada na osnovu zapisnika o priznanju i ostalih dokaza upisuje priznanje očinstva i materinstva u matičnu knjigu rođenih djeteta, bez donošenja posebnog rješenja, ako je priznanje izvršeno prije zaključivanja osnovnog upisa, a u rubrici "Napomena" upisuje se zapisnik o priznanju očinstva ili materinstva i broj i datum zapisnika na osnovu kojeg je izvršen upis u matičnu knjigu rođenih.

Ako je priznanje očinstva ili materinstva pred matičarom izvršeno poslije zaključenog osnovnog upisa u matičnoj knjizi rođenih djeteta, u tom slučaju nakon sastavljanja zapisnika o priznanju materinstva ili očinstva i pribavljanja drugih dokaza iz stava 4. ove tačke, matična služba općine i grada na zahtjev stranke donosi rješenje o naknadnom upisu priznanja očinstva i materinstva u matičnu knjigu rođenih koje se upisuje u rubricu "Naknadni upisi i zabilješke" i navode podaci o rješenju, što je u skladu s odredbom člana 39a. stav 2. i člana 42. Zakona.

84. Podaci o ocu i majci djeteta upisani u matičnu knjigu rođenih djeteta mogu se mijenjati samo putem ispravke kada se radi o utvrđivanju identiteta prema tački 54. ovog uputstva, ili osporavanjem ili utvrđivanjem očinstva ili materinstva na osnovu odluke suda, ili promjenom ličnog imena na osnovu rješenja kantonalnog ministarstva, što se upisuje u rubricu "Naknadni upisi i zabilješke".

85. Lica koja se u Bosni i Hercegovini, odnosno u Federaciji nalaze pod međunarodnom zaštitom ili traže međunarodnu zaštitu ili privremeni boravak iz humanitarnih razloga u BiH (lica bez državljanstva), a nemaju ličnu kartu BiH i nemaju kod sebe izvod iz matične knjige rođenih, za upis podataka iz člana 12. stav 1. tačka 2) Zakona koriste se njihovi identifikacioni dokumenti (izbjeglički karton ili karton tražitelja međunarodne zaštite ili karton za lica pod supsidijarnom zaštitom ili potvrda identiteta za lica bez državljanstva), koji su izdati u skladu sa Pravilnikom o identifikacionom dokumentu lica kojima je priznata međunarodna zaštita u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", broj 80/09), Pravilnikom o ličnom stanju i upisu u matične knjige činjenica rođenja, vjenčanja i smrti lica kojima je priznata međunarodna zaštita u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", broj 54/10) ili uvjerenja o činjenicama iz službene evidencije Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice BiH ili Pravilnikom o međunarodnoj zaštiti ("Službeni glasnik BiH", br. 37/09 i 85/10) ili Pravilnikom o ulasku i boravku stranaca ("Službeni glasnik BiH", broj 81/08).

Javne isprave iz stava 1. ove tačke mogu služiti za upis podataka o novorođenom djetetu i za upis podataka za roditelje novorođenog djeteta.

Upis činjenica rođenja djeteta, sklapanja braka ili smrti u matične knjige za lica iz stava 1. ove tačke koje su nastale u Federaciji, odnosno u Bosni i Hercegovini vrši se prema Pravilniku o ličnom stanju i upisu u matične knjige činjenica rođenja, vjenčanja i smrti lica kojima je priznata međunarodna zaštita u Bosni i Hercegovini ("Služben glasnik BiH", broj 54/10).

Za novorođenu djecu lica iz stava 1. ove tačke u matičnu knjigu rođenih upisuje se i činjenica stranog državljanstva zemlje kojoj roditelji djeteta pripadaju, ako ta činjenica predstavlja osnov za ostvarivanje određenih prava djeteta u Federaciji, odnosno u Bosni i Hercegovini, i to državljanstvo važi samo za ostvarivanje tih prava (određivanje JMB ili izdavanje izbjegličkog kartona i sl.). Upis tog državljanstva za dijete vrši se na osnovu isprava iz stava 1. ove tačke, na osnovu kojih su upisani podaci o roditeljima djeteta u matičnu knjigu rođenih djeteta.

c) Upis podataka iz člana 12. stav 1. tačka 3) Zakona

86. Sve činjenice utvrđene u članu 12. stav 1. tačka 3) Zakona upisuju se u matičnu knjigu rođenih u rubriku "Naknadni upisi i zabilješke", osim potpunog usvojenja koje se upisuje u rubrike osnovnog upisa, a upis se vrši na osnovu sljedećih akata:

a) činjenica "priznavanje materinstva i očinstva" upisuje se u matičnu knjigu rođenih na način utvrđen u tački 83. st.: 3., 4. i 5. ovog uputstva.

- izjava o priznanju data na zapisnik pred matičarem,

- zapisnik o priznanju koje je dato pred organom starateljstva ili sudom ili notarom,

- priznanje upisano u testamentu (dokaz testament);

b) na osnovu pravosnažne sudske odluke, u matičnu knjigu rođenih upisuju se sljedeće činjenice:

- utvrđivanje materinstva i očinstva, osporavanje materinstva i očinstva, oduzimanje i vraćanje roditeljskog staranja, ostvarivanje i prestanak roditeljskog staranja, prestanak braka (poništenjem ili razvodom braka ili proglašenjem nestalog bračnog partnera umrlim), oduzimanje i vraćanje poslovne sposobnosti i proglašenje nestalog lica umrlim i smrt dokazana u sudskom postupku;

c) na osnovu pravosnažnog rješenja organa starateljstva, u matičnu knjigu rođenih upisuju se sljedeće činjenice:

- zasnivanje usvojenja (potpuno i nepotpuno usvojenje) i raskid usvojenja, određivanje starateljstva, produženje starateljstva i prestanak starateljstva;

d) činjenica sklapanja braka upisuje se u matičnu knjigu rođenih na osnovu podataka iz matične knjige vjenčanih koje matičar koji je sklopio brak po službenoj dužnosti dostavlja matičaru koji vodi matične knjige rođenih bračnih partnera;

e) činjenica smrti određenog lica upisuje se u matičnu knjigu rođenih na osnovu obavještenja o smrti nadležnog matičara koji je upisao smrt u matičnu knjigu umrlih ili na osnovu izvoda iz matične knjige umrlih;

f) na osnovu pravosnažnog rješenja kantonalnog ministarstva, u matičnu knjigu rođenih upisuju se sljedeće činjenice:

- promjena imena i prezimena djeteta, promjena imena i prezimena roditelja djeteta, promjena imena i prezimena usvojioca ili staratelja i promjena spola;

g) na osnovu pravosnažnog rješenja Federalnog ministarstva i rješenja Ministarstva civilnih poslova Bosne i Hercegovine, u matičnu knjigu rođenih upisuje se činjenica o prestanku državljanstva Bosne i Hercegovine i državljanstva Federacije.

h) na osnovu rješenja nadležne matične službe općine i grada koje se donosi na zahtjev roditelja i izjave roditelja djeteta date na zapisnik kod matičara za određivanje novog ličnog imena djeteta nakon priznavanja očinstva ili utvrđivanja ili osporavanja očinstva ili materinstva, koje se vrši prema članu 10. Zakona o ličnom imenu, vrši se upis novog ličnog imena djeteta u matičnu knjigu rođenih koje je određeno tim rješenjem.

87. Činjenice iz člana 12. stav 1. tačka 3) Zakona upisuju se u rubriku "Naknadni upisi i zabilješke" i to tako što se iz odgovarajućeg akta navedenog u tački 86. ovog uputstva (rješenje, presuda, izvod ili potvrda i dr.) u skraćenoj verziji treba upisati samo onu činjenicu utvrđenu u članu 12. stav 1. tačka 3) Zakona na koju se upis odnosi i navesti naziv organa, broj i datum akta. Upis treba izvršiti na sljedeći način, npr. "Priznavanje materinstva upisano na osnovu priznanja lica _____, utvrđeno rješenjem broj _____ od _____ godine, koje je donijela služba za matične knjige općine _____" ili drugi primjer: "ime lica _____ promijenjeno u ime _____, što je izvršeno na osnovu rješenja kantonalnog ministarstva unutrašnjih poslova, broj 01-12-320/11 od 7. 10. 2011. godine."

88. Ako nakon prestanka braka bračni partner uzima prezime koje je imao prije sklapanja braka, u tom slučaju upis ranijeg prezimena u matičnu knjigu rođenih tog lica vrši se u postupku naknadnog upisa prema članu 42. Zakona, a u skladu s uvjetima koji su za ta pitanja utvrđeni u Zakonu o ličnom imenu, kako je predviđeno u članu 25. stav 4. Zakona.

Upis ranijeg prezimena u matičnu knjigu rođenih, prema stavu 1. ove tačke, vrši se na osnovu rješenja koje se donosi u postupku naknadnog upisa prema članu 42. Zakona koje se donosi po zahtjevu stranke. Dokaz za uzimanje ranijeg prezimena predstavlja izjava stranke o uzimanju ranijeg prezimena koju daje na zapisnik kod matičara prema Zakonu o upravnom postupku, a onda se donosi odgovarajuće rješenje. Taj zahtjev stranka može podnijeti u roku od šest mjeseci od dana prestanka braka, a po isteku tog roka, uzimanje ranijeg prezimena može se vršiti u postupku promjene prezimena koje na zahtjev stranke rješava i rješenje donosi nadležno kantonalno ministarstvo u skladu s odredbama Zakona o ličnom imenu.

Na osnovu pravosnažnog rješenja matične službe i rješenja kantonalnog ministarstva iz stava 2. ove tačke upis ranijeg prezimena u matičnu knjigu rođenih vrši se u rubriku "Naknadni upisi i zabilješke".

89. Matičar je dužan o svakoj promjeni ličnog imena ili samo imena ili samo prezimena ili određivanju novog ličnog imena ili samo imena ili prezimena, kao i prezimena, iz tačke 88. ovog uputstva koji su upisani u matičnu knjigu rođenih obavijestiti nadležno kantonalno ministarstvo na čijem području to lice ima prebivalište radi obavljanja poslova iz nadležnosti tog ministarstva.

U obavještenju iz stava 1. ove tačke matičar treba navesti sljedeće podatke: prezime i ime odnosnog lica prije sklapanja braka, ime jednog ili oba roditelja, dan, mjesec i godinu rođenja, općinu ili grad

i državu, mjesto prebivališta i adresu stana, prezime koje je odnosno lice uzelo prilikom sklapanja braka, odnosno prilikom prestanka braka, naziv matične knjige vjenčanih u koju je upisana činjenica sklapanja braka (naziv mjesta u kojem se vodi ta matična knjiga), redni broj upisa i stranu matične knjige vjenčanih.

89a. Lica koja steknu državljanstvo Federacije prema članu 20. stav 1. Zakona upisuju se u matičnu knjigu rođenih prema toj zakonskoj odredbi.

Ako u rješenju, odnosno odluci nadležnog organa iz člana 20. stav 2. Zakona nisu sadržani svi podaci koji se upisuju u matičnu knjigu rođenih, u tom slučaju upis tih podataka vrši se na osnovu rješenja o naknadnom upisu koje donosi općinska i gradska služba za matične knjige koja je izvršila upis tog lica u matičnu knjigu rođenih. To rješenje se donosi nakon što se utvrde podaci i činjenice koje nedostaju u rješenju, odnosno odluci kojom je odlučeno o sticanju državljanstva, a vrši se dokazima iz tačke 25. ovog uputstva.

90. Prilikom promjene i prestanka državljanstva Federacije za lice čije je državljanstvo upisano u matičnu knjigu rođenih u rubriku "Naknadni upisi i zabilješke", upisuju se naziv, broj i datum akta kojim je promjena izvršena, naziv i sjedište organa koji je taj akt donio i sadržaj promjene (npr. "Rješenjem – naziv organa Republike Srpske, broj_____od_____, zbog sticanja državljanstva Republike Srpske, promjenom entitetskog državljanstva, prestalo državljanstvo Federacije" ili "Na osnovu rješenja Federalnog ministarstva unutrašnjih poslova državljanstvo BiH i Federacije otpustom prestalo danom_____ " ili "Na osnovu rješenja Ministarstva civilnih poslova BiH,_____broj_____od_____godine, odricanjem prestao biti državljanin_____i datum upisa.").

91. Za lice čije je rođenje upisano u matičnu knjigu rođenih u Bosni i Hercegovini i Federaciji, a koje nakon gubitka državljanstva ponovno stekne državljanstvo BiH i Federacije, evidencija o državljanstvu vodit će se u matičnoj knjizi rođenih bez obzira na to da li se evidencija prije gubitka državljanstva vodila u matičnoj knjizi rođenih ili u knjizi državljana. U tom slučaju u matičnoj knjizi rođenih, u rubrici "Naknadni upis i zabilješke", upisuje se odgovarajuća zabilješka (npr. "Ponovo stekao državljanstvo BiH i Federacije na osnovu rješenja Federalnog ministarstva unutrašnjih poslova, broj_____od_____godine, datum upisa i potpis matičara").

92. Za sve promjene koje se izvrše u matičnoj knjizi rođenih poslije zaključenog osnovnog upisa, u rubrici "Naknadni upis i zabilješke" treba kratko upisati sadržaj promjene, naziv akta i naziv organa koji je donio akt, broj i datum tog akta, datum upisa i potpis matičara.

2. Matična knjiga državljana

93. U posebne matične knjige državljana predviđene u članu 21. Zakona upisuju se samo lica iz člana 22. stav 2. Zakona koja su stekla pravo na državljanstvo Federacije ili pravo na promjenu entitetskog državljanstva. Upis tih lica u te matične knjige državljana Federacije vrši se u skladu s odredbom člana 22. Zakona i odredbama tač. 94. do 99. ovog uputstva.

a) Podaci o licima iz člana 22. stav 2. tač. 1. i 2. Zakona

94. Podaci utvrđeni u članu 22. stav 1. tačka 1) Zakona upisuju se u matičnu knjigu državljana na Obrascu broj 2 i Obrascu broj 2A na sljedeći način:

a) U matičnu knjigu državljana (Obrazac broj 2) upisuju se lica iz člana 22. stav 2. tačka 1) Zakona (promjena entitetskog državljanstva) i to:

- državljani BiH i Republike Srpske koji na osnovu prebivališta u Federaciji, u skladu sa Zakonom o državljanstvu BiH i Zakonom o državljanstvu Federacije, stiču pravo na državljanstvo Federacije, odnosno pravo na promjenu entitetskog državljanstva, kao i lica koja su do 1979. godine rođena na teritoriji Federacije, a upisana su u knjigu državljana po ocu ili majci u Republici Srpskoj, a koja se stalno nastane u Federaciji stiču državljanstvo Federacije u skladu sa članom 27. Zakona o državljanstvu Federacije.

Upis državljanstva Federacije u tu knjigu državljana vrši se na osnovu pravosnažnog rješenja kantonalnog ministarstva za činjenicu sticanja državljanstva Federacije.

b) U matičnu knjigu državljana (Obrazac broj 2A) upisuju se lica iz člana 22. stav 2. tačka 2) Zakona koja imaju državljanstvo BiH i državljanstvo Republike Srpske sa prebivalištem u Brčko Distriktu i koja stiču državljanstvo Federacije promjenom entitetskog državljanstva (promjena entitetskog državljanstva).

Upis u tu knjigu državljana vrši se na osnovu rješenja Federalnog ministarstva za činjenicu sticanja državljanstva Federacije u skladu sa Zakonom o državljanstvu Federacije.

Za državljane BiH sa prebivalištem u Brčko Distriktu koji nemaju izjavljeno entitetsko državljanstvo, a koji su upisani u matične knjige rođenih i knjige državljana na teritoriji Brčko Distrikta, činjenica državljanstva Federacije upisuje se u te knjige na osnovu rješenja Federalnog ministarstva o izboru entitetskog državljanstva.

b) Podaci o licima iz člana 22. stav 2. tačka 3) Zakona

95. Podaci utvrđeni u članu 22. stav 1. tačka 2) Zakona upisuju se u matičnu knjigu državljana na Obrascu broj 2B. U ovu knjigu upisuju se lica iz člana 22. stav 2. tačka 3) Zakona, što znači lica koja su rođena i upisana u matičnu knjigu rođenih na teritoriji Republike Srpske, a stiču državljanstvo Federacije u skladu sa Zakonom o državljanstvu Federacije što se odnosi na lica utvrđena u članu 44. stav 1. Pravilnika o državljanstvu, s tim što se državljanstvo Federacije za lica iz člana 6. tog pravilnika upisuje u matičnu knjigu državljana (Obrazac broj 2).

Upis državljanstva Federacije u matičnu knjigu državljana (Obrazac broj 2B) vrši se na osnovu pravosnažnog rješenja Federalnog ministarstva, a upis državljanstva Federacije za lica iz člana 6. Pravilnika o državljanstvu (Obrazac broj 2) vrši se na osnovu pravosnažnog rješenja organa određenog tim pravilnikom.

96. U matičnu knjigu državljana (Obrazac broj 2) upisuju se i lica iz člana 40. stav 1. Zakona o državljanstvu Federacije BiH, a to znači lica rođena i upisana u matičnu knjigu rođenih na teritoriji Republike Srpske koja su na dan 6. 4. 1992. godine, kao i u momentu podnošenja zahtjeva za sticanje državljanstva Federacije, imala prebivalište na teritoriji Federacije.

Činjenica sticanja državljanstva Federacije upisuje se u tu knjigu državljana na osnovu pravosnažnog rješenja kantonalnog ministarstva.

97. U matičnim knjigama državljana Federacije (Obrazac broj 2 i Obrazac broj 2B) u rubriku "pravni osnov upisa" upisuje se zabilješka "državljanstvo stečeno u skladu sa članom _____ Zakona o državljanstvu Federacije BiH, na osnovu pravosnažnog rješenja _____, broj _____, datum _____."

U matičnim knjigama državljana (Obrazac broj: 2A) u rubriku "pravni osnov upisa" upisuje se zabilješka "državljanstvo stečeno u skladu sa članom _____ Zakona o državljanstvu Federacije BiH, na osnovu rješenja _____, broj _____, datum _____."

Ovdje se navodi Federalno ili kantonalno ministarstvo na osnovu čijeg je rješenja izvršen upis u matičnu knjigu državljana.

98. Nakon što je izvršen upis državljanstva u matičnu knjigu državljana Federacije, matičar koji je upisao državljanstvo Federacije dužan je obavijestiti nadležni organ Republike Srpske o sticanju državljanstva Federacije ako je to lice bilo ranije upisano u knjigu državljana ili matičnu knjigu rođenih Republike Srpske. U obavještenju se navodi pravni osnov upisa, da je lice steklo državljanstvo Federacije i da je upisano u knjigu državljana Federacije u općini _____ ili gradu _____ dana _____.

99. Podatke o prestanku državljanstva Federacije, zbog sticanja državljanstva Republike Srpske na osnovu rješenja nadležnog organa Republike Srpske o promjeni entitetskog državljanstva, matičar upisuje u rubriku "Naknadni upisi i zabilješke" matične knjige rođenih tog lica, a ako je činjenica državljanstva Federacije tog lica upisana u matičnu knjigu državljana iz člana 21. Zakona, u tom slučaju promjena entitetskog državljanstva upisuje se u matičnu knjigu državljana u koju je upisano to lice u rubriku "Naknadni upisi i zabilješke" radi evidentiranja državljanstva Republike Srpske i prestanka državljanstva Federacije.

U rubriku "Naknadni upisi i zabilješke" upisuje se zabilješka: "državljanstvo Federacije prestalo sticanjem državljanstva Republike Srpske, na osnovu rješenja (naziv i sjedište organa, broj i datum rješenja).

Upis prestanka državljanstva Federacije prema stavu 1. ove tačke može se vršiti samo na osnovu rješenja o sticanju državljanstva Republike Srpske, a ne na osnovu obavještenja o sticanju tog državljanstva. Ako matičar umjesto rješenja zaprimi obavještenje o sticanju državljanstva, dužan je od nadležnog organa Republike Srpske tražiti rješenje, s obzirom na činjenicu da se prestanak državljanstva Federacije može upisivati u matičnu knjigu rođenih ili matičnu knjigu državljana u Federaciji samo na osnovu rješenja.

Kada matičar u Brčko Distriktu primi rješenje nadležnog organa Republike Srpske o promjeni entitetskog državljanstva, dužan je na osnovu tog rješenja upisati državljanstvo u matičnu knjigu državljana, a nakon toga o izvršenom upisu pismeno obavijestiti nadležnu matičnu službu u Federaciji koja vodi matičnu knjigu rođenih ili matičnu knjigu državljana za to lice. To obavještenje predstavlja samo dokaz da je državljanstvo Republike Srpske upisano u matičnu knjigu državljana u Brčko Distriktu.

Matična služba u Federaciji vrši upis promjene entitetskog državljanstva iz stava 4. ove tačke na osnovu rješenja nadležnog organa Republike Srpske koje toj službi dostavi Federalno ministarstvo. Nakon toga primljeno obavještenje i rješenje Republike Srpske odlažu se u spis upisa.

U odnosu na pitanja koja nisu regulirana u odredbama tač. 93. do 99. ovog uputstva postupa se prema odgovarajućim odredbama Pravilnika o državljanstvu iz tačke 29. podtačka c) ovog uputstva.

3. Matična knjiga vjenčanih

100. Podaci o sklapanju braka utvrđeni u členu 23. Zakona upisuju se u odgovarajuće rubrike matične knjige vjenčanih u skladu sa čl. 23. do 25. Zakona i odredbama tač. 101. do 112. ovog uputstva.

Upis podataka o sklapanju braka u matičnu knjigu vjenčanih vrši se na osnovu istovremenog korištenja Prijave (zahtjeva) za upis vjenčanja u matičnu knjigu vjenčanih (Obrazac broj 14B) i Prijave za sklapanje braka predviđene Porodičnim zakonom i sa potrebnom dokumentacijom. Upis podataka u Prijavu za upis vjenčanja u matičnu knjigu vjenčanih vrši se prije dana određenog za sklapanje braka, koju popunjavaju budući bračni partneri u prisustvu matičara. Upis podataka u matičnu knjigu vjenčanih se vrši na dan sklapanja braka.

Matičar koji sklapa brak vrši i upis podataka u matičnu knjigu vjenčanih i ima punu odgovornost za zakonito sklapanje braka i tačnost podataka upisanih u matičnu knjigu vjenčanih.

Kada se bračni partneri, svjedoci i druga lica potpišu u matičnu knjigu vjenčanih, matičar je dužan odmah bračnim partnerima izdati izvod iz matične knjige vjenčanih (Obrazac broj 7) i Vjenčani list (Obrazac broj 12).

Sve radnje iz ove tačke obavlja isti matičar ovlašten za sklapanje braka.

Matičar koji je izvršio upis sklapanja braka u matičnu knjigu vjenčanih dužan je odmah, a najkasnije u roku od tri dana od dana upisa sklapanja braka, upisati činjenicu sklapanja braka i u matičnu knjigu rođenih bračnih partnera, ako vodi te matične knjige, a ako ne vodi te matične knjige, u tom slučaju taj matičar treba obavezno pismeno obavijestiti matičara koji vodi te matične knjige, koji je dužan sklapanje braka upisati u matičnu knjigu rođenih u rubriku "Naknadni upisi i zabilješke".

Ako lice poslije prestanka zaključenog braka sklapa novi brak, u tom slučaju matičar je dužan upoznati bračne partnere o načinu regulisanja njihovog prezimena iz prethodnog braka i tako spriječiti da se u matičnu knjigu vjenčanih upisuje prezime koje se više neće koristiti u pravnom saobraćaju ili da se upiše pogrešno prezime.

a) Upis podataka o sklapanju braka

101. Podaci utvrđeni u tački 1) člana 23. Zakona upisuju se u matičnu knjigu vjenčanih na osnovu podataka iz matične knjige rođenih i matične knjige državljana ili ličnih karata lica koja sklapaju brak ili njihovih pasoša i prijavnica mjesta prebivališta, a podatke o punomoćniku i svjedocima na osnovu njihovih ličnih karata ili pasoša i prijave prebivališta.

Za lica iz tačke 85. ovog uputstva koriste se odgovarajuće isprave utvrđene u toj odredbi Uputstva.

102. U rubriku predviđenu za upisivanje prezimena bračnih partnera upisuje se prezime koje su bračni partneri imali do momenta sklapanja braka, koje se upisuje iz prijave za sklapanje braka.

103. Prilikom upisa sklapanja braka u matičnu knjigu vjenčanih, kada se radi o rubrici "Izjava bračnih partnera o njihovom prezimenu nakon sklapanja braka", upisuje se prezime koje su bračni partneri sporazumom odredili u postupku sklapanja braka prema odredbi člana 31. Porodičnog zakona i koje su upisali u Prijavi (zahtjevu) za upis vjenčanja u matičnu knjigu vjenčanih (Obrazac broj 14B) u rubriku "Izjava bračnih partnera o njihovom prezimenu.

104. Ako je za sklapanje braka prethodno izdata dozvola nadležnog suda o sklapanju braka u skladu sa članom 11. stav 2. ili članom 14. stav 2. ili članom 15. stav 2. Porodičnog zakona, u rubriku

"Napomena" upisuje se sljedeća zabilješka: "Sklapanje braka dozvoljeno..... (naziv odluke, broj i datum, naziv i sjedište suda), pošto je nevjesta maloljetna ili pošto su bračni partneri u srodstvu po tazbini kao očuh i pastorka ili pošto je brak u interesu ženika ili nevjeste" itd. To znači da ovdje treba navesti razlog koji je naveden u odluci suda kojom je dozvoljeno sklapanje braka.

105. Ako se brak sklapa posredstvom punomoćnika, u rubriku "Napomena" unosi se zabilješka "Sklapanje braka posredstvom punomoćnika ženika (ili nevjeste)..... (lično ime i adresa punomoćnika) dozvoljeno..... (naziv odluke, broj i datum i naziv i sjedište organa koji je dozvolio sklapanje braka posredstvom punomoćnika)."

106. Prilikom sklapanja braka posredstvom punomoćnika, na mjesto određeno za potpis odsutnog bračnog partnera potpisuje se punomoćnik na sljedeći način: "Za..... (lično ime bračnog partnera) punomoćnik..... (lično ime i adresa stanovanja)".

107. Ako se brak sklapa u prisustvu tumača (sudskog ili drugog tumača), u rubriku "Napomena" upisuje se sljedeća zabilješka: "Brak je sklopljen u prisustvu tumača za..... jezik (lično ime i adresa stanovanja tumača), jer je..... (lično ime ženika ili nevjeste) gluhonijem ili ne poznaje bosanski//hrvatski/srpski jezik) itd."

108. Bračni partneri i lica čije je prisustvo pri sklapanju braka obavezno potpisuju se u matičnu knjigu vjenčanih, čitko ispisujući svoje puno prezime i ime mastilom koje se upotrebljava za upis u matične knjige.

Bračni partneri potpisuju se prezimenom koje su uzeli prilikom sklapanja braka.

109. Ako se upis u matičnu knjigu vjenčanih vrši na osnovu izvoda iz matične knjige vjenčanih inozemnog organa (Član 55. Zakona), u rubriku "Napomena" upisuje se zabilješka: "Upis je izvršen na osnovu izvoda iz matične knjige vjenčanih (naziv, sjedište i država inozemnog organa koji je izdao ispravu, broj i datum isprave)".

U rubriku "Mjesto sklapanja braka" upisuju se mjesto i država u kojoj je brak sklopljen koji su upisani u izvodu matične knjige inozemnog organa.

b) Upis podataka o roditeljima bračnih partnera

110. Podaci utvrđeni u tački 2) člana 23. Zakona upisuju se na osnovu ličnih karata roditelja bračnih partnera, svjedoka, tumača i matičara, a prema potrebi mogu se koristiti i podaci iz matičnih knjiga u kojima postoje ti podaci, što se utvrđuje na način određen u tački 26. ovog uputstva.

Za lica iz tačke 85. ovog uputstva koriste se odgovarajuće isprave utvrđene u toj odredbi Uputstva.

c) Upis podataka o prestanku braka

111. Podaci utvrđeni u tački 3) člana 23. Zakona upisuju se u matičnu knjigu vjenčanih u rubriku "Naknadni upisi i zabilješke" i to:

- prestanak braka upisuje se u skladu sa članom 25. stav 1. Zakona. To znači da osnov za upis predstavljaju pravosnažne odluke suda (za razvod ili poništenje braka ili proglašenje nestalog bračnog partnera umrlim), a po osnovu smrti bračnog partnera, na osnovu izvještaja matičara koji vodi matičnu knjigu umrlih ili izvoda iz matične knjige umrlih koji sadrži podatke o umrlom licu ili potvrde o smrti bračnog partnera;

- za činjenicu uzimanja prezimena koje je bračni partner koristio prije sklapanja braka, pa prilikom prestanka braka traži vraćanje tog prezimena, upis te činjenice vrši se na osnovu rješenja koje se donosi prema tački 88. ovog uputstva.

d) Utvrđivanje postojanja braka

112. Ako stranka traži da matična služba općine i grada utvrdi postojanje braka koji nije upisan u matičnu knjigu vjenčanih niti u matičnu knjigu rođenih niti u druge matične knjige, u tom slučaju postojanje braka može se utvrditi samo putem suda. To važi i za živo i za umrlo lice.

Po zahtjevu stranke iz stava 1. ove tačke, matična služba općine i grada donosi rješenje kojim zahtjev stranke može biti odbijen ili uvažen, što zavisi od podataka o braku koji su upisani u matične knjige iz stava 1. ove tačke.

4. Matična knjiga umrlih

113. Podaci o umrlom licu utvrđeni u članu 26. Zakona upisuju se u odgovarajuće rubrike matične knjige umrlih u skladu s odredbama čl. 26. do 32. Zakona i odredbama tač. 113a. do 124. ovog uputstva.

113a. Upis smrti lica u matičnu knjigu umrlih vrši se na osnovu zahtjeva lica iz člana 28. stav 1. Zakona koje prijavi smrt lica i to lice učestvuje kao stranka u postupku upisa.

Mjesna nadležnost matične službe općine i grada za upis smrti umrlog lica u matičnu knjigu umrlih utvrđuje se prema članu 27. Zakona i to:

a) određivanje nadležnosti za lica iz člana 27. stav 2. Zakona vrši se na sljedeći način:

- za umrlo lice koje je imalo prijavljeno posljednje prebivalište - upis smrti tog lica u matičnu knjigu umrlih vrši matična služba općine i grada u mjestu u kojem je prijavljeno posljednje prebivalište umrlog lica;

- ako umrlo lice nema prijavljeno prebivalište, u tom slučaju za upis smrti tog lica u matičnu knjigu umrlih nadležna je matična služba općine i grada u kojoj je bilo posljednje poznato boravište umrlog lica, što podrazumijeva prijavljeno boravište kod nadležnog kantonalnog ministarstva i boravište koje nije prijavljeno pa se ono utvrđuje odgovarajućim dokazima iz tačke 25. ovog uputstva, jer to boravište predstavlja faktičko privremeno mjesto njegovog življenja s obzirom na to da po zakonu nije obavezna prijava boravišta i primjenjuje se onda kada boravište nije prijavljeno kod nadležnog organa;

- ako umrlo lice nema prijavljeno ni prebivalište niti se zna boravište, u tom slučaju za upis smrti tog lica u matičnu knjigu umrlih nadležna je matična služba općine i grada u mjestu sahrane tog lica u Federaciji;

b) ako se radi o nađenom tijelu umrlog lica, a nije poznato gdje je smrt nastupila - činjenica smrti tog lica upisuje se u matičnu knjigu umrlih općine ili grada gdje je tijelo umrlog lica nađeno (član 27. stav 3. Zakona);

c) ako je činjenica smrti nastupila u saobraćajnom sredstvu u toku prijevoza ili je smrt nastupila zbog saobraćajne nezgode, u tom slučaju smrt tog lica upisuje se u matičnu knjigu umrlih općine ili grada koja se vodi za mjesto gdje se umrli sahranjuje (član 27. stav 4. Zakona);

d) ako se lice koje je umrlo u Federaciji sahranjuje u inozemstvu ili u Republici Srpskoj ili u Brčko Distriktu BiH - činjenica smrti tog lica upisuje se u matičnu knjigu umrlih općine ili grada u kojoj je smrt nastupila (član 27. stav 5. Zakona).

Dokaz o posljednjem prijavljenom prebivalištu ili posljednjem prijavljenom boravištu umrlog lica predstavlja potvrda CIPS-a, a ukoliko stranka nije priložila tu potvrdu, u tom slučaju dokaz o prebivalištu ili boravištu po službenoj dužnosti pribavlja matičar od nadležnog kantonalnog ministarstva, a posljednje poznato boravište se utvrđuje dokazima iz tačke 25. ovog uputstva.

Upis smrti se vrši prema tački 114. ovog uputstva.

Kada matičar primi akt o smrti lica od organa i pravnih subjekata iz člana 28. st. 2. do 4. Zakona, u tom slučaju dužan je odmah po prijemu tog akta utvrditi mjesnu nadležnost prema st. 2. i 3. ove tačke, a onda nadležni matičar treba preduzeti odgovarajuće aktivnosti da se pronađu srodnici umrlog lica iz stava 1. tog člana Zakona ili druga lica iz te odredbe, radi njihovog učešća u postupku upisa smrti tog lica u matičnu knjigu umrlih, ukoliko se ti srodnici ili druga lica već nisu angažovali na upisu, a nakon toga se postupa prema stavu 1. ove tačke.

Ukoliko se ne mogu pronaći ni srodnici ni druga lica iz stava 1. člana 28. Zakona, u tom slučaju upis smrti umrlog lica u matičnu knjigu umrlih matičar vrši po službenoj dužnosti, a u rubrici "Napomena" treba upisati zabilješku o načinu izvršenog upisa.

a) Podaci o smrti lica iz tačke 1) člana 26. Zakona

114. Podaci o smrti lica utvrđeni u tački 1) člana 26. Zakona upisuju se u matičnu knjigu umrlih na osnovu podataka sadržanih u potvrdi o smrti koja se izdaje prema članu 29. stav 1. Zakona i podataka iz prijave za upis u matičnu knjigu umrlih (Obrazac broj 14A) koju matičaru podnosi lice iz člana 28. stav 1. Zakona, a ako se radi o smrti nepoznatog lica, upis se vrši na osnovu podataka koji su sadržani u zapisniku o nalasku leša iz stava 4. člana 29. Zakona. U tom slučaju matičar je dužan prije upisa izvršiti savnjivanje podataka iz potvrde i zapisnika sa podacima iz matične knjige rođenih i matične knjige vjenčanih koje po službenoj dužnosti utvrđuje matičar na način predviđen u tački 26. ovog uputstva, te tako u knjigu umrlih upisati prave podatke.

Matičar je dužan prije upisa podataka u matičnu knjigu umrlih utvrditi da li su svi podaci upisani u potvrdi o smrti koji se upisuju u matičnu knjigu umrlih tačni, pa ako se utvrdi da su upisani netačni podaci, u tom slučaju se moraju utvrditi tačni podaci, a nakon toga izvršiti upis podataka u matičnu knjigu umrlih. Ispravka podataka ne može se vršiti u odnosu na podatke o mjestu, vremenu i uzroku smrti, koji su upisani u potvrdi o smrti.

115. Činjenica o smrti nepoznatog lica upisuje se u matičnu knjigu umrlih na osnovu zapisnika o nalasku leša (Član 29. stav 4. Zakona). Rubrike određene za upisivanje ličnih podataka za umrlo lice se ne popunjavaju. U rubriku "Napomena" upisuje se zabilješka: "Dana..... godine..... nađen je leš nepoznatog muškog (ženskog) lica, starog približno..... godina, oči....., visina..... cm. Umrli-la je sahranjen-a u..... Upis je izvršen na osnovu zapisnika o nalasku leša..... (navodi se naziv i sjedište organa koji je sastavio zapisnik, broj i datum zapisnika)".

Ako se naknadno utvrdi identitet lica čiji je leš nađen iz stava 1. ove tačke, upis ličnog imena tog lica izvršit će se u rubriku "Naknadni upis i zabilješke" na osnovu rješenja kantonalnog ministarstva koje je utvrdilo identitet tog lica. U rubriku "Naknadni upisi i zabilješke" unosi se sljedeća zabilješka: "Upis ličnog imena umrlog lica izvršen na osnovu rješenja..... (navodi se naziv organa koji je donio rješenje, broj i datum rješenja i datum upisa".

b) Podaci iz tačke 2) člana 26. Zakona

116. Podaci utvrđeni u tački 2) člana 26. Zakona upisuju se na osnovu prijave za upis činjenica u matičnu knjigu umrlih (Obrazac broj 14A), koju matičaru podnosi lice iz člana 28. stav 1. Zakona koje prijavljuje smrt lica radi upisa u matičnu knjigu umrlih. Ako se neka činjenica ne može utvrditi na osnovu te prijave, u tom slučaju te činjenice utvrđuju se na osnovu podataka iz matične knjige rođenih i matične knjige vjenčanih, koje po službenoj dužnosti utvrđuje matičar na način predviđen u tački 26. ovog uputstva.

Za lica iz tačke 85. ovog uputstva koriste se odgovarajuće isprave utvrđene u toj odredbi Uputstva.

c) Podaci iz tačke 3) člana 26. Zakona

117. Podaci utvrđeni u tački 3) člana 26. Zakona upisuju se na osnovu pravosnažnih odluka suda koje se odnose na činjenice predviđene u toj zakonskoj odredbi i upisuju se u rubriku Napomena, odnosno rubrika "Naknadni upisi i zabilješke".

Ako se činjenica smrti upisuje u matičnu knjigu umrlih na osnovu rješenja suda o proglašenju nestalog lica umrlim ili rješenja o utvrđivanju smrti, u matičnu knjigu unose se podaci iz sudske odluke što se vrši u okviru osnovnog upisa. U rubriku "Napomena" upisuje se zabilješka: "Upis smrti izvršen na osnovu rješenja suda..... (naziv i sjedište suda, broj i datum.....rješenja)". Kada matičar upiše smrt tog lica u matičnu knjigu umrlih, onda je dužan postupiti prema članu 30. stav 3. Zakona.

Ako rješenje suda ne sadrži sve podatke potrebne za upis, a postoji mogućnost da se oni pribave, matičar je dužan za te podatke pribaviti odgovarajuće dokaze i upisati ih u knjigu umrlih.

118. Ako sud stavi van snage (ukine) rješenje o proglašenju nestalog lica umrlim, upis se precrtava dijagonalnom linijom. U rubriku "Naknadni upisi i zabilješke" unosi se zabilješka da je sudsko rješenje o proglašenju nestalog lica umrlim stavljeno van snage (ukinuto), npr. "Rješenjem suda u....., broj..... od..... godine, stavljeno je van snage (ukinuto) rješenje o proglašenju nestalog lica umrlim, broj rješenja od _____ godine i datum upisa".

Ako je rješenje o proglašenju nestalog lica umrlim izmijenjeno, u rubriku "Naknadni upisi i zabilješke" unosi se zabilješka da je sudsko rješenje o proglašenju nestalog lica umrlim licem izmijenjeno, npr. "Rješenjem..... suda....., broj..... od..... godine, izmijenjeno je rješenje istog suda, broj____ od..... godine, i kao datum smrti utvrđen je..... i datum upisa".

119. U rubriku "Mjesto sahrane" upisuje se naziv mjesta gdje je sahranjeno, općina, odnosno grad gdje se nalazi mjesto u kojem je umrlo lice sahranjeno, npr. "sahranjen-a..... u mjestu..... naziv groblja _____ - općini.....".

120. Matičar koji je izvršio upis smrti u matičnu knjigu umrlih dužan je odmah, a najkasnije u roku od tri dana od dana upisa smrti lica, upisati činjenicu smrti za umrlo lice i u matičnu knjigu rođenih i matičnu knjigu vjenčanih, ako vodi te dvije matične knjige.

Ako matičar iz stava 1. ove tačke ne vodi matičnu knjigu rođenih i matičnu knjigu vjenčanih za umrlo lice, dužan je odmah, a najkasnije narednog radnog dana pismeno obavijestiti matičara koji vodi te matične knjige radi upisa smrti u te matične knjige. Kada matičar primi to obavještenje,

dužan je odmah upisati smrt lica u njegovu matičnu knjigu rođenih i matičnu knjigu vjenčanih, u rubriku "Naknadni upisi i zabilješke".

121. Matičar koji je upisao činjenicu smrti u matičnu knjigu umrlih dužan je po službenoj dužnosti, u roku od 15 dana po izvršenom upisu činjenice smrti, dostaviti nadležnom ostavinskom sudu smrtovnicu sa potrebnim podacima o umrlom, njegovoj imovini i nasljednicima radi pokretanja ostavinskog postupka, što se provodi u skladu sa Zakonom o vanparničnom postupku.

122. Lica iz člana 31. Zakona upisuju se u matičnu knjigu umrlih na osnovu akta nadležnog organa iz te zakonske odredbe.

123. Ako srodnik umrlog lica iz tačke 151. ovog uputstva traži da se izvrši utvrđivanje ličnog imena umrlog lica, u tom slučaju može se utvrditi ta činjenica samo pod uvjetom da je lično ime umrlog lica različito upisano u najmanje dvije matične knjige ili u matičnu knjigu i identifikacione dokumente, pa stranka traži da samo jedno ime bude važeće. U tom slučaju zahtjev stranke treba rješavati u skladu s odredbom člana 50a. Zakona i odredbama iz tačke 54. ovog uputstva. Ovaj zahtjev može se uzeti u rješavanje samo pod uvjetom da srodnik dokaže kako ima neposredan pravni interes za ostvarivanje određenog nasljednog prava koje je vezano za lično ime umrlog lica ili drugom na zakonu zasnovanom pravnom interesu kako je utvrđeno u članu 50a. stav 3. Zakona. Ovaj zahtjev rješava i rješenje donosi nadležno kantonalno ministarstvo iz tačke 62. stav 4. ovog uputstva.

Ako se zahtjev stranke odnosi na promjenu ostalih podataka u matičnoj knjizi rođenih ili u drugoj matičnoj knjizi za umrlo lice (datum rođenja, mjesto i sl.), taj zahtjev rješava općinska ili gradska služba za matične knjige naknadnim upisom, a koristeći dokaze iz tačke 25. ovog uputstva.

d) Obavještanje kantonalnog ministarstva

124. U skladu sa članom 32. Zakona, matičar je dužan o činjenici smrti koju je upisao u matičnu knjigu umrlih obavijestiti ministarstvo iz te zakonske odredbe. U dopisu treba navesti sljedeće podatke o umrlom licu: prezime i ime, ime roditelja, dan, mjesec i godinu rođenja, mjesto rođenja, općinu, odnosno grad i državu, mjesto prebivališta i adresu stana, kao i datum smrti, naziv matične knjige umrlih u koju je upisana smrt umrlog te redni broj upisa i stranu matične knjige umrlih na kojoj je upis smrti lica izvršen.

IX - NAČIN UPISA ČINJENICA U MATIČNE KNJIGE NA OSNOVU ISPRAVA INOZEMNOG ORGANA

125. Upis činjenice rođenja, sklapanja braka ili smrti u matične knjige na osnovu izvoda iz matičnih knjiga inozemnog organa vrši se na način reguliran u čl. 54. do 56. Zakona i odredbama tač. 125a. do 138a. ovog uputstva.

125a. Upis činjenice rođenja, sklapanja braka ili smrti, na osnovu izvoda iz tačke 125. ovog uputstva, u matične knjige u Federaciji vrši se na pismeni zahtjev stranke i izvoda iz matične knjige inozemnog organa koji je stranka dužna priložiti uz zahtjev, kako je utvrđeno u članu 55. stav 1. Zakona.

Zahtjevi iz stava 1. ove tačke podnose se na obrascima br.: 2, 3. 4. i 5., koji se nalaze u prilogu ovog uputstva i čine njegov sastavni dio.

Odredbe st. 1. i 2. ove tačke ne primjenjuju se na upis činjenice rođenja, sklapanja braka ili smrti ili konstatacije za te činjenice na osnovu izvoda iz matične knjige koje dostavlja nadležni organ druge države, prema međunarodnom ugovoru koji je zaključila Bosna i Hercegovina sa drugom državom o pravnoj pomoći u građanskim stvarima koji sadrži i obavezu međusobnog dostavljanja izvoda iz matičnih knjiga, već se u tim slučajevima upis podataka u matičnu knjigu vrši prema tački 134. stav 5. ovog uputstva.

126. Izvodi iz tačke 125. ovog uputstva moraju biti prevedeni od sudskog tumača na jedan od službenih jezika i pisama Federacije ako nisu izdati na obrascima propisanim Bečkom konvencijom iz tačke 135. stav 1. podtačka a) ovog uputstva i obrascima koji su utvrđeni u Pariskoj konvenciji o izdavanju izvjesnih izvoda iz matičnih knjiga namijenjenih inozemstvu od 27. septembra 1956. godine u Parizu ("Službeni list SFRJ - Međunarodni ugovori i drugi sporazumi", broj 9/67), koja važi za države koje nisu potpisale navedenu Bečku konvenciju.

Ako se utvrdi da u izvodu matične knjige rođenih, matične knjige vjenčanih i matične knjige umrlih inozemnog organa koji je izdat na nacionalnom obrascu nema podataka o roditeljima djeteta ili o bračnom partneru ili o bračnom stanju ili drugih podataka (npr. datum rođenja, država i mjesto rođenja) koji se upisuju u matičnu knjigu, u tom slučaju prije upisa podataka u matičnu knjigu moraju se utvrditi ti podaci, što se vrši na pismeni zahtjev stranke kako je utvrđeno u članu 55. stav 2. Zakona. Stranka je dužna u zahtjevu navesti podatke koje treba utvrditi i priložiti odgovarajuće dokaze kojima se mogu ti podaci utvrditi. U tom postupku koriste se dokazi iz tačke 25. ovog uputstva i drugi dokazi koje pribavi stranka, s tim da se može tražiti da stranka pribavi internacionalni izvod iz matične knjige inozemnog organa, što se vrši na način predviđen u tački 136. stav 4. ovog uputstva, ako taj izvod sadrži podatke za činjenice koje treba utvrditi.

Nakon provedenog postupka i utvrđenog činjeničnog stanja matična služba općine i grada donosi rješenje koje sadrži podatke koje treba upisati u matičnu knjigu. Rješenje donosi matična služba općine i grada koja je, prema članu 54. Zakona, nadležna za upis tih podataka u matičnu knjigu. Ako se rješenje donese prije zaključenja osnovnog upisa, upis podataka se vrši u rubrike osnovnog upisa, a u rubrici "Napomena" navodi se rješenje na osnovu kojeg su podaci upisani, a ako se rješenje donose poslije zaključenja osnovnog upisa, podaci se upisuju u rubriku "Naknadni upisi i zabilješke".

Ako se upis u matičnu knjigu vjenčanih ili matičnu knjigu umrlih vrši na osnovu isprave inozemnog organa (izvod, rješenje, odluka i dr.) u kojoj postoje različiti podaci o imenu i prezimenu lica ili njegovih roditelja u odnosu na podatke koji su upisani u matične knjige rođenih tih lica u Federaciji, u tom slučaju, prvo se vrši upis dosljedno prema ispravi inozemnog organa, a nakon toga, na zahtjev stranke, vrši se ispravka (usklađivanje) ličnog imena za to lice ili njegove roditelje. Ispravka se vrši rješenjem kojim se lično ime utvrđuje prema podacima iz matične knjige rođenih lica na koje se zahtjev odnosi. Lično ime utvrđeno rješenjem upisuje se u rubriku "Naknadni upisi i zabilješke" matične knjige na koju se ispravka odnosi, koja sadrži utvrđeno lično ime, broj i datum tog rješenja. Zahtjev rješava služba za matične knjige općine i grada koja je izvršila upis podataka u matičnu knjigu vjenčanih ili matičnu knjigu umrlih tog lica na osnovu isprave inozemnog organa.

Kada se radi o izvodu iz matične knjige vjenčanih inozemnog organa, a lično ime lica koje je sklopilo brak u inozemstvu upisano je u matičnu knjigu rođenih u Federaciji prema pravilima službenog jezika i pisma Federacije, u tom slučaju matičar će upisati u matičnu knjigu vjenčanih lično ime onako kako je upisano u izvodu inozemnog organa, a u rubrici "Napomena" upisati zabilješku: "Lično ime lica koje je sklopilo brak u njegovoj matičnoj knjizi rođenih glasi_____".

127. Prilikom upisa činjenica iz tačke 125. ovog uputstva u matične knjige, matičar je dužan prvo utvrditi mjesnu nadležnost, što se vrši na osnovu odredbe člana 54. Zakona, pa tek onda pristupiti upisu. To pitanje utvrđuje matičar koji je primio zahtjev za upis činjenice u odgovarajuću matičnu knjigu.

128. Ako se upis u matičnu knjigu rođenih vrši na osnovu izvoda iz matične knjige rođenih inozemnog organa (Član 54. stav 1. tačka 1) Zakona), u rubriku "Napomena" unosi se zabilješka: "Upis izvršen na osnovu izvoda iz matične knjige rođenih..... (naziv, sjedište i država inozemnog organa koji je izdao ispravu, broj i datum isprave)".

Kada se upis u matičnu knjigu rođenih vrši na osnovu rješenja koje se donosi prema članu 55. stav 2. Zakona, u rubriku "Napomena" unosi se sljedeća zabilješka: "Upis izvršen na osnovu rješenja..... (naziv i sjedište organa, broj i datum rješenja)".

129. Ako se upis u matičnu knjigu vjenčanih vrši na osnovu izvoda iz matične knjige vjenčanih inozemnog organa (Član 54. stav 1. tačka 2) Zakona), u rubriku "Napomena" upisuje se zabilješka: "Upis izvršen na osnovu izvoda iz matične knjige vjenčanih..... (naziv i sjedište i država inozemnog organa koji je izdao ispravu, broj i datum isprave)".

130. U rubriku "Mjesto sklapanja braka" upisuje se naziv mjesta i naziv države u kojoj je sklopljen brak koji je sadržan u ispravi inozemnog organa.

131. Kada na osnovu izvoda iz matične knjige vjenčanih inozemnog organa nije vidljivo kojim će se prezimenom bračni partneri služiti nakon sklapanja braka, rubrika "Izjava bračnih partnera o njihovom prezimenu nakon sklapanja braka" popunjava se na osnovu izjave date pred matičarem u skladu sa članom 55. stav 3. Zakona.

132. Ako se činjenica smrti upisuje u matičnu knjigu umrlih na osnovu izvoda (uvjerenja) inozemnog organa (Član 54. stav 1. tačka 3) Zakona), u rubriku "Napomena" upisuje se zabilješka: "Upis izvršen na osnovu izvoda iz matične knjige umrlih..... (navodi se broj i datum isprave, naziv inozemnog organa, sjedište i država)".

133. U rubriku predviđenu za upisivanje mjesta smrti upisuje se to mjesto i država u kojoj je smrt lica nastupila.

134. Zahtjev za upis rođenja, sklapanje braka ili smrti u matične knjige u Federaciji, državljani Bosne i Hercegovine i Federacije koji se nalaze u inozemstvu mogu podnijeti putem diplomatsko-konzularnog predstavništva Bosne i Hercegovine u inozemstvu (u daljnjem tekstu: DKP BiH) ili neposredno nadležnoj matičnoj službi općine i grada u Federaciji.

Zahtjev se podnosi na obrascu utvrđenom u tački 125a. stav 2. ovog uputstva i prilaže izvod iz matične knjige inozemnog organa i drugi potrebni dokazi.

Radi pravilnog i efikasnog upisa rođenja ili sklapanja braka ili smrti u odgovarajuću matičnu knjigu u Federaciji u slučajevima kada se stranka nalazi u inozemstvu, potrebno je da odredi punomoćnika u Federaciji koji bi neposredno učestvovao u postupku upisa navedenih činjenica u matičnu knjigu i pribavljao dokaze potrebne za upis za koje se utvrdi da nedostaju. Punomoć treba biti potpisana punim imenom i prezimenom stranke i upisan JMB ili broj pasoša ili lične karte i potrebno je da bude ovjerena na način utvrđen u tački 135. stav 2. ovog uputstva.

Radi pravilnog i lakšeg podnošenja zahtjeva za upis činjenica iz stava 1. ove tačke u matične knjige i rješavanje tih zahtjeva, stranke mogu da koriste adrese i brojeve telefona matičnih službi općine i grada u Federaciji, kao i adrese i brojeve telefona DKP-a BiH u inozemstvu koji se nalaze u prilogu ovog uputstva (Prilog broj 1 i Prilog broj 2). Time su stvorene mogućnosti da stranke neposredno telefonom ili pismeno kod nadležnog organa zatraže i dobiju potrebne informacije u vezi s procedurom upisa i dokumentacije potrebne za upis činjenice rođenja, sklapanja braka ili smrti u matične knjige u Federaciji.

Kada postoji međunarodni ugovor zaključen između Bosne i Hercegovine i druge države o pravnoj pomoći u građanskim stvarima kojim je utvrđena i obaveza međusobnog izdavanja i dostavljanja izvoda iz matičnih knjiga, u tim slučajevima matičar je dužan nakon izvršenog upisa činjenice u matičnu knjigu izvod iz matične knjige dostaviti inozemnom organu na način regulisan u tom ugovoru. Kada matična služba općine i grada primi izvod iz matične knjige inozemnog organa koji se odnosi na činjenicu rođenja, sklapanje braka ili smrti koji je dostavljen na način predviđen tim ugovorom putem Ministarstva vanjskih poslova Bosne i Hercegovine, dužna je, u skladu sa članom 54. Zakona, utvrditi da li je nadležna za upis podataka u matičnu knjigu, a onda po službenoj dužnosti treba izvršiti upis podataka u odgovarajuću matičnu knjigu za lice za koje se izvod inozemnog organa odnosi. Ako je taj upis izvršen u okviru osnovnog upisa, u rubrici "Napomena" treba upisati naziv inozemnog organa na osnovu čijeg je akta upis izvršen i konstataciju nači na upoznavanja stranke o izvršenom upisu, a ako je upis izvršen u okviru naknadnog upisa, te podatke treba upisati u rubriku "Naknadni upisi i zabilješke". Nakon izvršenog upisa u matičnu knjigu, matičar je dužan upoznati stranku o izvršenom upisu, što se vrši na način predviđen u odredbi tačke 61. stav 2. ovog uputstva.

Kada se radi o upisu činjenica za strane državljane u matičnu knjigu prema članu 45. stav 1. Zakona, u tim slučajevima matičar je dužan nakon izvršenog upisa određene činjenice u matičnu knjigu izvod iz matične knjige po službenoj dužnosti dostaviti nadležnom inozemnom organu u skladu sa bilateralnim ugovorom o pravnoj pomoći u građanskim stvarima koji je zaključila Bosna i Hercegovina. Izvod se dostavlja putem Ministarstva vanjskih poslova Bosne i Hercegovine kako je utvrđeno u članu 45. stav 2. Zakona.

135. Prije upisa podataka u matičnu knjigu na osnovu izvoda inozemnog organa iz tačke 125. ovog uputstva, matičar je dužan utvrditi da li je taj izvod legalizovan na propisan način, što se vrši prema sljedećim propisima i to:

a) ako je izvod iz matične knjige inozemnog organa izdala država koja je potpisnica Konvencije o izdavanju izvoda iz matičnih knjiga na više jezika - sačinjena u Beču 8. septembra 1976. godine ("Službeni list SFRJ - Međunarodni ugovori", broj 8/91) na obrascima utvrđenim u toj konvenciji i obrascima A, B i C Pariske konvencije iz tačke 126. stav 1. ovog uputstva, nije potrebna dodatna ovjera tih izvoda, već se uzimaju kao pravno valjani i primjenjuju se za upis podataka u matične knjige u Federaciji;

b) ako je izvod iz matične knjige inozemnog organa izdala država koja je potpisnica Konvencije o ukidanju potrebne legalizacije stranih isprava - Hag, 5. oktobar 1961. godine ("Službeni list SFRJ - Dodatak", broj 10/62 i "Službeni list SFRJ - Međunarodni ugovori", broj 10/62), legalizacija tog izvoda se vrši potvrdom - Apostille utvrđenom u prilogu te konvencije, koju daje nadležni organ države koja je izdala izvod iz matične knjige i druga ovjera nije potrebna ako to pitanje nije drugačije regulisano međunarodnim ugovorom zaključenim između Bosne i Hercegovine i države koja je izdala taj izvod iz matične knjige, a u tom slučaju se primjenjuje taj ugovor;

c) ako je izvod iz matične knjige inozemnog organa izdala država koja nije potpisnica Haške konvencije i sa kojom Bosna i Hercegovina nije zaključila međunarodni ugovor o priznavanju važnosti javnih isprava - izvod iz matične knjige važi ako sadrži sve elemente propisane odgovarajućim međunarodnim konvencijama i pod uvjetom reciprociteta, čije postojanje utvrđuje Ministarstvo pravde BiH nakon pribavljanja mišljenja Ministarstva vanjskih poslova Bosne i Hercegovine kako je utvrđeno u članu 9. stav 2. Zakona o važenju javnih isprava u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", broj 23/04);

d) ako je izvod iz matične knjige inozemnog organa izdala država sa kojom je Bosna i Hercegovina zaključila međunarodni ugovor o priznavanju javnih isprava - legalizacija tog izvoda vrši se prema uvjetima koji su utvrđeni u tom ugovoru, kako je utvrđeno u članu 9. stav 1. Zakona o važenju javnih isprava u Bosni i Hercegovini.

Punomoć koju stranka izdaje u inozemstvu radi korištenja u postupku upisa podataka u matične knjige iz tačke 125. ovog uputstva u Federaciji može biti legalizovana putem ovjere u DKP-ima BiH u inozemstvu ili kod notara u inozemstvu, a ako ne postoji mogućnost da se ovjera izvrši kod tih organa, onda ovjeru punomoći treba izvršiti na jedan od načina predviđenih u podtački b) ili c) ili d) stava 1. ove tačke koji je moguć u državi u kojoj stranka živi. Stranka može tu punomoć dostaviti zajedno sa zahtjevom za upis podataka u matičnu knjigu ili neposredno punomoćniku.

136. Upis ličnog imena djeteta u matičnu knjigu rođenih na osnovu izvoda iz matične knjige rođenih inozemnog organa vrši se dosljedno kako piše u tom izvodu, kako je utvrđeno u članu 56. stav 1. Zakona.

Kad se izvrši upis imena i prezimena djeteta u matičnu knjigu rođenih prema stavu 1. ove tačke, onda stranka stiče pravo da podnese zahtjev i traži da se u ime ili prezime upišu odgovarajuća slova koja postoje u službenom jeziku i pismu Federacije, a ta slova nisu sadržana u izvodu iz matične knjige rođenih inozemnog organa. U tom slučaju se može vršiti promjena samo u odnosu na slova koja postoje u našem jeziku, a nisu sadržana u ličnom imenu koje je upisano u izvodu matične knjige rođenih inozemnog organa, pa se postupa prema članu 56. stav 2. Zakona.

Zahtjev se podnosi nadležnom kantonalnom ministarstvu koji se rješava prema Zakonu o ličnom imenu. Kada to rješenje postane pravosnažno, dostavlja se nadležnom matičaru koji je dužan utvrđeno lično ime upisati u matičnu knjigu rođenih u kojoj je upisano to lice, što se vrši u rubriku "Naknadni upisi i zabilješke".

Ako u izvodu matične knjige rođenih inozemnog organa koji je izdat na nacionalnom obrascu nije upisano mjesto i država rođenja djeteta ili drugi podaci, u tom slučaju za utvrđivanje tih činjenica treba tražiti da stranka dostavi izvod iz matične knjige rođenih inozemnog organa na internacionalnom obrascu koji je utvrđen u Bečkoj konvenciji, ako je ta država potpisnica te konvencije, a ako nije potpisnica te konvencije, onda treba izvod iz matične knjige rođenih izdat na obrascu A Pariske konvencije, ako je država potpisnica te konvencije, ukoliko ti izvodi sadrže podatke koji su potrebni za upis u matičnu knjigu rođenih.

137. Ukoliko u izvodu iz matične knjige rođenih inozemnog organa iz člana 56. stav 1. Zakona u ličnom imenu roditelja djeteta (jednog ili oba) nisu upisana slova koja postoje u službenim jezicima i pismima Federacije, a ta slova su sadržana u ličnom imenu u njihovoj matičnoj knjizi rođenih, u tom slučaju matičar može upisati lično ime roditelja onako kako je upisano u njihovoj matičnoj knjizi rođenih ako ta lica daju pismenu izjavu kod matičara da su saglasna sa takvim postupanjem.

Ako roditelji djeteta nisu prisutni, matičar prije upisa treba pismeno upoznati stranku o tim činjenicama i tražiti njihovu saglasnost da postupi prema ličnom imenu koje je upisano u njihovu matičnu knjigu rođenih ili da nisu saglasni, pa kada dobije odgovor, postupa prema datom odgovoru, a ukoliko jedan ili oba roditelja ne žele dati saglasnost ili ne žele ili neće da daju nikakvu izjavu, u tom slučaju matičar treba da sastavi službenu zabilješku u kojoj će navesti ime i prezime roditelja i sadržaj date izjave, odnosno konstataciju da ne žele ili neće da daju nikakve izjave. Ako nije data saglasnost, upis ličnog imena se vrši prema stavu 1. ove tačke.

U slučaju iz st. 1. i 2. ove tačke, u rubriku "Napomena" treba upisati zabilješku o tome na koji su način upisani podaci o ličnom imenu roditelja djeteta (na osnovu izjave roditelja date kod matičara dana _____ godine ili na osnovu određene javne isprave _____). Ovdje je važno voditi računa o tome da lična imena roditelja treba da budu istovjetna njihovim ličnim imenima koja su sadržana u njihovim matičnim knjigama rođenih.

Ako se radi o izvodu iz matične knjige umrlih inozemnog organa, a umrlo lice je upisano u matičnu knjigu rođenih prema pravilima službenog jezika i pisma Federacije, u tom slučaju matičar će u knjizi umrlih upisati lično ime onako kako je napisano u inozemnoj ispravi, a u rubrici "Napomena" upisati zabilješku: "Lično ime umrlog lica u njegovoj matičnoj knjizi rođenih glasi _____".

138. Odluke inozemnih sudova u bračnim pitanjima, u pitanjima odnosa roditelja i djece ili usvojenja, kao i druge odluke inozemnih sudova, odnosno odluke drugog inozemnog organs koje su u državi u kojoj su donesene izjednačene sudskom odlukom, koje se odnose na lična stanja državljana BiH i Federacije, a koja se upisuju u matične knjige, upisat će se u matične knjige samo ako su priznate rješenjem nadležnog suda u Federaciji, odnosno Bosni i Hercegovini, osim ako je ugovorom Bosne i Hercegovine sa drugom državom to isključeno. Ovaj postupak je utvrđen u Zakonu o rješavanju sukoba zakona s propisima drugih zemalja u određenim odnosima ("Službeni list SFRJ", br. 43/82 i 72/82), koji je preuzet Uredbom sa zakononskom snagom o preuzimanju i primjenjivanju saveznih zakona koji se u Bosni i Hercegovini primjenjuju kao republički propisi ("Službeni list RBiH", br. 2/92 i ___/94). Taj zakon se primjenjuje do donošenja posebnog zakona Bosne i Hercegovine.

Upis podataka iz stava 1. ove tačke u matične knjige vrši se nakon što rješenje nadležnog suda u Federaciji, odnosno Bosni i Hercegovini o priznanju odluke inozemnog suda postane pravosnažno.

Odluke inozemnih sudova iz stava 1. ove tačke koje su donesene i postale pravosnažne prije zaključenja sporazuma između Bosne i Hercegovine i druge države priznaju se na način kako je to predviđeno zaključenim sporazumom, a ako nisu obuhvaćene zaključenim sporazumom, u tom slučaju postupa se u skladu sa Zakonom iz stava 1. ove tačke, dok se presude donesene poslije zaključenja sporazuma priznaju prema zaključenom sporazumu.

138a. Ako je licu rođenom u Bosni i Hercegovini prestalo državljanstvo BiH i FBiH, a bilo je upisano u matičnu knjigu u Federaciji, može se na njegov pismeni zahtjev izvršiti ispravka ili konstatacija određene činjenice ili podatka u matičnoj knjizi na osnovu isprave inozemnog organa, koja treba biti legalizovana prema tački 135. ovog uputstva. Upis ispravke, odnosno konstatacije u matičnu knjigu vrši se u rubriku "Naknadni upisi i zabilješke" na osnovu rješenja koja donosi matična služba općine i grada koja vodi matičnu knjigu tog lica na koju se odnosi zahtjev za ispravku, odnosno konstataciju određenog podatka.

X - NAČIN VOĐENJA I ČUVANJA MATIČNIH KNJIGA

1. Način vođenja matičnih knjiga

139. Matične knjige vode se na način utvrđen u čl. 57. do 61. Zakona i odredbama tač. 140. do 143. ovog uputstva.

140. Rukovodilac službe za upravu općine i grada nadležne za matične knjige dužan je stalno preduzimati sve potrebne mjere i aktivnosti da se vođenje izvornika matičnih knjiga vrši na način i pod uvjetima koji su utvrđeni Zakonom i ovim uputstvom.

141. U skladu s odredbama člana 57. Zakona, matične knjige vode se u dva primjerka, kao izvornik matične knjige i kao duplikat (drugi primjerak), s tim što se izvornik matične knjige vodi u pisanom i u elektronskom obliku, a drugi primjerak matične knjige predstavlja kopiju elektronskog oblika izvornika matične knjige.

142. Svaki pisani izvornik matične knjige može se upotrebljavati za više godina, s tim što se svaka godina mora zaključiti na način utvrđen u članu 60. stav 2. Zakona i tačke 21. ovog uputstva.

143. Drugi primjerak matične knjige vodi se primjenom elektronskih sredstava, a sve promjene u izvorniku matične knjige matičar prenosi u drugi primjerak matične knjige automatski predviđenim tehničkim sredstvima u skladu sa članom 59. Zakona na način utvrđen u pravilniku, koji se donosi na osnovu člana 79. stav 1. tačka 3. Zakona.

1. Način čuvanja matičnih knjiga

144. Čuvanje matičnih knjiga (pisani oblik izvornika i elektronski oblik izvornika), kao i spisa upisa u kojima se nalazi dokumentacija na osnovu koje je izvršen upis podataka u matične knjige, obuhvata provođenje takvih mjera i aktivnosti koje će osigurati zaštitu od oštećenja, uništenja i zloupotrebe, kako je utvrđeno u čl. 58. i 62. Zakona i odredbama tač. 145. do 149a. ovog uputstva.

Za ostvarivanje zaštite predviđene u tim zakonskim odredbama, potrebno je za rad na vođenju matičnih knjiga osigurati posebnu prostoriju, a za čuvanje matičnih knjiga željezne kase ili ormare koji moraju biti zaštićeni od štetnih uticaja, poput vlage, insekata, glodara, fizičkih oštećenja i drugih štetnih uticaja, odnosno treba ih čuvati u skladu sa propisima o arhivskom poslovanju u organima uprave, kako je utvrđeno u članu 62. Zakona.

145. Tokom rada na vođenju matičnih knjiga, matičar je dužan voditi računa da knjige ne dođu u posjed neovlaštenih lica te da po završetku rada knjige odlože u predviđene željezne kase ili ormare i da ih zaključa.

146. Kontrolu provođenja mjera iz tač. 144. i 145. ovog uputstva vrši rukovodilac službe za upravu iz tačke 5. ovog uputstva, koji je dužan preduzimati odgovarajuće mjere da se u cjelini postupka na propisani način.

U mjere zaštite matičnih knjiga spadaju i mjere utvrđene u članu 61. Zakona, koje su dužni provoditi matičar i rukovodilac službe za upravu iz tačke 5. ovog uputstva.

147. Mjere utvrđene u tač. 144. do 146. ovog uputstva za čuvanje matičnih knjiga važe i za čuvanje drugog primjerka matičnih knjiga koji se nalazi u kantonalnom ministarstvu.

148. Svaka općina i grad dužni su osigurati uvjete za rad i čuvanje matičnih knjiga na način utvrđen u Pravilniku o tehničkoj zaštiti objekata i prostora za smještaj i čuvanje matičnih knjiga, spisa i matičnog registra ("Službene novine Federacije BiH", broj 68/12 i 59/13).

149. Matičar je dužan u toku radnog vremena čuvati matične knjige i spise upisa na način utvrđen u Pravilniku iz tačke 148. ovog uputstva.

149a. Kada budući bračni partneri, u skladu sa Porodičnim zakonom, pismeno zatraže da se svečani čin sklapanja braka izvrši van prostorija općine i grada koje su namijenjene za sklapanje braka, iznošenje matične knjige vjenčanih iz službenih prostorija općine ili grada može se vršiti samo na osnovu odobrenja koje, na prijedlog matičara, donosi rukovodilac matične službe općine i grada. Odobrenje se izdaje u obliku rješenja koje sadrži lične podatke budućih bračnih partnera, mjesto i vrijeme sklapanja braka i razlog davanja odobrenja. Ako se istoga dana zakazuju dva ili više vjenčanja van službenih prostorija općine i grada, u tom slučaju se jednim rješenjem može dati traženo odobrenje za sva ta vjenčanja.

Odobrenje se može izdati kada postoje opravdani ili drugi razlozi. U opravdane razloge spadaju slučajevi kada se jedan budući bračni partner nalazi na liječenju u bolnici ili je nepokretan kod kuće ili je smješten u domu ili se nalazi na izdržavanju kazne zatvora ili drugi opravdani slučaj, u tim slučajevima se sklapanje braka vrši bez naplate naknade.

Ako se sklapanje braka vrši van službenih prostorija općine i grada prema članu 22. stav 3. Porodičnog zakona, a to znači kada ne postoje opravdani razlozi koje predlože budući bračni partneri a odobri rukovodilac matične službe općine i grada, na prijedlog matičara, u tom slučaju bračni partneri su dužni platiti naknadu čiju visinu utvrđuje nadležni organ općine i grada, što se vrši u skladu s odredbom člana 22. Porodičnog zakona.

Matičar koji vrši sklapanje braka može matičnu knjigu vjenčanih iznijeti iz službenih prostorija općine i grada na dan predviđen za sklapanje braka i u roku od dva sata po završetku sklapanja braka matičnu knjigu vjenčanih vratiti u prostorije općine i grada u kojima se čuva. U tom periodu matična knjiga se mora nositi u posebnoj tašni.

U periodu iz stava 4. ove tačke matičar je dužan preduzeti mjere da matična knjiga vjenčanih ne dođe u posjed neovlaštenih lica, da se ne ošteti ili izgubi i s tim ciljem ima obavezu preduzimati mjere zaštite utvrđene Zakonom o zaštiti ličnih podataka ("Službeni glasnik BiH", br. 49/06, 76/11 i 89/11).

Matična služba općine i grada je dužna voditi evidenciju o iznošenju matične knjige vjenčanih van službenih prostorija u uvjetima iz stava 1. ove tačke. Evidencija se vodi u vidu knjige koja sadrži: lične podatke bračnih partnera, dan, vrijeme i mjesto sklapanja braka, broj i datum rješenja o odobravanju iznošenja matične knjige vjenčanih van prostorija općine i grada i ime i prezime matičara i njegov puni potpis koji je nosio matičnu knjigu vjenčanih, odnosno sklopio brak.

XI - NAČIN IZDAVANJA IZVODA I UVJERENJA IZ MATIČNIH KNJIGA

1. Podaci koji se izdaju iz matičnih knjiga

150. Na osnovu matičnih knjiga izdaju se izvodi i uvjerenja, što se vrši u skladu sa čl. 63. do 66. Zakona i odredbama tač. 151. do 171. ovog uputstva.

151. Izvodi iz matičnih knjiga izdaju se na usmeni ili pismeni zahtjev lica koja su utvrđena u članu 64. stav 1. Zakona, odnosno lica iz stava 2. ove tačke.

Pod užom i širom porodicom iz člana 64. stav 1. Zakona, koja može tražiti izdavanje izvoda ili uvjerenja za lica na koja se odnose podaci iz matičnih knjiga, smatraju se sljedeća lica i to: uža

porodica (bračni partner - bračni i vanbračni, te djeca rođena u braku i vanbračnoj zajednici, usvojena i pastorčad), a šira porodica (roditelji - otac, majka, očuh, maćeha, usvojitelji, unuci, braća, sestre, djedovi i bake). Kao dokaz za utvrđivanje tog svojstva služe identifikacioni dokumenti (lična karta, pasoš i dr.), svjedoci, lično poznanstvo matičara i tih lica i, prema potrebi, drugi dokazi.

Utvrđivanje identiteta lica iz st. 1. i 2. ove tačke, koje traži izvod ili uvjerenje iz matičnih knjiga, vrši se na način utvrđen u tački 33. ovog uputstva. Ako izvod traži punomoćnik stranke, u tom slučaju matičar je dužan utvrditi da li je punomoć izdata prema odredbama Zakona o upravnom postupku koje se odnose na punomoć i otklanjanje eventualnih nedostataka izvršiti na način utvrđen u tim zakonskim odredbama. Potpis stranke na punomoći mora biti izvršen punim imenom i prezimenom i upisan JMB.

Prema članu 68. Zakona, zahtjev za izdavanje izvoda i uvjerenja o činjenicama iz matičnih knjiga, pored lica iz stava 1. ove tačke, mogu podnijeti i organi uprave i drugi državni organi (sud, tužilaštvo i drugi državni organi Bosne i Hercegovine, odnosno Federacije) kada su po zakonu ovlašteni za rješavanje određenih službenih pitanja u kojima su potrebni podaci iz matičnih knjiga.

Zahtjev se podnosi matičnoj službi općine ili grada u mjestu sjedišta organa uprave i drugog državnog organa, bez obzira na to koja matična služba općine i grada na teritoriji Federacije vodi matičnu knjigu lica za koje se traži izvod ili uvjerenje.

Ako matična služba općine ili grada iz stava 4. ove tačke utvrdi da ne vodi matičnu knjigu za lice za koje se traži izvod ili uvjerenje, u tom slučaju ta matična služba izvod ili uvjerenje izdaje putem Centralnog matičnog registra u Federalnom ministarstvu.

Odredba st. 3. i 4. ove tačke primjenjuje se i za izdavanje izvoda i uvjerenja iz matičnih knjiga na zahtjeve inozemnih državnih organa koji diplomatskim putem traže izvod ili uvjerenje za određeno lice, s tim što se u ovom slučaju izvod ili uvjerenje može izdati samo ako je to pitanje regulisano međunarodnim ugovorom između Bosne i Hercegovine i države čiji organ traži izvod ili uvjerenje. Dostava tog izvoda ili uvjerenja inozemnom organu vrši se putem Ministarstva vanjskih poslova Bosne i Hercegovine.

152. Prilikom izdavanja izvoda i uvjerenja mogu biti upisani samo podaci koji su upisani u matične knjige do datuma izdavanja izvoda, odnosno uvjerenja, s tim da se upisuju samo podaci koji su važeći u tom momentu (zadnji upisani podaci), što se odnosi na podatke iz osnovnog upisa i upisa u rubrici "Naknadni upisi i zabilješke". U tim slučajevima u izvod i uvjerenje ne upisuju se zabilješke o osnovu upisa, ispravke grešaka, podaci o prijavitelju upisa i datum upisa u matične knjige.

Ako stranka traži da se u izvodu iz matične knjige ne upisuju određeni podaci, u tom slučaju umjesto izvoda stranka treba tražiti uvjerenje u koje će se upisati samo oni podaci iz matične knjige koje stranka traži što se vrši na Obrascu uvjerenja broj 15.

Podaci u izvodu iz matičnih knjiga ne smiju biti precrtani ili prepravljani preko teksta ili brisani, već čitko upisani.

153. Prilikom izdavanja izvoda i uvjerenja iz matičnih knjiga podaci o ličnom imenu moraju biti istovjetni ličnom imenu koje je upisano u matičnoj knjizi rođenih. Ako se utvrdi da podaci o ličnom imenu u svim matičnim knjigama nisu istovjetni ličnom imenom koje je upisano u matičnoj knjizi rođenih, u tom slučaju stranku treba poučiti da podnese zahtjev za promjenu ili usklađivanje ličnog imena prema ličnom imenu iz matične knjige rođenih.

154. Ako su u matičnu knjigu u rubriku "Naknadni upisi i zabilješke" upisani podaci koji se razlikuju od podataka iz osnovnog upisa, u izvod iz matične knjige unijet će se podaci koji su upisani kao posljednji naknadni upis.

Ako je u matičnoj knjizi vršena ispravka upisa koja je konstatirana u rubrici "Napomena", u izvod iz matične knjige upisuju se podaci saglasno ispravkama, bez upisa zabilješke o ispravci, a kada su u pitanju upisi izvršeni u rubrici "Naknadni upisi i zabilješke", u izvodu iz matične knjige upisuju se posljednji važeći podaci u cijelini, kako je upisano u toj rubrici za svaku vrstu činjenice koja je upisana.

Ako je u matičnoj knjizi neka od rubrika nepopunjena iz razloga što određena činjenica nije poznata, u izvodu se u rubrici za tu činjenicu upisuje vodoravna linija.

155. Izvodi iz matičnih knjiga izdaju se na obrascima izvoda koji su utvrđeni u Pravilniku iz tačke 3. ovog uputstva, a to su:

- izvod iz matične knjige rođenih - Obrazac broj 6,

- izvod iz matične knjige vjenčanih - Obrazac broj 7,

- izvod iz matične knjige umrlih - Obrazac broj 8.

2. Izdavanje izvoda iz matične knjige rođenih

155a. Matična služba općine i grada može izdavati izvode iz matičnih knjiga iz tačke 155. ovog uputstva samo na obrascima izvoda koji se nabavljaju putem Federalnog ministarstva na način utvrđen u čl. 19. do 22. Pravilnika o obrascima matičnih knjiga i drugim aktima iz matičnih knjiga ("Službene novine Federacije BiH", br. 86/12, 25/13, 36/13 i 45/13), a ne na fotokopiranim obrascima ili obrascima koji su izrađeni na drugi način, jer papir tih obrazaca ne sadrži elemente zaštite iz člana 13. tog pravilnika.

156. Izvod iz matične knjige rođenih izdaje se na Obrascu broj 6 i sadrži podatke predviđene na tom obrascu.

156a. Kada se izdaje izvod iz matične knjige rođenih za lice koje je promijenilo spol i lično ime po osnovu člana 44. Zakona, u tom slučaju se u okviru podataka koji se odnose na rubrike osnovnog upisa (rubrike za lično ime i spol) upisuju samo posljednji važeći podaci koji se odnose na izvršenu promjenu ličnog imena i spola, a u rubriku "Naknadni upisi i zabilješke" ne može se upisivati zabilješka koja se odnosi na izvršenu promjenu ličnog imena i spola za to lice.

Ako je licu mijenjano samo ime ili samo prezime ili i ime i prezime, u izvodu iz matične knjige rođenih upisuje se posljednje važeće ime i prezime, a u rubriku "Naknadni upisi i zabilješke" upisuje se zabilješka o izvršenim promjenama imena i prezimena, s tim da se ne upisuje osnov ili razlog za promjenu imena ili prezimena.

157. U izvodu iz matične knjige rođenih u rubriku "Podaci o roditeljima" upisuju se podaci o licima koja su upisana u tim rubrikama u matičnoj knjizi rođenih u momentu izdavanja izvoda, odnosno podaci sadržani u rubrici "Naknadni upisi i zabilješke", ako su važeći.

Zabilješka o usvojenju nađenog djeteta (Član 19. Zakona) ne unosi se u izvod iz matične knjige rođenih. Ako je dijete prilikom usvojenja dobilo prezime usvojioca, u izvod će se unijeti to prezime bez unošenja zabilješke o tome po kojem je osnovu promijenjeno prezime.

Izvod iz matične knjige rođenih za usvojeno dijete čiji su roditelji poznati (nepotpuno usvojenje) izdaje se na prezime koje je određeno prilikom usvojenja i sa podacima o prirodnim roditeljima djeteta. U rubriku "Naknadni upisi i zabilješke" upisuju se zabilješke o usvojenju.

Izvod iz matične knjige rođenih za potpuno usvojeno dijete izdaje se na prezime koje je određeno prilikom usvojenja i sa podacima o usvojiocima kao o roditeljima usvojenika.

158. U izvod iz matične knjige rođenih unosi se zabilješka o stavljanju pod starateljstvo ili produženju roditeljskog staranja, što se vrši u rubrici "Naknadni upisi i zabilješke".

O usvojenju i starateljstvu koje je prestalo ne unosi se nikakva zabilješka u izvod iz matične knjige rođenih.

159. Licima koja su u momentu izdavanja izvoda iz matične knjige rođenih u braku izdaje se izvod na prezime uzeto pri sklapanju braka sa zabilješkom o sklapanju braka.

Ako je brak prestao, u izvod se unosi zabilješka o prestanku braka.

Ako je brak bio više puta sklopljen, unosi se zabilješka o posljednjem sklapanju braka, a ako je i taj brak prestao, unosi se zabilješka o prestanku braka koji je posljednji sklopljen.

160. Licu u čijem upisu u matičnoj knjizi rođenih postoji zabilješka o smrti, u izvod se upisuje zabilješka o smrti, odnosno zabilješka o proglašenju tog lica umrlim, ako postoji takva zabilješka u matičnoj knjizi rođenih.

161. Licima za koja se evidencija o državljanstvu vodi u matičnoj knjizi rođenih podatak o državljanstvu u izvodu iz matične knjige rođenih upisuje se u rubriku "Državljanstvo" prema stanju koje proizlazi iz upisa (osnovnog ili naknadnog) u toj matičnoj knjizi.

Licu iz stava 1. ove tačke koje izgubi državljanstvo BiH i Federacije podatak o državljanstvu u rubrici "Državljanstvo" u izvodu iz matične knjige rođenih upisat će se prema stanju državljanstva koje je odnosno lice imalo neposredno prije gubitka državljanstva, a u rubrici "Naknadni upisi i zabilješke" upisat će se odgovarajuća zabilješka, npr. "Rješenjem (naziv organa), broj..... od..... godine, otpušten iz državljanstva BiH i Federacije radi prijema u državljanstvo....." ili primjer za prestanak državljanstva, što se upisuje na sljedeći način: "Državljanstvo BiH i Federacije BiH prestalo dana..... godine na osnovu rješenja (naziv organa), broj i datum i datum upisa".

162. Na način predviđen u tački 161. stav 2. ovog uputstva shodno će se postupiti i za lice o čijem je državljanstvu vođena evidencija u knjizi državljana iz člana 21. Zakona.

3. Izdavanje izvoda iz matične knjige vjenčanih

163. Izvod iz matične knjige vjenčanih izdaje se na Obrascu broj 7 i sadrži podatke predviđene na tom obrascu. Izvod se izdaje na lično ime koje su bračni partneri imali prije sklapanja braka.

Ako su bračni partneri pri sklapanju braka promijenili prezime, u izvod iz matične knjige vjenčanih u rubriku "Izjava bračnih partnera o njihovom prezimenu nakon sklapanja braka" upisuje se

prezime koje su uzeli prilikom sklapanja braka, a ako nisu mijenjali prezime, upisuju se prezimena koja su zadržali bračni partneri, a koja su upisana u matičnu knjigu vjenčanih u rubriku "Izjava bračnih partnera o njihovom prezimenu nakon sklapanja braka".

Ako je brak prestao (poništen ili razveden ili prestao smrću bračnog partnera ili proglašenjem bračnog partnera umrlim), izvod iz matične knjige vjenčanih izdaje se sa zabilješkom o prestanku braka koji je u matičnoj knjizi naveden kao razlog prestanka braka, što se upisuje u rubriku "Naknadni upisi i zabilješke".

Ako su bračni partneri nakon sklapanja braka promijenili prezime i ime ili samo ime na osnovu rješenja nadležnog organa, u tom slučaju u izvodu iz matične knjige vjenčanih u rubriku "Naknadni upisi i zabilješke" treba upisati zabilješku o toj promjeni.

4. Izdavanje vjenčanog lista

164. Izuzetno od odredbe tačke 163. stav 1. ovog uputstva, prilikom sklapanja braka licima koja su sklopila brak izdaje se vjenčani list o sklopljenom braku. Taj list se izdaje na Obrascu broj 12, u koji se upisuju podaci predviđeni na obrascu tog lista. Vjenčani list izdaje se samo u momentu sklapanja braka, a poslije toga izdaju se izvodi iz matične knjige vjenčanih, što se vrši prema tački 163. ovog uputstva.

5. Izdavanje izvoda iz matične knjige umrlih

165. Izvod iz matične knjige umrlih izdaje se na Obrascu broj 8 i sadrži podatke predviđene na tom obrascu.

Zabilješka upisana u matičnu knjigu umrlih u rubriku "Napomena" kojom se konstatira da je upis prijavitelju pročitao, ne unosi se u izvod. Isto važi i za slučaj ako je ta konstatacija unesena za naknadne upise u rubrici "Naknadni upisi i zabilješke".

6. Izdavanje izvoda iz matične knjige za inozemstvo

166. Izvodi iz matičnih knjiga koji su namijenjeni za korištenje u inozemstvu kod nadležnih organa i drugih inozemnih institucija izdaju se na posebnim obrascima za inozemstvo, koji su utvrđeni u Pravilniku iz tačke 3. ovog uputstva. Ti obrasci su:

- izvod iz matične knjige rođenih - Obrazac broj 9,
- izvod iz matične knjige vjenčanih - Obrazac broj 10,
- izvod iz matične knjige umrlih - Obrazac broj 11.

Upis podataka u te izvode vrši se na osnovu podataka iz odgovarajuće matične knjige na koju se odnosi izvod.

Izvodi iz stava 1. ove tačke izdaju se samo na propisanom obrascu, bez teksta koji je dat uz te obrasce.

7. Način izdavanja uvjerenja na osnovu matičnih knjiga

167. Izdavanje uvjerenja o pojedinim podacima ili činjenicama upisanim u matične knjige vrši se u skladu s odredbama čl. 63. do 66. Zakona i odredbama tač. 168. do 171. ovog uputstva, s tim da se postupa i u skladu s odredbama Zakona o upravnom postupku ("Službene novine Federacije BiH", br. 2/98 i 48/99) koje se odnose na uvjerenja.

168. Uvjerenja za podatke i činjenice iz matične knjige rođenih, matične knjige vjenčanih i matične knjige umrlih izdaju se na obrascu koji je utvrđen u Pravilniku iz tačke 3. ovog uputstva (Obrazac broj 15).

169. Uvjerenja o činjenicama iz matičnih knjiga izdaju se i na osnovu matičnog registra, što se vrši u skladu s uvjetima koji su utvrđeni u članu 68. st.: 2., 3. i 4. Zakona i Pravilnika iz tačke 10. alineja 6. i tačke 151. ovog uputstva.

170. Uvjerenje o slobodnom bračnom stanju izdaje se na osnovu podataka sadržanih u matičnoj knjizi rođenih.

171. Uvjerenja koja se odnose na činjenicu državljanstva izdaju se na posebnim obrascima i to:

a) Uvjerenje o državljanstvu čija je činjenica o državljanstvu upisana u matične knjige rođenih izdaje se na obrascu koji je utvrđen u Pravilniku o obliku obrasca uvjerenja o državljanstvu ("Službeni glasnik BiH", broj 10/98), a čiji prikaz dat je na obrascu broj 13A Pravilnika iz tačke 3. ovog uputstva.

b) Uvjerenje o državljanstvu za lica koja su upisana u posebnu matičnu knjigu državljana iz čl. 21. i 22. Zakona izdaje se na Obrascu broj 13.

U uvjerenje o državljanstvu iz stava 1. ove tačke upisuju se podaci koji su predviđeni na obrascu, koji su upisani u matičnu knjigu rođenih, odnosno u matičnu knjigu državljana do momenta izdavanja uvjerenja. Ako se utvrdi da neki podatak koji je predviđen na obrascu uvjerenja o državljanstvu nije upisan u matične knjige, u tom slučaju stranku treba poučiti da podnese zahtjev za upis tih podataka u matične knjige u okviru naknadnog upisa, a uvjerenje izdati prema upisanim podacima.

XII - NAČIN UVIDA U MATIČNE KNJIGE I KORIŠTENJE PODATAKA IZ MATIČNIH KNJIGA

1. Uvid u matične knjige

172. Uvid u matične knjige vrši se u skladu s odredbom člana 67. Zakona i odredbama tač. 173. i 174. ovog uputstva.

173. Pravo uvida u matične knjige i spise imaju samo lica iz člana 64. stav 1. Zakona utvrđena u tački 151. Uputstva. Uvid se dozvoljava samo za podatke koji se odnose na lica koje traži uvid, a druga lica uvid u knjige i spise mogu vršiti u skladu sa Zakonom o zaštiti ličnih podataka i Zakonom o slobodi pristupa informacijama u Federaciji Bosne i Hercegovine ("Službene novine Federacije BiH, br. 32/01 i 48/11).

Uvid u matičnu knjigu i spise upisa vrši se neposredno u sjedištu matičnog ureda za područje za koje se vodi matična knjiga u prisustvu matičara koji će osigurati uvid samo za one činjenice, odnosno podatke koje lica traži.

174. Na zahtjev lica ili organa koji traži uvid u matičnu knjigu ili spise upisa, matičar može odobriti uvid u matičnu knjigu samo u njegovom prisustvu, s tim što može i odobriti da to lice o svom trošku izvrši prijepis određenih podataka iz matične knjige ili spisa upisa. Ako se ti podaci ne odnose na lice koje vrši uvid, matičar neće dozvoliti prijepis tog upisa, odnosno spisa ukoliko se ne dokaže da to lice ima neposredan pravni interes za te podatke.

2. Korištenje podataka iz matičnih knjiga

175. Podaci iz matičnih knjiga i Registra mogu se, pored izdavanja izvoda i uvjerenja, koristiti i za namjene utvrđene u članu 68. Zakona, što se provodi na način predviđen u odredbama ove tačke i tačke 176. ovog uputstva.

Korištenje matičnih knjiga za namjene utvrđene u odredbi člana 68. Zakona osigurava rukovodilac službe za upravu iz tačke 5. ovog uputstva.

176. Korištenje podataka iz matičnih knjiga i matičnog registra za namjene iz člana 68. stav 5. Zakona može se vršiti samo na pismeni zahtjev državnog organa ili naučne ili druge institucije, koji su zakonom ovlašteni da se neposredno bave statističkim, naučnim ili istraživačkim poslovima pa su im za te namjene potrebni određeni podaci iz matičnih knjiga i matičnog registra. Zahtjev se podnosi općinskoj, odnosno gradskoj službi za upravu nadležnoj za matične knjige i Registar iz čijih se matičnih knjiga traži odobrenje za korištenje određenih podataka iz matičnih knjiga i Registra.

U zahtjevu iz stava 1. ove tačke navode se nazivi matičnih knjiga i kalendarske godine na koje se odnose, podaci koji su potrebni, namjena podataka i vrijeme korištenja tih podataka, kao i zakonski osnov po kojem je podnosilac zahtjeva ovlašten da se bavi statističkim, naučnim ili istraživačkim poslovima.

Podneseni zahtjev rješava se u upravnom postupku u kojem se, nakon utvrđivanja činjeničnog stanja, donosi odgovarajuće rješenje. Ako je odobreno korištenje podataka, rješenje mora sadržavati: naziv matične knjige iz koje se koriste podaci, određuju podaci koji se koriste i za koju namjenu, rok i način korištenja i obavezu da se odobreni podaci mogu koristiti samo u skladu sa Zakonom o zaštiti ličnih podataka.

Matična služba općine i grada dužna je voditi posebnu evidenciju o ličnim podacima iz matičnih knjiga koji su dati na korištenje rješenjem iz stava 3. ove tačke.

Evidencija se vodi u vidu knjige horizontalnog formata A4, koja sadrži sljedeće podatke: naziv državnog organa ili druge institucije kojima je odobreno korištenje podataka iz matičnih knjiga i registra i njihova adresa, broj i datum rješenja kojim je odobreno korištenje podataka, naziv matične knjige i kalendarske godine za koje je dato odobrenje, namjena i rok korištenja datih podataka, što je u skladu sa Zakonom o zaštiti ličnih podataka kako je utvrđeno u članu 69. Zakona.

XIII - POSTUPAK OBNAVLJANJA MATIČNIH KNJIGA

177. Postupak obnavljanja matičnih knjiga utvrđen u članu 70. Zakona vrši se na način utvrđen u tač. 178. do 194. ovog uputstva.

178. Odluku o obnavljanju matičnih knjiga donosi općinski načelnik, odnosno gradonačelnik na prijedlog rukovodioca službe za upravu iz tačke 5. ovog uputstva, kada se utvrdi da su izvornici

određenih matičnih knjiga u papirnoj formi uništeni ili nestali ili su oštećeni u tolikom stepenu da se ne mogu pravilno koristiti. To činjenično stanje utvrđuje se na sljedeći način:

- prvo, matičar pismeno upoznaje rukovodioca službe za matične knjige da je kod njega određena matična knjiga uništena ili nestala ili oštećena u tolikom stepenu da se ne može koristiti;

- drugo, rukovodilac službe za matične knjige općine i grada na osnovu primljenog materijala od matičara preuzima mjere za izradu posebne informacije u kojoj se daju podaci o matičnim knjigama koje su uništene ili nestale ili oštećene, za koje kalendarske godine i koja matična područja i daje prijedlog da je potrebno izvršiti obnavljanje tih knjiga;

- treće, ta informacija dostavlja se općinskom načelniku, odnosno gradonačelniku na razmatranje.

Kada općinski načelnik, odnosno gradonačelnik odobri obnavljanje matičnih knjiga, potrebno je donijeti poseban akt o obnovi matične knjige (odluku i sl.) koji treba sadržavati podatke utvrđene u članu 70. stav 2. Zakona.

179. Ako se vrši obnova izvornika matične knjige u pisanoj formi, u tom slučaju obnavljanje tog izvornika vrši se prepisivanjem podataka iz elektronskog oblika izvornika te matične knjige.

Prepisivanje upisa u obnovljenu matičnu knjigu vrši se istim redoslijedom kojim su oni upisani u elektronskom obliku matične knjige na koje se odnosi taj prijepis.

180. Iz elektronskog oblika izvornika matične knjige prepisuju se svi podaci koje sadrži taj izvornik.

Ako u elektronskom obliku matične knjige nema svih podataka, u tom slučaju ne popunjavaju se rubrike za koje nedostaju podaci.

181. Ako su oba primjerka izvornika (papirnati i elektronski oblik) matične knjige uništena ili nestala ili oštećena, obnavljanje tih matičnih knjiga vrši se prijepisom podataka iz drugog primjerka matične knjige koji se nalazi u kantonalnom ministarstvu. Prijepis se vrši na način utvrđen u tač. 179. i 180. ovog uputstva.

182. Ako su oba primjerka izvornika matične knjige i drugi primjerak izvornika matične knjige iz kantonalnog ministarstva uništeni ili nestali ili oštećeni, u tom slučaju obnavljanje matičnih knjiga vrši se prikupljanjem potrebnih podataka od lica koja su bila upisana u te matične knjige. U tom slučaju općinski načelnik, odnosno gradonačelnik treba donijeti rješenje kojim upućuje javni poziv svim građanima, organima uprave i drugim organima i pravnim licima da u određenom roku podnesu prijavu s podacima kojima raspolažu, a koji se odnose na činjenice rođenja, sklapanja braka i smrti, koji su potrebni za obnavljanje matičnih knjiga.

Rješenje se objavljuje u sredstvima javnog informiranja (štampa, radio, tv, internet i sl.) i sadrži sve podatke koji su potrebni za obnovu matičnih knjiga, posebno za svaku matičnu knjigu koja se obnavlja.

U rješenju se određuje organ uprave općine i grada nadležan za matične knjige kojem građani i drugi subjekti trebaju dostavljati tražene podatke i rok u kojem se podaci trebaju dostaviti tom općinskom, odnosno gradskom organu, s tim da treba uzeti i podatke koje stranka dostavi po isteku roka.

183. Ako se na izneseni način ne utvrde sve činjenice i podaci potrebni za obnovu matičnih knjiga, u tom slučaju za utvrđivanje činjenica i podataka koji nedostaju koriste se izjave stranaka, saslušanje svjedoka i drugi dokazi koje pribavlja organ uprave općine i grada određen u rješenju iz tačke 182. stav 3. ovog uputstva, osim činjenice postojanja braka koju utvrđuje nadležni sud, pa u tim slučajevima stranke treba uputiti da kod suda pokrenu postupak za utvrđivanje te činjenice.

184. Prijavu za upis za obnavljanje matične knjige rođenih dužna su podnijeti lica koja su bila upisana u matične knjige koje se obnavljaju. Za maloljetna lica prijavu su dužni podnijeti njihovi roditelji ili lica kod kojih se nalaze na izdržavanju.

Za umrla lica prijavu su dužni podnijeti roditelji, a ako njih nema, njihovi srodnici.

Prijavu za upis za obnavljanje matične knjige vjenčanih dužni su podnijeti bračni partneri čiji je brak bio upisan u matičnu knjigu vjenčanih koja se obnavlja. Prijavu mogu podnijeti i njihova djeca, njihovi srodnici i druga lica koja raspolažu tim podacima.

185. Prijava za upis činjenice rođenja, sklapanja braka ili smrti za matične knjige koje se obnavljaju treba sadržavati podatke o činjenicama koje su potrebne za upis, a kao dokazi mogu se koristiti podaci iz izvoda i uvjerenja iz matične knjige, lične karte, pasoši, školska svjedočanstva, vojne isprave, radne knjižice, zdravstvene legitimacije, evidencije PIO-MIO, vozačke i saobraćajne dozvole te druge javne isprave i druge evidencije koje mogu poslužiti za utvrđivanje određenih činjenica koje se upisuju u matične knjige, kao i dokazi predviđeni Zakonom o upravnom postupku. Te dokaze treba priložiti uz zahtjev za upis, a mogu biti originali ili fotokopija ili ovjereni prijepis ako građani, organi uprave i pravna lica raspolažu tim ispravama.

186. Upisi podataka u obnovljene matične knjige vrše se u čiste matične knjige koje nisu korištene.

Upis činjenice rođenja, sklapanja braka ili smrti vrši se na osnovu rješenja koje donosi služba za upravu iz tačke 5. ovog uputstva, a vrši se u propisane rubrike hronološkim redom po datumima kako su se odnosne činjenice dogodile.

Podaci osnovnog upisa unose se u odgovarajuće rubrike prema odgovarajućim odredbama Zakona i ovog uputstva koje se odnose na osnovni upis u svakoj matičnoj knjizi.

187. U rubriku "dan, mjesec i godina upisa" upisuje se datum pod kojim je bio izvršen upis za matičnu knjigu koja se obnavlja.

Prezime i ime lica koja se upisuju unose se u odgovarajuću rubriku prema stanju koje je postojalo u vrijeme upisivanja u matičnu knjigu koja se obnavlja. Sve kasnije promjene ličnog imena upisuju se u rubriku "Naknadni upisi i zabilješke". U tu rubriku unose se činjenice i podaci hronološkim redom, po datumima kako su se odnosne činjenice dogodile.

Osnovni upis potpisuje samo matičar, a prostor predviđen za potpis prijavitelja činjenica ostaje nepopunjen.

188. Obnovljena matična knjiga stavlja se na uvid građanima, što se vrši izlaganjem u mjesnim zajednicama, mjesnim uredima i općini, odnosno gradu, u prisustvu matičara.

U roku od 30 dana od dana stavljanja matičnih knjiga na uvid građani imaju pravo staviti prigovor na podatke upisane u obnovljenim matičnim knjigama, kako za sebe tako i za druga lica ako raspolažu određenim podacima i dokazima. Prigovor se podnosi općinskoj ili gradskoj službi za

upravu koja vrši obnavljanje matičnih knjiga. Prigovor se može dati usmeno ili pismeno. Prema potrebi, općinski načelnik i gradonačelnik mogu produžiti rok za uvid u matične knjige.

189. U obnovljenu matičnu knjigu upisat će se sva lica koja su bila upisana u uništenoj ili nestaloj ili oštećenoj matičnoj knjizi koje su obnovljene.

190. Postupak obnavljanja matičnih knjiga traje dok se ne izvrši obnova svih matičnih knjiga i svakog upisa koji su predmet obnove.

191. Obnova upisa u matičnim knjigama u pojedinačnim slučajevima u kojima je upis uništen ili nestao ili oštećen u tolikom stepenu da se ne može koristiti vrši se na osnovu rješenja, koje se donosi u upravnom postupku na zahtjev stranke ili po službenoj dužnosti službe iz tačke 5. ovog uputstva. Utvrđivanje potrebnih činjenica i podataka i donošenje rješenja o obnovi upisa vrši se na način utvrđen u tač. 179. do 181. i tač. 183. i 185. ovog uputstva, kao i dokaza utvrđenih u tački 25. ovog uputstva.

192. Kada se završi obnova uništene ili nestale ili oštećene matične knjige, tada treba na prvoj unutrašnjoj stranici obnovljene knjige upisati sljedeće zabilješke:

a) "Ova matična knjiga je obnovljena na osnovu odluke općinskog načelnika (gradonačelnika), broj _____ od _____godine."

b) "Ova matična knjiga je obnovljena prijepisom podataka iz elektronskog oblika izvornika matične knjige" (ako je obnova knjige izvršena na taj način) ili "Ova matična knjiga je obnovljena na osnovu prijepisa podataka iz drugog primjerka izvornika matične knjige koju čuva kantonalno ministarstvo unutrašnjih poslova" (ako je knjiga obnovljena na taj način) ili "Ova matična knjiga je obnovljena putem javnog poziva provedenog na osnovu rješenja općinskog načelnika odnosno gradonačelnika, broj _____ od _____godine" (ako je obnova knjige izvršena na taj način).

193. Nakon što se upiše zabilješka iz tačke 192. ovog uputstva, na posljednoj stranici matične knjige vrši se ovjera knjige upisom sljedeće službene zabilješke: "Upisi od rednog broja (1) jedan do broja..... izvršeni su u postupku obnavljanja matičnih knjiga koji je trajao od..... do..... godine."

Službenu zabilješku ovjerava rukovodilac službe za upravu iz tačke 5. ovog uputstva i matičar koji je učestvovao u obnavljanju matične knjige.

194. Ukoliko među podacima u matičnim knjigama upisanim na osnovu prijepisa iz vjerskih knjiga prema ranijim propisima postoje greške u prijepisu određenih podataka, u tom slučaju treba izvršiti obnovu cijelog upisa ako se radi o više podataka.

Obnova upisa prema stavu 1. ove tačke vrši se na zahtjev stranke koja navodi da su podaci u vjerskoj knjizi tačni i traži da ti podaci budu upisani u matičnu knjigu rođenih ili drugu matičnu knjigu na koju se podaci iz vjerske knjige odnose. U tom slučaju nakon provođenja postupka i utvrđivanja činjeničnog stanja potrebno je donijeti rješenje koje treba sadržavati sve podatke koji se upisuju u matičnu knjigu rođenih ili u druge matične knjige. Tim rješenjem poništava se upis koji se obnavlja. Kada to rješenje postane pravosnažno, tada matičar na osnovu tog rješenja vrši upis svih podataka u matične knjige koji su predmet obnove upisa i to u rubrike predviđene za osnovni upis, a u rubriku "Napomena" upisuje zabilješku da je upis obnovljen na osnovu rješenja službe, broj i datum. Poništenje ranijeg upisa vrši se prema tački 45. stav 1. ovog uputstva.

U ovom postupku podaci se utvrđuju na osnovu podataka iz vjerskih knjiga, na osnovu kojih se po zahtjevu stranke vrši obnova upisa.

Podneseni zahtjev stranke rješava i rješenje o obnovi upisa donosi nadležna služba za matične knjige općine i grada koja vodi te matične knjige.

XIV - NAČIN VOĐENJA POSTUPKA I SASTAVLJANJA ZAPISNIKA O NAĐENOM LEŠU I UTVRĐIVANJU SMRTI NEPOZNATOG LICA

195. Kada se radi o nalasku leša lica čiji identitet nije utvrđen iz člana 28. stav 4. Zakona i utvrđivanju činjenice smrti nepoznatog lica iz člana 29. stav 4. Zakona, nadležno kantonalno ministarstvo dužno je sastaviti zapisnik odmah po saznanju da su pronađena ta lica, a najkasnije narednog dana.

Zapisnik o nalasku lica iz stava 1. ove tačke sastavlja se u tri primjerka. Zapisnik sadrži: lično ime i adresu lica koje je našlo leš lica čiji identitet nije utvrđen, odnosno prijavilo smrt nepoznatog lica, odnosno pronašlo leš lica; vrijeme i okolnosti pod kojim je leš nađen; spol i približnu starost; posebne tjelesne oznake; opis odjeće i ostalih stvari koje su nađene uz leš; naziv ustanove ili podatke o licu kod kojeg je leš pronađen, kao i izjave svjedoka koji su prisustvovali nalasku leša ili im je u vezi sa nalaskom leša nešto poznato.

Zapisnik se sastavlja u skladu s odredbama Zakona o upravnom postupku koje se odnose na zapisnik.

Kantonalno ministarstvo dostavlja jedan primjerak zapisnika o nalasku leša matičaru na čijem je području pronađen leš tog lica radi upisa činjenice smrti u matičnu knjigu umrlih.

XV - PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

196. Postojeće matične knjige i obrasci izvoda iz matičnih knjiga koristit će se do 15. 6. 2013. godine kada počinje primjena novih matičnih knjiga i novih obrazaca izvoda i uvjerenja iz tih knjiga sa propisanim elementima zaštite papira, koji će se koristiti za nove matične knjige i nove izvode iz matičnih knjiga, vjenčani list i uvjerenja o državljanstvu.

197. Rukovodilac službe iz tačke 5. ovog uputstva dužan je preduzeti odgovarajuće mjere da se pregledom svih matičnih knjiga utvrde svi slučajevi u kojima za isto lice u dvije ili više matičnih knjiga postoje različiti podaci o istim činjenicama i da se u tim slučajevima po službenoj dužnosti organizira pokretanje postupka radi ispravljanja i usklađivanja tih podataka tako da u matičnim knjigama za istu činjenicu o istom licu postoje iste činjenice i podaci.

Aktivnosti iz stava 1. ove tačke treba okončati do kraja aprila 2014. godine, kako bi se u matični registar unijeli tačni podaci u odnosu na sve podatke koji se upisuju u matične knjige.

U provođenje aktivnosti iz stava 1. ove tačke obavezno treba uključiti lica za koja se utvrdi da u matičnim knjigama imaju različito upisane podatke za istu činjenicu i da se ti podaci organiziraju i unose u okviru naknadnog upisa, a činjenično stanje utvrđuje u skladu sa tač. 49. do 57. ovog uputstva. Svaki postupak treba pokrenuti podnošenjem prijave za upis na Obrazacu broj 14C iz Pravilnika iz tačke 3. ovog uputstva, koju treba podnijeti stranka kada je upoznata o tome da postoje različiti upisi za iste činjenice.

197a. Zahtjevi stranaka podneseni za upis u matične knjige, ispravke ili naknade upise do dana stupanja na snagu ovog uputstva, a nisu pravosnažno okončani, završit će se prema odredbama ovog uputstva.

198. Danom stupanja na snagu ovog uputstva prestaje da važi Uputstvo o načinu vođenja matičnih knjiga ("Službene novine Federacije BiH", broj 63/12).

199. Ovo uputstvo stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Federacije BiH".

Samostalna odredba Uputstva o izmjenama i dopunama
Uputstva o načinu vođenja matičnih knjiga

("Sl. novine FBiH", br. 6/2015)

88. Federalno ministarstvo će utvrditi prečišćeni tekst ovog uputstva.

Obrazac broj 1 (tačka 54. stav 5.)

Format A4

**Koristi se za promjenu ličnog imena u MKR-u p
tački 54. Uputstva o načinu vođenja matičnih k**

Podnosilac zahtjeva

IME I PREZIME	
JMB	
Adresa	
Kontakt-telefon	
Datum	

KANTON _____

(naziv ministarstva unutrašnjih poslova)

**Predmet: Zahtjev za promjenu ličnog imena u MKR-u prema tački 54. Uputstva
o načinu vođenja matičnih knjiga**

U matičnoj knjizi rođenih upisano je lično ime _____, a u javnim ispravama -
karta, pasoš i dr. - upisano je sljedeće lično ime _____, odnosno u MKD-u ili MKV-u ili M
upisano je sljedeće lično ime _____.

Tražim promjenu ličnog imena u matičnoj knjizi rođenih tako da
_____ i upis tog imena u ostale matične knjige u kojima je upisano
ime čija je promjena rješenjem izvršena.

Za promjenu ličnog imena dostavljam/prilažem pisane akte u kojima su sadržana lična i
navedena u zahtjevu i to:

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____

Podnosilac zahtjeva

(ime i prezime)